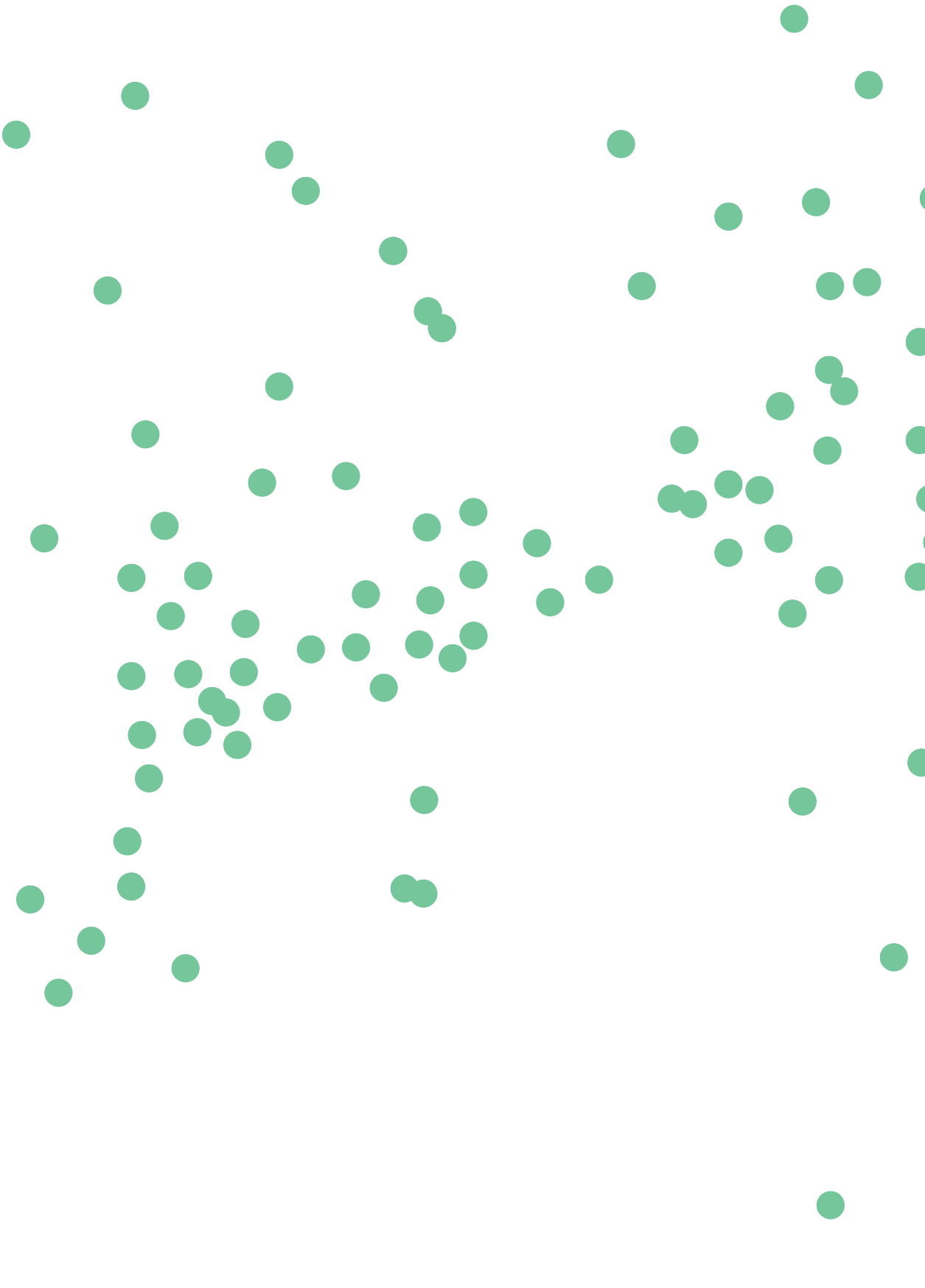
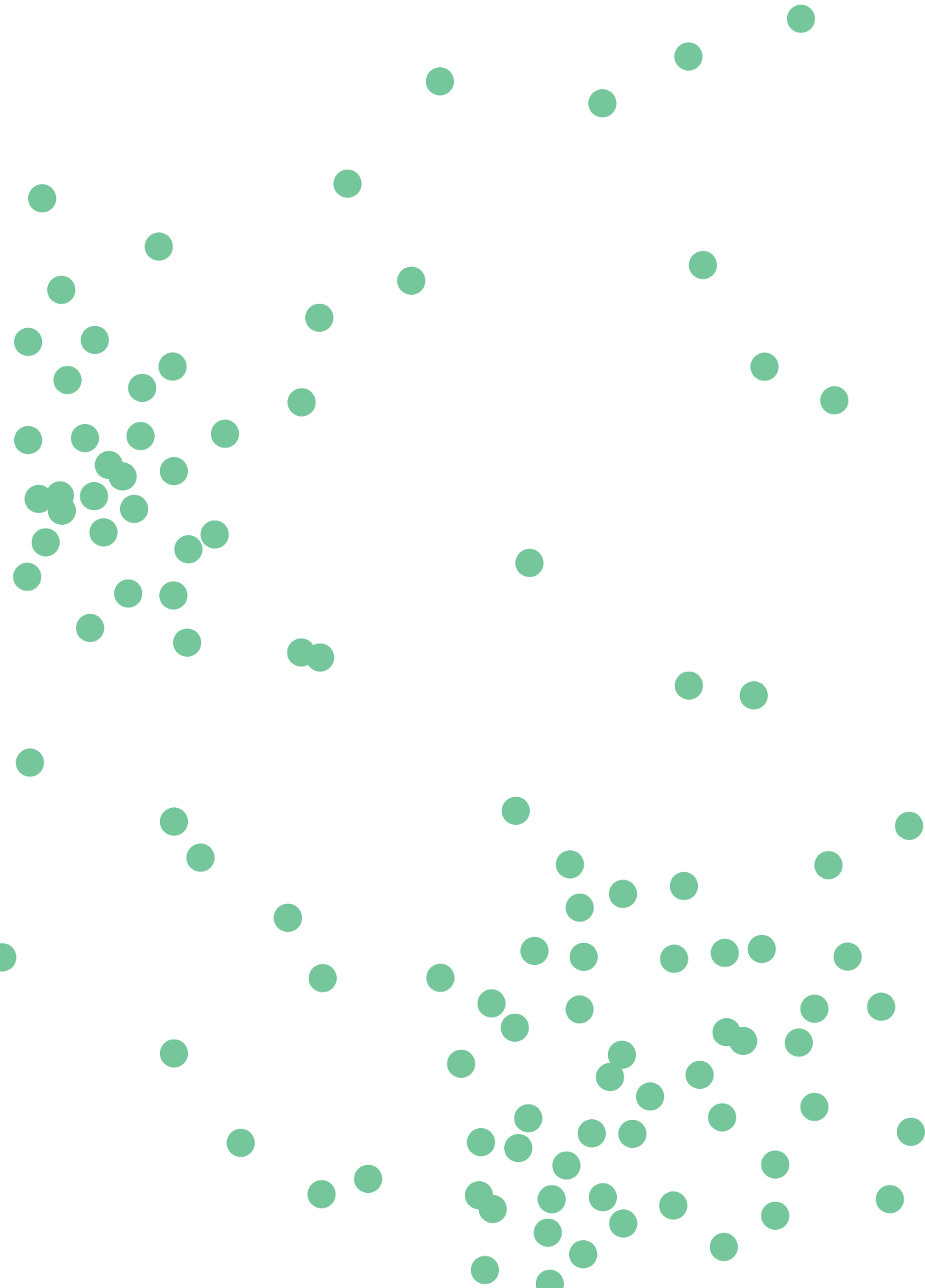

Sudarytojai / Compilers
Vytas Dekšnys, Dominykas
Norkūnas

Redagavo / Editors
Palmira Mikėnaitė, Rimas Užgiris

Viršelio dizainas / Cover design
Daukantė Subačiūtė

Maketas / Layout
Laura Klimaitė-Lusa

Almanacho leidybą parėmė /
This anthology was supported by:

© Poetinis Druskininkų ruduo, 2022
© Leidykla VAGA, 2022
ISSN 1822-3079

Poetinis Druskininkų ruduo

Druskininkų
Poetic
Fall

2022

Turiny's

Contents

- 10 **Poetinis Druskininkų ruduo 2022. Poezijos frontas /
Druskininkai Poetic Fall 2022. The Frontline of Poetry**
Dainius Gintalas
Vertė / Translated by Markas Aurelijus Piesinas
- 18 **Aliis Aalmann**
(Estija / Estonia)
Vertė / Translated by Agnė Bernotaitė-Jakubčionienė
- 32 **Eugenijus Ališanka**
(Lietuva / Lithuania)
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 44 **Elvīra Bloma**
(Latvija / Latvia)
Vertė / Translated by Dominykas Norkūnas
- 54 **Laurent Bouisset**
(Prancūzija / France)
Vertė / Translated by Dainius Gintalas
- 64 **Krzysztof Czyżewski**
(Lenkija / Poland)
Vertė / Translated by Kornelijus Platelis
- 76 **Shota Iatashvili**
(Sakartvelas / Georgia)
Vertė / Translated by Dominykas Norkūnas, Giorgi Kobakhidze
- 88 **Zita Mažeikaitė**
(Lietuva / Lithuania)
Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius
- 102 **Sara Poisson**
(Lietuva / Lithuania)
Vertė / Translated by Ada Valaitis

- 114 **Nojus Saulytis**
(Lietuva / Lithuania)
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 124 **Julia Stakhivska**
(Ukraina / Ukraine)
Vertė / Translated by Vytas Dekšnys
- 134 **Dinko Telećan**
(Kroatija / Croatia)
Vertė / Translated by Antanas A. Jonynas
- 144 **J. C. Todd**
(JAV / USA)
Vertė / Translated by Marius Burokas
- 156 **Rimas Užgiris**
(Lietuva / Lithuania)
Vertė / Translated by Marius Burokas
- 166 **Agnė Žagrakalytė**
(Lietuva / Lithuania)
Vertė / Translated by Rimas Užgiris
- 178 **Europos poezijos
platforma Versopolis /
The European poetry
platform Versopolis**
- 178 **Kateryna Kalytko**
(Ukraina / Ukraine)
Vertė / Translated by Vytas Dekšnys
- 180 **Małgorzata Lebda**
(Lenkija / Poland)
Vertė / Translated by Vytas Dekšnys
- 185 **Nuo rugpjūčio iki rugpjūčio
Lietuvoje išleistų poezijos knygų bibliografija /
Bibliography of poetry books published
in Lithuania from August to August**

- 198 **Jotvingių premijos laureatas /
The winner of the 2021 Yotvingian Prize**
Dainius Gintalas
Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius
- 208 **Jaunųjų poezijos skaitymų laureatė,
apdovanota Antano A. Jonyno prizų /
The Antanas A. Jonynas Prize for a young poet**
Ingrida Viluckytė
Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius
- 210 **Vieno anoniminio eilėraščio konkursas /
Anonymous poem contest: open theme**
Daiva Čepauskaitė
Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius
Sara Poisson
Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius
Jurgita Jasponytė
Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius
Laima Kreivyte
Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius
- 224 **Vieno eilėraščio tema „tankios tavo grotos eilutė“
konkursas / Anonymous poem contest:
the bars of your lines are dense**
Greta Ambrazaitė
Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius
Dainius Dirgėla
Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius
Sara Poisson
Vertė / Translated by Medeinė Tribinevičius
- 236 **Jotvingių premijos laureatai /
Yotvingian Prize winners**
- 235 **Jaunojo jotvingio premijos laureatai /
Young Yotvingian Prize winners**
- 239 **Priedas: PDR svečių eilėraščių vertimai į anglų kalbą /
Appendix: English translations of poems by our guests**
- 252 **Steigėjai, rėmėjai, partneriai /
Organizers, sponsors, partners**

Poetinis Druskininkų ruduo 2022

Druskininkai

Poetic Fall 2022

bus dar tų eilėraščių

ta vasario dvidešimt ketvirtoji mus gerokai pritvojo klaidžiojam po plačias erdves baltom sienom tarp gražiai išleistų knygų klaidžiojam lyg nuo diklofoso apsvaigusios musės ima vaidintis kad knygose dreba lauk slysta raidės ištisi sakiniai lyg anas būtų ištikusi epilepsija karštas viduriavimas raidės srūva krinta krūvelėm po stendais prekystaliais po kojom ir knygų mugė visas šitas intelektualų komersantų ir snobų paradas žiūrėk tuoj atsiduos svilėsiams ir pelenais *jokia kultūra jokia literatūra jokia poezija neapsaugojo nuo agresijos* šnekasi kultūros žmonės *eilėraščių tanko nesustabdysi* yra sakęs miłoszas *metaforos neveikia prieš žmones su kulkosvaidžiais* kalba ukrainiečių poetė halyna kruk *kai ištisą dieną kankiniesi priešais užverstą dangoraižio rūšį girdėdamas kaip viduje šaukia tavo vaikai ir anūkai o tu negali jų ištraukti poezijai nėra vietos* ir mes nerandam vietos nors nuo karo toloka bet karas čia pat grabalioja savo nematomais pirštais it milžiniška radiacijos šmėkla smelkias į vidurius kelia dulkių sūkurius plaučiuose smegenims trūksta oro esi trenktas apdujęs nedarbingas taip ištisą savaitę ištisą mėnesį eini gatve ir negali patikėt skuti bulves ir negali patikėt važiuoti dviračiu ir negali patikėt kad karas su negrabiai išraityta z karas su zombių būriais karas kuriam zapad yra neapykantos taikinyš užpuolė žemę besiruošiančią pavasariui užpuolė saulėgrąžų europą užpuolė gyvenimą mylinčius žmones bičiulius draugus pas kuriuos svečiavaisi gurkšnojai alų kalbėjai apie vaikus buitį sportą netgi poeziją už jos skaitymą turguje iš pardavėjos gavai paltį lašinių ir gražų palinkėjimą įsibėgėjant karui kažkas prisimindamas adoną iškelė klausimą ar galima poezija po bučios po irpinės po mariupolio ką čia kalbėt ji ne tik galima ji būtina kad čia pat ir vėliau liudyti kad belstų į atmintį į ateitį kad rėktų dainuotų dienomis murmėtų krebždentų naktimis su visais yrančiais audiniais iširusiais gyvenimais kirminų laižomais kaulais su visom išsikėtojusiom lyg baisinės žaizdos masinėm kapavietėm viso šio siaubo deformuota poezija poezija be galūnių poezija suluošinta kaip vaikas atskirtas nuo tėvų ištremtas sužalotas be akies be kojos be rankos naktį miegant namuose sproguos bombai poezija su

The Frontline of Poetry

Dainius Gintalas

we won't run out of poems

crushed under the weight of that day february twenty four we wander the vast spaces among white walls among books with pretty covers we wander like dichlorvos-intoxicated flies we hallucinate letters shaking slipping out of books entire sentences as if they were having a seizure burning diarrhea the letters are flowing accumulating into piles under the stands under the counters this whole parade of intellectuals merchants and snobs do you smell something burning and covered in mold *no culture no literature no poetry has ever helped to protect people against armed aggression* the people of culture say *one does not stop a tank using a poem* miłosz once said *no metaphor works against people wielding machine guns* says ukrainian poet halyna kruk *when the day is spent suffering standing in front of a skyscraper's basement buried under the rubble hearing the screams of your children and grandchildren from the inside while you can't do a damn thing to get them out of there you can't find a place for poetry* we can't find it too even though far away from the war but war is here groping you with its invisible fingers like a giant radioactive ghost seeping into your body raising pillars of dust in your lungs your brains depleted of oxygen you're overwhelmed you're dizzy you can't work for a week you can't work for a month you're walking down the street and you can't believe it you're peeling potatoes and you can't believe it you're riding your bicycle and you can't believe that war with a ham-fisted z war with zombie platoons war that chose *zapad* as a target of hatred has attacked a land waiting for spring has attacked the europe of sunflowers has attacked people in love buddies friends whose homes you've stayed in where you drank beer and spoke about the children the house and the sports team even poetry where the vendor lady gave you a slab of *saló* and a lovely farewell for reading a poem at the market as the war gained momentum somebody remembered *adorno* and posed the question of whether poetry is possible after *bucha* after *irpin* after *mariupol* and what is there to be said poetry is not only possible it is necessary to bear witness now and later to pound on the doors of memory and the future to shout and

išklaipytu stuburu poezija iš mėsos ir dulkių atminties išsigelbėjimo išlaisvėjimo poezija parašau *išlaisvėjimo* ir iškart prisimenu dovilės kuzminskaitės eilutes iš šituose kontekstuose sukurto eilėraščio *mes sukamės kaip vilkeliai o jie vis laisvėja kasdien laisvesni nei hadas stiksas ir valhala kartu sudėjus* taip jūs smarkiai jūs žiauriai laisvėjat o po bučos po irpinės po mariupolio tiesą pasakius kaip ir *po aušvico lieka tik poezija* jei prisiminsime jerome'ą rothenbergą na pridurkim ne vien ji *namuose manęs laukia užduotis sukurti poeziją po osvencimo* tarsi atitaria tadeuszas różewiczius *jūsų kalba pati gražiausia pasauly* rašau ukrainietei poetei halynai anksčiau taip negalvojau nevaidinsiu bet dabar šitaip kalba neramus mano kraujas regint kaip jūsų kareiviai žaismingai dovanoja gėles moters dienos proga kaip vaikučiai kai kurie dar švepluodami dainuoja *oy, u luzi chervona kalina* kaip azovstal gynėjai švenčia velykas vienas kitą vaišina paplotėliais dar geba šypsotis nes tiki o ką ten apie ukrainiečių nepriklausomybę savo iškilia rusų kalba prirašė pasipūtėlis brodskis puikus eseistas geras poetas bet štai disidentas nobelistas ima ir atvirai juos vadina *chocholais* spjaudo į dneprą kelia puškiną į dangų o ševčenkos raštus vadina paistalais nieko sau gal visgi jam išvydus visą ukrainos žemėje užkurtą pragarą raketų nušluotas mokyklas bibliotekas teatrus pragarą kur prievartaujamos moterys merginos mergaitės kūdikiai kur už nekalto žodelio *rozočka* tik pamanyk rožytė slepiasi patys siaubingiausi kankinimai galbūt tada pasipūtėlį nobelistą nugalėtų paprastas poetas atjaučiantis žmogus ir jis atsiprašytų parašytų kitą eilėrašį apie ukrainą nors negi ir tada nežinojo jos istorijos ištisus šimtmečius trukusių pamišusios kaimynės bandymų ją nužmoginti nutautinti sunaikinti visų tų golodomorų ai ką čia kalbėt geriau dar kartą pacituoti kuklios bet kietos stilistikos poetą patirties ir turinio karalių różewiczių *ta senutė kuri tempia už virvės ožką reikalingesnė ir vertesnė už septynis pasaulio stebuklus tas kuris mano ar jaučia kad ji nereikalinga yra žudikas* rašė jis betgi paaiškink tai orkui tam mankurtui atsibastėliui tam vargšui kacapui neragavusiam pilnaverčio gyvenimo neragavusiam motinos ir tėvo meilės vien runkelių samagoną su perrūgusiais agurkais paaiškink tai beždžionei surijusiai ir išvėmusiai visą vagoną patyčių ir keiksmazodžių paaiškink tai kremliaus propagandos profesionalams solovjovams suokiantiems juodųjų mambų liežuvėliais paaiškink tiems kurie novosibirske rengia kapų kasimo čempionatus ak kaip aistringai juos kasa ak kaip patinka juos kasti o kaipgi jie juk dvasingi jie taip myli mirtį jie kenčia už visą pasaulį žūtbut turi jį išvaduoti atnešti taiką lyg kapą kartais ir mano namuose po taikos stoja karas toks siaubingas nesusišnekėjimo karas kad noris šokt pro langą bet tas karas pas mus nėra ką lygint tai tik *metafora* taip halyna o jūsų poezija triuškinanti net pavydu geriausia europos poezija vieni iš jūsų per karą pritilo bet tie kurie kalba yra monstrai kalbos ir poezijos monstrai ir jų visi bijo bijo scholzas su macronu bijo vengrai ir italai

to sing day after day to mumble and scratch during nighttime with the decaying tissues the disintegrated lives with worms licking the bones with the mass graves sprawling like horrid wounds poetry deformed by such horror poetry without limbs poetry maimed like a child separated from their parents exiled injured no eye no leg no arm as the bomb exploded over the house while they were sleeping at night poetry with a disfigured spine poetry from flesh and dust poetry of memory salvation liberation as i write *liberation* i promptly remember dovilė kuzminskaitė's verses from a poem written in these contexts *we spin around like spinning tops while they keep liberating themselves each day becoming freer than hades and valhalla put together* yes you keep getting freer very free awfully free while after bucha irpin and mariupol actually just like *after auschwitz there is poetry* if we recount jerome rothenberg briefly *at home a task awaits me to create poetry after oświęcim* tadeusz różewicz says as if in response *your language is the most beautiful in the world* i write to ukrainian poet halyna i didn't think so before i won't act like i did but now my anxious blood speaks in it as i see your soldiers playfully handing out flowers on women's day your kids some still with a lisp singing *oy, u luzi chervona kalina* your defenders of azovstal celebrating easter passing each other wafers still capable of smiling because they have faith and what did the presumptuous brodski say about ukrainian independence writing in his grand russian language an excellent essayist a good poet but here a dissident nobel prize winner is openly calling them *hohols* and spitting into the dnipro putting pushkin on a pedestal while calling shevchenko's works drivel some wit perhaps if he saw the hell let loose on ukrainian earth schools libraries theaters destroyed by airstrikes the hell where women girls and infants are raped where the innocent word *rozočka* imagine that a little rose hides the most horrific forms of torture perhaps then the presumptuous nobelist would yield to the simple poet a compassionate human and he would apologize write another poem about ukraine but even back then didn't he know the history of this nation and the attempts made throughout the centuries by its mad neighbor to dehumanize it denationalize it destroy all of the holodomors ah what a waste of words perhaps it is better to quote the master of experience and content the humble yet bold poet różewicz again *that old woman pulling a goat on a rope is more needed is worth more than the seven wonders of the world anyone who thinks or feels she isn't needed is guilty of genocide* he wrote but explain that to an orc to a vagabond mankurt a poor kacap who has never tasted a normal standard of living who has never tasted motherly and fatherly love only sugar beet moonshine and rancid pickles explain that to an ape that has devoured and retched up a whole wagon of abuse and profanity explain that to the professionals of kremlin propaganda the solovyovs hissing with black mambean tongues explain that to people holding

o labiausiai turbūt tai kremliaus burundukas poetė katia bouchoueva
jau seniai troško būti prancūze aišku nebe šviesių tėvų įtakos gimė
maskvoje bet atvažiavusi į prancūziją pamilo grenoblį jame pasiliko ėmė
rašyti prancūziškai visiškai susitapatino su prancūzija rusija liko šventa
tik ne ta imperinė ne politiškai teologinė kaip įvardija protingi žmonės o
širdies rusija tėvynė kurioje pasilikę jos šviesūs tėvai vieni iš nedaugelio
jai dabar labai skauda ir labai gėda dėl tėvynainių *jei rusija nekariauja
rusija liūdi* sakė filosofė chantal delsol taikli ir poetiškai liūdna eilutė
nors visiems skauda mūsų dabartinės karo lyrikos fronte beveik nieko
naujo esam nuščiuvę sutrikę jaučiamės neverti eilėraščio apie karą
o gal viskas dėl to kad suprantam dabar ne tai svarbiausia turim visą
kalvą jūsų eilėraščių jūsų liudijimų vertimų pamažu jie virsta kalnu dabar
nuolatinis budėjimas ir sklaida pirmiausia didvyriškos kantrybės mariaus
kronikos yra mūsų poezija atjauta ir supratimas dabar mūsų poezija
pagalba įvairiais būdais padaršiniai dalinimasis gerom naujienom
mygtukų paspaudimai pervedant į reikiamas sąskaitas dabar mūsų
poezija *bayraktaras* dabar svarbiau nei geras eilėraštis *bayraktaras* kad
jūs išgyventumėt o paskui po visko halyna pameni rašėmės susitiksime
visi drauge lvive ar vilnių kaip nesenais gerais laikais ir švėsim
gyvenimą nebalsiai bylodami bus dar tų eilėraščių ne karo metas

gravedigging championships in novosibirsk oh just look at them go oh they love digging graves and of course they do they're very spiritual because they love death they are the martyrs of this world that needs to be saved by any means necessary they are the bringers of peace in the form of a grave sometimes in my home too war begins after a period of peace such a dreadful war of miscommunication that it makes me want to jump out the window but this war of ours cannot stand to comparison it is merely a *metaphor* yes halyna and your poetry is vanquishing it even makes me jealous the best poetry in europe some of you have gone silent during the war but those that still speak are monsters of language and monsters of poetry whom everyone is afraid of even scholz and macron are afraid of you the hungarians and the italians are afraid of you but perhaps the chipmunk of kremlin is afraid more than others the poet katia bouchoueva has for a long time desired to become french by way of her bright parents of course born in moscow she came to france and fell in love with grenoble she stayed there and began writing in french completely identifying with france russia remained sacred but not in the imperial or politically theological sense as the smart people say but as a country in her own heart the native land where her bright parents remained as part of the few now she is hurting and very ashamed for her compatriots *if russia is not at war russia is sad* said philosopher chantal delsol an accurate and poetically somber line even though we're all hurting it's almost all quiet on our lyrical front we're speechless confused we feel unworthy of writing poems on war or perhaps it's because we see that there are more important things now that we have a whole mound of your poems your translated testimonies which are slowly turning into a mountain perpetual vigilance and dissemination first of all the noble and patient chronicles of marius are our poetry now compassion and understanding are our poetry now help by whichever means necessary acts of encouragement sharing the good news clicking buttons that send money to bank accounts are our poetry now a *bayraktar* is more important than a good poem now a *bayraktar* to help you survive and after everything's over halyna do you recall what we said to each other in our letters saying we'll all get together in lviv or in vilnius like in the good not-so-old times and celebrate life in our silence saying that it's not wartime we won't run out of poems

ALIIS AALMANN

Aliis Aalmann was born in 1995 in Võru in southeast Estonia. She studied at Tartu University, and in 2020 she obtained an MA for her thesis on psycholinguistic aspects of Estonian musical

folklore. She participates in slam poetry events. Her debut poetry book *Verihaljas* (Of Fresh Blood, 2021) won her the Betti Alver Prize. She is currently working on her second poetry collection.

Aalmann teaches Estonian language and literature in her hometown, and dabbles in painting in her free time.

tule tantsime
kasemahlapurjakil
suveöösvipsis
tedretäpid helendamas
nagu jaanimardikate parv
tule keerutame
uusi ringe aastale ja aasale
vanast tolmust võililledele hallid parukad
meil on vägi ohata põlluga samas rütmis
liuelda jõe kombel radu niitmata heinamaale
las sülitame loitse ja pritsime sädemeid
me südamed on pööripäeva nõiatrummid
kuulatame. kuidas õõ
kopsude vahele pesa punub
kuidas peopesades puhkeb õide
hommik ja
silmaades
süttib hõõgivate süte värske tuli

Alys Alman gimė 1995 m. Veru mieste Estijos pietryčiuose. Studijavo Tartu universitete, 2020 m. jame įgijo magistro laipsnį už estų dainuojamosios

tautosakos tyrimą psicholingvistiniu aspektu. Dalyvauja *slam poetry* renginiuose. Debiutinis jos poezijos rinkinys *Verihaljas* (*Šviežio kraujo*, 2021) pelnė Betti

Alver premiją. Šiuo metu ruošia antrą poezijos knygą. Gimtajame mieste dirba estų kalbos ir literatūros mokytoja, laisvalaikio tapo.

ateik pašokim
nuo sulos pasigėrę
vasarvidžio naktim apsalę
strazdanoms šviečiant
kaip jonvabalių spiečiui
ateik pasukim
naujus ratus per metus ir pievą
pienės pilkais perukais iš senų dulkių
mes galim kvėpuot vienu ritmu su lauku
upėmis plūstelt per nešienautas ganyklas
spjaukim kerus ir skelkime žiežirbas
mūsų širdys lygiadienio raganų būgnai
paklauskim. kaip naktis
tarp plaučių susisuka lizdą
kaip delnuos prasiskleidžia rytas
žiedų o
akyse
žiebias gaivi žioruojančių anglių ugnis

hiilisin tagasi koju
 öökingades ja kullaste silmadega
 enne valget olin tagasi
 enne koidikut asemel
 tasa pidin ukсед hoidma
 tasa lingid liigutama
 tasa jälle hingama
 kogu öö muutus
 hommikupudru auruks
 silmade kuld valgus
 võisilma hõõguvaks järveks

tuul

kui olen merel
 tuul sa ära tule
 kallid kiiguliigutaja
 armas juukseõõtsutaja
 maal on puid mida painutada
 põlde mida lainetada
 jäta meri mulle
 las ma sõuan ja rühin
 jäta kalad ja kajakad
 vaalad ja vetikad
 mine laiale niidule
 avarale aasale
 kiviringe tantsima
 metsatukka kammima
 jäta meri mulle

parslinkau namo
vienom šlepetėm aukso akelėm
ligi švintant pargrįžau
ligi auštant parėjau
tykiai vėriau dureles
tykiai spaudžiau rankenas
tykiai atsikvėpiau
visa naktis persimainė
į rytinės košės garą
o akių šviesa auksinė
žvilgų sviesto ežerėlį

vėjas

kai būsiu prie jūros
nesigretinki vėjau
mielasis sūpuoklių siūbuotojau
brangusis plaukų plaikstytojau
žemėj lig valios medžių lankstyti
laukų vilnyti
palik jūrą man
leisk man irtis ir veržtis
paliki žuvis ir žuvėdras
dumblius ir bangžuves
išeik plačion lankon
atviron pievon
akmenratin šokti
girios šukuoti
palik jūrą man

järv

sinuta oleks mul järv. sinuta
roniksin üle mändide nagu valendav hommik
sinuta heegeldaksin end härmatiseks kahe
maailma vahele. püüaksin kinni lendavad
kuldkalad ja salasooovid. sinuta
oleks see järv minu. need kalad minu. korja
end kokku. koli sinna, kus ei teata isegi mu nime
vahulillede udusel voodil
tahan olla sinuta

juuksed

mu voogavad juuksed need päevapleekinud kiharad
merevaiguvoog mis aina
kulutab end mullase kartuli karva
kunagi leegitsesin
punase peaga preili
kunagi proovisin varjata oma värve
katsin juuksed kemikaalikihtidega
siis otsustasin omaks võtta
võõpasin kiharad veel punasemaks
veel silmatorkavamaks
värvisin ja värvisin
algset tooni ei saa iial tagasi
tedretäpid jäävad meenutama lapsepõlveeksust
kuid needki tuhmuvad põskedelt ja nahalt
isa ütles et kunagi olid temalgi tedretäpid
nüüd enam pole
mõtlen hirmuga et sama saatust võib tabada
ka mind
juuste merevaiguhiilguse olen juba kaotanud
varsti kaotan veel
ja mis siis minust alles jääb
kui ma pole punapea
kui ma pole armastatud ja narritud pipi
mis siis minust alles jääb

ežeras

jei ne tu turėčiau aš ežerą. jei ne tu
pušimis ropščiaus it brėkstantis rytas
jei ne tu nusidriekčiau šarmos nériniu
tarp pasaulių dviejų. gaudyčiau skraidančias
aukso žuvis ir slaptus norus. jei ne tu
šitas ežeras būtų mano. šitos žuvys. susirinki
save. kraustykis ten, kur nė vardo mano nežino
patale ūkanotam putokšlių
trokštu būt be tavęs

plaukai

mano slenkantys plaukai saulės išblukintos garbanos
gintarinės bangos žemėtos
bulvės pluta save pravardžiuojančios
kadais liepsnojau
panelė raudona galva
kadais mėginau slėpt savo spalvą
dengiau plaukus sluoksniais chemijos
paskui nusprendžiau susitaikyti
nudažiau garbanas dar raudoniau
dar šaižiau
spalvinau ir spalvinau
niekaip neišgaunu tikrojo atspalvio
strazdanos primins vaikystės smalsumą
bet jos irgi nyksta nuo skruostų nuo odos
tėvas sakė kadaise ir pats buvo strazdanius
dabar jau nebe
su siaubu pagalvoju toks pat likimas
gali ištikt ir mane
gintarinio plaukų žvilgesio jau netekau
netrukus darsyk neteksiu
ir kas gi liks iš manęs
jei nebūsiu raudonplaukė
jei nebūsiu numylėta ir erzinta pepė
kas gi liks iš manęs

palderjan ja piparmünt

nagis tuttavad lumevalkjad
 rahehallid kübarad
 seintelt aurumas lõhnu
 segu kittelkleitidest ühepajatoidust
 suitsuojast mis voogas tubakast õhku
 vaip mida klopitakse igal laupäeval
 Volli viib välja istub pingil õues kuni pesunöörid
 tuulutavad tolmu
 naabrilapsed naeravad seda istuvat vanameest
 nad ei tea veel et see pink ootab neidki
 aastate pärast on nende nimed pingilaudadesse
 kraabitud broneeritud
 mees pingil on vanaisa kuid ta on kaugel
 ta silmad vaatavad minevikku
 suu otsib leevendust pudelist
 aastate kasvatatud suits on hallitus seintel
 selle all pudeneb krohv selle all ütleb tapeet
 olemisest lahti ja
 ootab kukkumist
 ka need kübarad ja kittelkleidid
 valivad endale nimed
 valivad järgmised kandjad
 ka nemad saavad pingid
 selleks ajaks on tammed kasvanud kõrgeks ja pakuvad varju
 selleks ajaks on käte veresoonte ojad laienenud jõgedeks
 neis voolab elatud aeg
 naabrilapsed naeravad
 ja mina ühes nendega
 me ei tea veel mis tuleb
 kuid rahustuseks on meil alati
 palderjan ja piparmünt

võru nõid

see nõid on võrust
 joodikute lokaalt peenralt
 töötuse promenaadilt

võru
 siin olen sirgunud
 selja kõveraks painutanud

valerijono ir pipirmėtės

ant kablų pažįstamos skrybėlės
sniego baltumo krušos pilkumo
iš sienų garuojančių kvapų
mišinys chalātų troškinių
dūmų debesies pasklidusio ore iš tabako
kilimas kurį daužo kiekvieną šeštadienį
Volis išeina sėdi lauke kol skalbinių virvės
išsijoją dulkes
kaimynų vaikai juokias iš sėdinčio senio
jie dar nežino kad jų irgi laukia tas suolas
po daugelio metų jų vardai
bus įrėžti suolo lentose rezervuoti
vyras ant suolo – senelis bet tolimas
jo akys žvelgia į praeitį
burna ieško palengvėjimo butely
per metų metus išbujojęs dūmas tai pelėsis ant sienų
po juo trupa tinkas po juo sako tapetai
nuo būties atitrūkę ir
laukiantys kol nukris
net ir tos skrybėlės ir tie chalatai
renkasi sau pavadinimus
renkas kitus dėvėtojus
net ir jų laukia suolai
tada ažuolai bus jau išstybę ir mes šešėlių
tada rankų gyslų versmės upėmis tvins
jomis plūs nugalėtojas laikas
juokias kaimynų vaikai
o aš kartu su jais
mes dar nežinome kas laukia
bet visad nusiraminiui turim
valerijono ir pipirmėtės

vėjų ragana

šita ragana iš vėjų
iš pijokais trenkiančios vešlios lysvės
iš bedarbystės promenados

vėjų
čia stiebiaus
nugarą lenkia

sõnu triikinud keelt peksnud
nutnud armastanud

kord oli su rannas surnud kala
ja ma ei ujunud tamulas aastaid
teine kord nägin korelil luke
ütles võru
oled sa ilus või kole
ilus või kole

sinu rannas olen öösel istunud
tähti tuksuva südame saatel lugenud
jääätise allahindlusi jahtinud
võru! oled mulle põue pugunud
seda varem sulle öelda pole mahtinud
ütles võru
oled sa ilus või kole
ilus või kole

võru
on päevi mil nean su maa alla
aga kurat! kui keegi teine su kohta
midagi halba ütleb
lõõtsun raevust
tuksuva südame saatel
selg turris
prõmmin vastu hundi rasvast rinda
see nõid on võrust!

koreli kraavipervelt
tamula jäiste tuulte loitsust
katkiste kõnniteede äärekiividelt

karda surelik
sest see nõid
on võrust

žodžius lyginau liežuvavau
verkiau mylėjau

sykį tavo pakrantėj gulėjo negyva žuvis
o aš metų metus nesimaudžiau tamuloj*
kitąsyk mačiau gulbes korely**
sakyki vōru
tu gražus ar baisus
gražus ar baisus

tavo pakrantėj per naktis sėdėjau
žvaigždes spurdančia širdžia skaičiavau
stebeilijau į ledų nuolaidas
vōru! įsirangei man užantin
šito tau nespėjau anksčiau pasakyti
sakyki vōru
tu gražus ar baisus
gražus ar baisus

vōru
būna dienų kai tavo žemę prakeikiu
bet velniai griebtų! jei kas nors apie tave
pasakys ką nors bloga
užputosiu iš įtūžio
spurdančia širdimi
pašiaušta ketera
plieksiuos į riebų vilko stotą
šita ragana iš vōru!

iš korelio pagriovio
iš ledinių tamulos vėjų burto
iš apdaužytų šaligatvio bortų

bijok mirtingasai
nes šita ragana
iš vōru

* Tamulos ežeras (Vōru).

** Korelio upelis (Vōru).

südaõine autoportree

ma ei taha kirjutada üksindusest
 ei taha vajuda heinakõrreks umbrohuvahtu
 ei taha neelata tinti ei taha tarbida tuska
 silmade kohale vajunud öö võrguloor
 hägustab kuu karedalt pinnalt peegelduva
 päikese
 pimeduses vilgub ja vilksatab
 aimdus lindudest kes õpivad lendama ja neist
 kes langevad nõtkel tiivasirutusel
 kõiksuse jaheda hõlma alla idanema
 pajupungaks võilillenupuks või
 iminõgese valgeks õieks
 vaikuse kangad need ootavad võõpamist
 ootavad pleekimist ootavad õmblemist
 meist saavad puudutused klaveril
 saapajäljed poris rohtu tallatud tee
 alandlikult kooldunud niidulilled
 varjude ees
 öö on kelder on üksindus
 rahustav keldririulite hõng täidab meeled
 udu võtab autode kuju ja siugleb
 peapõrutuse all kannatava põlismaona üle tänavate
 kell tiksus hāmariku viimaseid viipeid
 tibutab tinti ja igatsevaid samme kuldse koidiku poole
 inimesed magavad on üles keeramata mängutoosid
 kruusipõhjas lõhnab joomata tee
 hingam päevajärgselt vestlusi ja kaselatvade
 hāābuvat sillerdust
 hingam sigarettide sosinaid naaber
 pilgutab huulilt suitsu see langes alla mu aknasse
 öö on loor mu silmadel
 öö on iminõges on kulunud klaver ja paberi
 tindilaik mille käsi kogemata laiali hõõrub
 on luuletus mis iial ei sünni
 kust leian oma vāe
 ja kas ma
 kas ma
 kas ma üldse olen
 kui keegi mind ei nāe

naktividžio autoportretas

aš nenoriu rašyt apie vienatvę
nenoriu grūst žoliapjovės šieno kupeton
nenoriu ryt rašalo nenoriu sielvarto siurbti
apniaukusio akis nakties tinklo šydas
blukina nuo mėnesio krašto atsispindinčią
saulę
tamsoje blyksi blykčioja
nuojauta apie paukščius kurie mokosi skristi ir tuos
kurie krinta grakščiai išskleidę sparnus
vėsioj visatos paskliautėj prasikalti
gluosnio pumpuru pienės galvute
baltu notrelės žiedu
tylos rietimai laukia nudažomi
laukia išbalinami laukia susiuvami
mes pavirsim prisilietimais prie pianino
batų pėdsakais šlyne žolėj išmintu taku
klusniai palinkusiom priešais šešėlius
pievų gėlėm
naktis tai rūsys tai vienatvė
raminantis rūsio lentynų kvapas užlieja sąmonę
rūkas įgauna mašinų pavidalą ir nušvilpia
gatvėmis it laukų gyvatė sukrėstom smegenim
laikrodis tiksi paskutinius sutemų mostus
krapina rašalą ir ilgesingus žingsnius link auksinės aušros
žmonės miega muzikinės dėžutės neprisuktos
puodelio dugne kvepia neišgerta arbata
iškvepiu po dienos pokalbius ir beržo šakų
blėstantį žvilgesį
kvėpuoju cigarečių kuždesiais kaimynas
pro lūpas mirgino dūmą tas nusileido mano langan
naktis tai šydas ant mano akių
naktis tai notrelė tai nutrintas klavyras ir
rašalo dėmė popieriuį kurią ranka netyčia nubruožia
tai eilėraštis kuris niekad negims
kurgi rasiu stiprybės
ir ar aš
ar aš
ar išvis aš esu
kai niekas nemato

päike veel paistab
 aga varsti tuleb öö
 tuleb seljakoti ja võililleseemnetega
 tuleb härmatiseloori ja udusisinaga
 tuleb tasa
 langeb vargsi
 vargsi
 kerkib üle künka veereb alla orgu
 hajub laiali lünkadesse pausidesse
 päike veel paistab
 veel kallutab lillede raskeid päid
 veel pärgi ja lendavaid seemneid
 varsti tuleb öö
 pimeduse ball
 linnud huilgavad igatsust
 lõhnavad unustust
 lõppe alguseid
 öö oma lahtise kotisuuga
 neelab päeva viimaseid laike

mu nimi on näkk

päiksest kuumavatel kivil
 päevitavad
 soomuskehadega neitsid
 naeravad
 kuldtükid kurgus
 kalad silmavetikates
 ujuvad ajal eest ära
 hingavad
 kaela kaudu välja
 oleks ma ometi üks neist
 aga mina
 ei jõua joosta, ujuda
 ega lennata
 vananen inimese kombel
 kuigi nimi ütleb muud

saulė dar šviečia
bet tuoj užeis naktis
užeis su kuprine ir pienių sėklom
užeis šarmos nuometu miglos ošimu
užeis tykiai
nuguls paslapčia
paslapčia
svystels virš kalvos nusiris per slėnį
išsilies nutylėjimais pauzėmis
saulė dar šviečia
dar svarina sunkias gėlių galvas
dar vainikus ir skriejančias sėklas
tuoju ateis naktis
tamsos kamuolys
paukščiai ūbaus iš ilgesio
užmarštį uos
pabaigų pradžias
naktis iššieptais krepšio nasrais
praris paskutines dienų dėmes

mano vardas undinė

ant įsaulių šylančių akmenų
deginas
žvynakūnės mergelės
kvatojas
auksinių pilna gerklė
žuvys akidumbliuos
pirma laiko išplaukia
per kaklus
iškvepia
o kad taip viena iš jų būčiau
bet nemoku
nei bėgti, nei plaukti
anei skristi
pasensiu kaip žmogus
nors vardas ir sako kitaip

EUGENIJUS ALIŠANKA

Eugenijus Ališanka gimė 1960 m. Barnaule (Rusija), tremtyje. Nuo 1962 m. gyvena ir kuria Vilniuje. Vilniaus universitete studijavo matematiką, buvo Kultūros ir meno instituto mokslo darbuotoju, Lietuvos

rašytojų sąjungos tarptautinių programų direktoriumi, žurnalo *The Vilnius Review* vyriausiuoju redaktoriumi. Poetas, eseistas, vertėjas. Išleido septynias poezijos ir keturias esė knygas, verčia iš lenkų ir anglų kalbų. 2012 m.

Poezijos pavasario, 2016 m. Jotvingių premijos laureatas. Jo knygos išleistos Vokietijoje, JAV, Rusijoje, Švedijoje, Slovėnijoje, Belgijoje, Austrijoje ir Bulgarijoje, kūryba versta daugiau kaip į dvidešimtį kalbų.

kava su stirna

*jei nesiveržia iš tavęs
nepaisant nieko,
nedaryk to*

— Charles Bukowski

geriu kavą su stirna
dešimtą valandą ryto

stirna negeria kavos
stirna pusryčiauja kartu su manimi
atokiai alyvų kalno papėdėje

kai susitinka mūsų žvilgsniai
atstumas tampa laiku
du atsitiktiniai įsimylėjęliai
vienas pasiryžęs bet kurią akimirką
nutraukti santykius
jo netenkina status quo

kitas seniai nebetiki meile
iš pirmo žvilgsnio

du baikštūs žvėrys dvi planetos
kurios suartėja tik eilėraštyje
kurios sukas aplinkui

Eugenijus Ališanka was born in exile in 1960 in Barnaul (Russia). He has lived and worked in Vilnius since 1962. He studied mathematics at Vilnius University, worked for the Institute for Culture and the Arts, was the director of the Lithuanian Writers' Union

International Program, and was editor-in-chief of The Vilnius Review. A poet, essayist and translator, a laureate of the 2012 Poetry Spring Award and the 2016 Yotvingian Prize for poetry, he has published seven collections of poetry and four collections of

essays. He translates literature from Polish and English. His books have been published in Germany, in USA, Russia, Sweden, Slovenia, Belgium, Austria and Bulgaria, and his work has been translated into over 20 languages.

coffee with a deer

*if it doesn't come bursting out of you
in spite of everything,
don't do it.*

—Charles Bukowski

i'm drinking coffee with a deer
at ten o'clock in the morning

the deer is not drinking coffee
the deer is having breakfast with me
but farther off at the foot of the mount of lilacs

when our gazes meet
distance becomes time
two fortuitous lovers
one of whom is ready at any moment
to leave the relationship
unhappy with the status quo

the other has long stopped believing
in love at first sight

two frightened animals two planets
who come together only in a poem
both orbiting around

nematomą juodąją skylę
iš kur žinau
iš netiesioginių meilės įrodymų
iš protuberantų kurie išsiveržia
nepaisant nieko
iš ašarų dilgsėjimo paširdžiuos
baimės gyvuliškos baimės
žmogiškos laimės

geriu kavą su stirna
šalia geria bukowskis
su juo kavos neišgersi
su juo tik baltoji iki baltųjų naktų

pragaras skirtas vienišiams
čia jis apie meilę kuri veržias
nepaisant nieko
nepaisant alzheimerio ar vėžio

skaitau apie meilę rašau apie stirną
vis mažėja atstumas
tarp skaitomų ir rašomų knygų
jau parašiau eliotą ir rimbaud
dabar girtuoklių eilė

vis mažėja skirtumas
tarp meilės ir atsitiktinio eilėraščio
jeigu nesiveržia iš tavęs
nepaisant nieko
nedaryk to

per vėlu charli
mokytis nebūti
per vėlu

karkvabalis

Visi amatai man kelia pasibjaurėjimą
— Arthur Rimbaud

ne pirmą kartą susimaunu
vis bandau aprašyti miestą
kuriame gyvenu penkias dešimtis metų

an unseeable black hole
how do i know
from the indirect evidence of love
from the protuberances that burst out
in spite of everything
from the stitch of tears around the heart
from fear an animalistic fear
from human happiness

i'm drinking coffee with a deer
bukowski is drinking by my side
it's not coffee one drinks with him
but clear vodka into the clearest night

hell is for the solitary
and here he is talking about the love that bursts out
in spite of everything
in spite of alzheimer's or cancer

i'm reading about love and writing about a deer
the distance gets smaller and smaller
between the reader and the books being written
i've already written eliot and rimbaud
now it's time for the drunkards

the distance gets smaller and smaller
between love and the fortuitous poem
if it doesn't come bursting out of you
in spite of everything
don't do it

it's too late charlie
to learn how not to be
it's too late

cockchafer

I can't stand professions, occupations.
—Arthur Rimbaud

it's not the first time i screw up
always trying to write about the city
where i have lived for fifty years

nors gatvę pačią ilgiausią gatvę
jos dulkių pilnos panagės ir plaukai
karpyk nekarpęs

arba bent kiemą didžiausią kiemą pasaulyje
kur vienoje pusėje plieskia saulė
kitoje lietus su žaibais
per vidurį stoviu aš
braukdamas liūlį
be jokios priežasties
būčiau koks prancūzas koks eliuaras
sakyčiau *pasaulis – vienatvė*

ne pirmą kartą susimaunu
vis pro šalį
ir vėl rašau apie tą karkvabalį
kuris beldžias į langą

kvailas kaip pagonių dievas
niekada negirdėjęs apie stiklą ir betoną
beldžiasi visu kūnu be sielos
beldžiasi krinta į žolę į pragarą
kuriuo netiki
vėl keliasi prisikelia beldžiasi vėl
taip ir neįgavęs proto
ir taip iki pat mirties

pavasaris pragariškas sezonas
ne pirmą kartą susimaunu
taip ir neįvaldęs amato
atsitrenkiu į žodžius

už kurių matos amatininkų miestas
gedimino bokštas
ir bažnyčios ir kalvarijų turgus
geriau įsižiūrėjus net rasos ir rokantiškės
De profundis, Domine, koks aš kvailys!

susimovęs karkvabalis

maybe at least the street which is the longest street
whose dust is under my nails and in my hair
whether i cut them or not it's all the same

or that courtyard that was the biggest in the world
where the sun could sear one side
while lightning and rain lashed the other
and i standing in the middle
scratching my butt
for no reason
and if i were some frenchie some eluard
i'd say *the world is my solitude*

it's not the first time i screw up
always missing to the side
writing again about that cockchafer
knocking on the window

as silly as a pagan god
never having heard of glass or concrete
knocking with his entire soulless body
knocking and falling into the grass as into hell
which he doesn't believe in
getting up again to knock again
not much wisdom gained
on and on like that until death

spring is a hellish season
it's not the first time i screw up
unable to master my craft
i knock against words

on the other side of which you can see
the city of craftsmen
the tower of grand duke gediminas
the churches and calvary market
and maybe as far as rasos and rokantiškės
De profundis, Domine, what a fool i am!

just a screwed up cockchafer is all

nepavykęs

jaunas būdamas dedikavau eilėraščius mylimajai
rašiau naktimis rūsyje
taip juos reikėjo ir skaityti
plėšyti po lapą iš knygos
ir vedžioti virš žvakės liepsnos
kol išdegs nereikalingi žodžiai
nors ir taip matės kiaurai

jau pagyvenęs svieto pamatęs dedikuojau kitiems
dažniausiai tiems kurių niekada nemylėjau
rašau rytais
kontoroje kaip prahos žydas
prieš šimtą metų
nieko degint nereikia
kaip japoniškas akmenų sodas
iš kur bepažvelgsi vieno nesimato
o gal ir nėra

iš kur tas įtarimas
kad jis ir yra svarbiausias
iš kur tas duslus garsas
tarsi kažkas belstų į titnago langą
gal tai herbertas akmenų žinovas
baladojas po mirties

kodėl įpusėjęs eilėraščių
išsisaugojau jį kaip visad dėl visa ko
iš tuščio taupumo
ir pavadinau *nepavykęs*
ar čia būtent tas?

unsuccessful

when i was young i would dedicate poems to my loved one
i would write by night in the basement
and that's how they needed to be read
torn one by one from the book
then passed over the candle flame
until all the unnecessary words burned out
though they were transparent as they were

having lived a bit and seen the world
i dedicate my poems to others now
usually to those i never loved
and i write by morning
in an office just like the jewish man from prague
one hundred years ago
and nothing needs to be burned away
it's like a japanese rock garden
no matter from where you look
one separate thing cannot be seen
and maybe isn't even there

from where does this suspicion arise
that that one is the most important thing
from where is that muffled sound coming
as if someone were knocking at the flint-framed window
maybe it's herbert the expert on rocks
knocking about after his death

why did i save the poem only half-way through
as always just in case
in a vain kind of husbandry
and call it unsuccessful
is that what this is?

eutanazija

sprangaus pavasario būta
giesmių ir žiedadulkių būta daugiau
negu telpa gerklėj
alergijos šienligė eroso priepuoliai

kas dar ką dar pamiršau
leidamas dienas šiapus apmusijusio
paukščių išmatom ištapyto stiklo
margaspalvių kiaušinių lukštai
girgždėjo po kojom
jaunikliai jau lavino balsus
dar nematomi dar tik nuspėjami
kaip paskutinė raidė kryžiažodyje

gyvybė
pirmas į galvą šaunantis žodis
pirmas žodis visada banalus
kad ir ką pradėtum
eilėraščių nekrologą išmaldą ar maldą
gyvybė banali
pavasarij ji užtvindo laukus ir pievas
nepadeda melioracijos grioviai
pauzės tarp veiksnio ir tarinio
slaptos užuominos apie mirtį
nuorodos į hebrajus ir graikus

nes gyvybė baisi kaip rainerio marijos angelas
nesu jo matęs
nesu matęs ir griežlės
kuri kiaurą naktį monotonišku balsu
pjauna pasaulį pusiau išilgai horizonto
kol užkabina saulės arteriją
turiu rinktis tarp gėrio ir blogio
tarp banalybės ir miego
kiekvieną naktį kamšaus ausis
sandariai uždarau langą
gyvybė baisi
kas sakė
kad paukščiai neturi sielos

euthanasia

in this choking spring there were
hymns and lots of pollen more
than can fit in the throat of these
allergies hay fever attacks of eros

what else is there what have i forgotten
spending my days on this side of the fly-
and-bird-shit spattered glass
multi-colored egg shells
crunching under my feet
the fledglings already testing their voices
as yet unseen as yet only guessed at
like the final letter of a crossword

life
the first word that shoots into my head
the first word is always banal
whatever it is you're beginning
a poem an obituary a plea a prayer
life is banal
it floods the fields and meadows in spring
the amelioration ditches don't help
pauses between subject and predicate
hidden hints of death
allusions to hebrew and greek

because life is terrifying like rainer maria's angel
which i haven't seen yet
i also haven't seen a corn-crake
which cuts the world in two along the horizon
with its monotone voice calling all night
until it catches on the northern artery
and i have to choose between good and evil
between banality and sleep
i stuff my ears every night
and close the window tight
life is terrifying
who said
birds have no souls

tas aklas ir plikas išstumtas iš lizdo
be teisės sugrįžti paukščiukas
buvo pirmasis šio pavasario angelas
nutrenktas žemėn liežuvis neapsiverčia
pavadinti jį liuciferiu
šviesos nešėjas
tilpo į delną beveik įžiūrimas
beveik švytintis

krikštijau jį juoduose
melioracijos griovio vandenyse
sakiau pakentėk visai neskaudės

sprangaus pavasario būta

that blind bald bird pushed out of its nest
with no right of return
was the first angel of spring
cast down to earth and my tongue
can't begin to call him lucifer
the carrier of light
he fit into my palm almost visible
almost radiant

i baptized him in the black
water of the amelioration ditch
told him to wait told him it won't hurt

it was a choking spring

Translated by Rimas Užgiris

ELVĪRA BLOMA

Elvira Bloma was born in 1986 in Ogre in Latvia. She studied cultural theory, management, and theology. A poet, project manager, and museum specialist, currently residing in Norway, she has worked

at the Literary Museum of Rainis and Aspazija, and is one of the co-organizers of the Punctum Festival. Her first poetry book *Izdzēstie attēli* (Erased Reflections, 2020) was nominated for the Latvian Literature

Annual Award (LALIGABA). She founded and co-edits the literary magazine *Strāva* (Current) and *Re: a*, a series of books, devoted to unjustly forgotten authors. Bloma also translates poetry from English.

Notēlo šo

· Istabā ielido sikspārnis

Izspēlē scenāriju, kā labāk būtu risinājusi šo situāciju.
Elza F. zina, ka risinājuma nav, ja vien tas neatnāk pats.

Tālumā krēslains mežs, neasi koku galotņu asmeņi.

Nāk risinājums. Smagi solī. Vārās rīsi. Izplūst skropstu tuša – saules pirksts caur uzplēstu žalūziju. Lamināts pīkst kā ievainots sikspārnis, kas zaudē spārnus. Tas ir rīts. Šomēnes saule spīdējusi vien 25,7 minūtes.

Risinājums sasūcas sienā kā smaka, sajaucies ar skopo sauli.

Tas atbrīvo.

Elvyra Bluoma gimė 1986 m. Uogrėje. Studijavo kultūros teoriją, teologiją, vadybą. Dirbo Rainio ir Aspazijos literatūros muziejuje; viena iš festivalio „Punctum“ organizatorių.

Sudarė bendrą Aspazijos ir Rainio bei M. Kruomos poezijos rinktinės. Pirmasis jos poezijos rinkinys *Izdėstie attēli (Ištrinti atspindžiai, 2020)* nominuotas latvių literatūros

Metų premijai (*LAL/GABA*). Leidžia ir redaguoja literatūros žurnalą *Strāva*. Verčia poeziją iš anglų kalbos.

Pavaizduok šitai

· Į kambarį įskrenda šikšnosparnis

Sugalvokite scenarijų, pagal kurį būtų geriausia išspręsti šią problemą. Ilzė F. žino, kad sprendimo nebus, jeigu šis pats nešaus galvon.

Tolimoj ūkanotas miškas, medžių viršūnių atšipę ašmenys.

Šauna sprendimas. Sunkūs žingsniai. Verda ryžiai. Nubėga tušas – saulės pirštas blyksteli kiaurai perplėštas žaliuzes. Laminatas čiepsi it sužeistas šikšnosparnis, netekęs sparnų. Jau rytas. Šį mėnesį saulė tešvietė vos 25,7 minutės.

Sprendimas įsisunkia sienon lyg smarvė, sumišusi su šykščia saulės šviesa.

Ir tai išlaisvina.

medikamenti
 un derdzīgais pusnakts vītums
 «man gribētos lai pusnakts ilgtu mūžīgi vai vismaz diennakti»
 laiks mūs apēd negausīgi
 sagūsta bet nepieprasa
 izpirkuma maksu
 joprojām smaržo rudens āboli un cidonijas
 es nevēlos uztraukties bet tik maz kas
 pakļaujas manai gribai
 vajag saregulēt ķīmiju
 vajag iztīrīt dvēseli

Ievēribas cienīgi dzejoļu nosaukumi:

Zināms, ka nosaukums bieži vien ir grāmatas, dzejoļu krājuma, stāsta, dzejoļa grūtākā daļa. Dzintara Soduma dzejoļu nosaukumi pelna īpašu ievērību, turklāt tie paver ļoti daudz jaunu nosaukumu variāciju iespēju. Piemēram:

Romantisks rekviēms romantismam

Dekadentisks rekviēms dekadencei
 Melanholisks rekviēms melanholijai
 Popsīgs rekviēms popkultūrai
 Reibinošs rekviēms alkoholismam
 Aktīvs rekviēms veselībai
 Spiedīgs rekviēms apstākļiem
 Skaudīgs rekviēms skaudībai
 Korpulents rekviēms resnumam
 Mīksts rekviēms miegam
 Sātīgs rekviēms pusdienām
 Grūts rekviēms grūtniecībai
 Slimīgs rekviēms gripai
 Attīrošs rekviēms atturībai
 Meditatīvs rekviēms budismam
 Sērīgs rekviēms bērēm
 Garš rekviēms upēm
 Sīvs rekviēms šņabim
 Sulīgs rekviēms sulai
 Tārpains rekviēms līķim
 Caurumains rekviēms zobiem

vaistai
ir vidunaktis kokčiai vystantis
„norėtųs, kad vidunaktis truktų per amžius ar bent visą parą“
laikas ryja mus be soties
nustveria bet nereikalauja
išpirkos
tebekvepia rudeniniais obuoliais ir svarainiais
nesinori man jaudintis bet mažai kas
nuo manęs tepriklauso
teks subalansuoti medžiagų apykaitą
teks išsikuopti dvasią

Dėmesio verti eilėraščių pavadinimai:

Suprantama, kad sugalvoti pavadinimų neretai būna sunkiausia knygos, eilėraščių rinktinės, apysakos ar eilėraščių dalis. Dzintaro Sodumo¹ eilėraščių pavadinimai nusipelno ypatingo dėmesio, kadangi, be kita ko, atveria daug galimybių naujų pavadinimų variacijoms. Pavyzdžiui:

Romantiškas rekviem romantizmui

Dekadentiškas rekviem dekadansui
Melancholiškas rekviem melancholijai
Popsiškas rekviem popkultūrai
Apgirtęs rekviem alkoholizmui
Sveikatingas rekviem sveikatai
Pavydus rekviem pavydui
Apkūnus rekviem viršsvoriui
Minkštas rekviem miegui
Sotus rekviem pietums
Sunkus rekviem sunkybei
Liguistas rekviem gripui
Santūrus rekviem savitvardai
Meditacinis rekviem budizmui
Gedulingas rekviem laidotuvėms
Vingiuotas rekviem upei
Aitrus rekviem šnapsui
Sultingas rekviem sultims
Sukirmijęs rekviem negyvėliui
Skylėtas rekviem dantims
Evoliucinis rekviem evoliucijai

¹ Dzintars Sodums (1922–2008) – latvių rašytojas, poetas ir vertėjas. *Vert. past.*

Evolucionējošs rekviēms evolūcijai
 Dzīvespriecīgs rekviēms sajūsmai
 Sunisks rekviēms kauliem
 Atvilktnīgs rekviēms plauktiņiem
 Bēdīgs rekviēms šitam sviestam, kas notiek apkārt
 Uzcītīgs rekviēms izcilībai
 Slinks rekviēms slinkumam
 Mīlīgs rekviēms čūskām
 Slidens rekviēms lubrikantiem
 Adīts rekviēms džemperiem
 Ievērojams rekviēms pieminēklīm
 Uzbāzīgs rekviēms tam čalim, kas nesaprot mājienu
 Rupjš rekviēms lamuvārdiem
 Bļāģis rekviēms pohnīsam
 Latvīgs rekviēms visai pārējai pasaulei
 Auksts rekviēms ledusskapim
 Ass rekviēms pipariem
 Gaišs rekviēms strāvai

Un tā tālāk, bezgalīgi, mēs varam turpināt šo sarakstu, līdz atrasts precīzs nosaukums jaunam dzejolim.

piektā ilga

nakts kā čūla pār dienas balto ādu

nakts kā akmens
 es zinu rīt šis bezmiegs mani nokaus
 tagad vēl tas izliekas jauks
 rīt tas mani kaus ar neasu nazi
 šis mans viltus draugs
 TEV
 zvani man darbadienās 7.30

ilga pēc glāsta

mans organisms varbūt ir pat dzīvāks par mani
 vai arī tev kādreiz ir palicis slikti no saviem
 sirdspukstiem?

Nuotaikingas rekviem džiugesiui
Šuniškas rekviem kaulams
Stalčių rekviem lentynėlėms
Varganas rekviem aplinkui ištiškusiam sviestui
Stropus rekviem uolybei
Vangus rekviem tinginystei
Lipšnus rekviem gyvatei
Slidus rekviem lubrikantui
Megztas rekviem džemperui
Dėmesingas rekviem paminklui
Kandus rekviem vaikinui, nepagaunančiam užuominų
Šiurkštus rekviem keiksmazodžiams
Blet rekviem pochuizmui
Latviškas rekviem visam likusiam pasauliui
Šaltasis rekviem šaldytuvui
Aštrusis rekviem pipirams
Skaistus rekviem elektros srovei

Ir taip toliau, be galo be krašto, galime tęsti šį sąrašą, kol rasime tinkamą pavadinimą naujam eilėraščiui.

penktasis ilgesys

naktis lyg pūlis dienos išblyškusioje odoj

naktis lyg akmuo
žinau – rytoj ši nemiga mane paskers
kol kas ji dedasi malonia
rytoj ji skers mane buku peiliu
šią apsišaukėlę draugę perleidžiu
TAU
skambink man darbo dienomis 7.30

išsiilgus glamonių

mano organizmas regis gyvesnis už mane pačią
ar tave irgi kada supykino savos
širdies plakimas?

ilgas pēc Dieva

bet tu neesi un nekad nebūsi mans dievs
memento mori

mans Dievs ir tik ļoti neaizsniedzams

tas ir aiz nāves
aiz svētā franciska māsas nāves

ilga pēc miera

mīlestības objekts
izsaka draudus
rakstiskā formā

es saku
mīlestības objekt
vismaz piezvani
man nevajag lasīt
tavus draudīgos tekstus
man vajag dzirdēt savu
patīkamo balsi

es saku
mīlestības objekt
vai tiešām tu esi
kļuvis tik ļauns

viņas lūpas kā degoša gumija
YOU ARE MY DESTINY
viņa čukst
un glāsta
viņa locekli
kā karoga kātu
viņa ir patriote
viņa sūkās līdz uzvarai
asfaltam mainījusies krāsa
asfalts ir pelēks

Dievo ilgesys

visgi nesi ir niekad nebūsi manasis dievas
memento mori

manasis Dievas toks nepasiekiamas

jis glūdi kitapus mirties
kitapus mirties šv. pranciškaus sesers

ramybės ilgesys

meilės objektas
raštu išreiškia
grasimus

sakau jam
meilės objekte
bent paskambink
nereikia man skaityti
grasinančių tavo žinučių
man tereikia išgirsti tavo
malonų balsą

sakau jam
meilės objekte
ar tikrai jau
taip supykai

jos lūpos tarsi deganti guma
YOU ARE MY DESTINY
ji šnypščia
ir glosto
jo galą
kaip vėliavos kotą
ji patriotė
ji čiulpia lig pergalės
asfaltas pakeičia spalvą

nāc mazā
 sasveicinies
 ar interneta princi
 baltajā datorā
 viņas lūpas
 kā braucošas mašīnas
 riepas
 ietriecas viņā
 IR JAU PUSNAKTS
 es pārvērtīšos par helovīna
 ķirbi
 kļūšu par zupas virtuvi
 par neķītro eņģelīti
 par pornogrāfisko korāli
 viņas lūpas
 kā gastrīts
 saēd viņa pretestību
 ieceļ viņa locekli
 parlamentā
 uzvāra uz elektriskās plīts
 uztaisa selfiju
 ar viņa
 slaveno orgānu
 izslavēto
 epopeju
 viņa nobrāž ceļgalus
 viņas ceļgali kā
 akmeņi no kuriem
 Dievs var
 radīt sev bērnus
 uzmanies mīļā
 viņš saka
 viņš ir vadošais loceklis
 pīlārs
 viņš domā par nākotni

asfaltas pilkuoja
 eikš mažyte
 pasisveikink
 su internetiniu princu
 balto kompiuterio ekrane
 jos lūpos
 kaip važiuojančio automobilio
 padangos
 įklimpsta jame
 JAU VIDURNAKTIS
 aš pavirsiu Helovino
 moliūgu
 virsiu valgykla benamiams
 virsiu gašliu angeliuku
 pornografiniu choralu
 jos lūpos
 kaip gastritas
 sugrauzia jo priešybę
 deleguoja jo galą
 į parlamentą
 užverda ant elektrinės viryklės
 nusišelfina
 su jo
 žymiuoju organu
 įžymioji
 epopėja
 ji nusibrozdina kelius
 jos keliai tarsi
 akmenys iš jų
 Dievas
 sutvers savuosius vaikus
 atsargiai brangute
 sako jis
 jis visų galų lyderis
 šulų šulas
 jis galvoja apie ateitį

LAURENT BOUISSET

Laurent Bouisset was born in 1981 in Lyon, and currently lives in Marseille. A poet, translator and teacher, he is the author of two poetry collections: *Dévore l'attente* (Swallow your Waiting, 2015) and *Soleil plouc* (Villager Sun, 2018). He is a prolific translator of South American poetry, and has

introduced a number of contemporary Spanish-speaking poets to French audiences. He is a co-founder (together with the Guatemalan author Erick Gonzalez) of the Latino-American poetry blog Fuego del fuego. He compiled and translated Regino Jose Galindo's poetry collection *Rabia* (Rage, 2020).

Bouisset works with OJOXOJO and TESTE magazines. He often broadcasts his own poetry readings on the radio. Spanish translations of his poetry have been published in Spain, and North and Central America. Bouisset's third poetry collection will be released in autumn this year.

Jacques Brel

elle cherche à partir *loin de tout*
lui traque un moyen d'être *là*
elle pour fuguer
consomme autant qu'elle se consume
lui s'exerce chaque jour à la *présence*
devant un melon charentais
puis les choses changent :
elle s'enracine et lui se casse
ils sont tour à tour *il* ou *elle*
et le plus souvent : *autre chose...*
ils n'écoutent pas Jacques Brel
qui le limite en tant qu'*il* au voyage
et fait d'*elle* une volaille posée
sur un nid glauque
où ça pue l'ombre
et la ponte redoutée
fatalement
estropie les rêves

Loranas Buisé gimė 1981 m. Lione, gyvena Marselyje. Poetas, vertėjas, mokytojas. Dviejų poezijos rinkinių autorius: *Dévore l'attente* (*Praryk laukimą*, 2015) ir *Soleil plouc* (*Saulė kaimietė*, 2018). Intensyviai verčia Lotynų Amerikos autorių poeziją, prancūzų skaitytojui pristato

šiuolaikinius ispanakalbius poetus. Su gvatemaliečiu Ericku Gonzálezu kuria Lotynų Amerikos poezijos tinklaraštį *Fuego del fuego*. Sudarė ir išvertė gvatemaliečių poetės Reginos José Galindo rinktinę *Rage / Rabia*, (*Įniršis*, 2020).

Bendradarbiauja su žurnalais *OJOXOJO* ir *TESTE*. Rengia savo eilėraščių skaitymus viešai ir per radiją. Jo poezijos vertimų į ispanų kalbą gausiai publikuota Ispanijoje, Šiaurės ir Centrinėje Amerikoje. Šių metų rudenį išeis trečias L. Bouisset poezijos rinkinys.

Jacques Brel

ji ketina pabėgti *toli nuo visko*
jį persekioja galimybė *būti čia*
norėdama pabėgti
ji vartoja iki išsekimo
jis kiekvieną dieną praktikuoja *buvimą čia ir dabar*
priešais melioną
paskui viskas mainosi:
ji įleidžia šaknis o jis pasiplauna
jie tai daro paeiliui tai *jis* tai *ji*
o dažniausiai: *viskas kitaip...*
jie neklauso Jacques'o Brelio
kuris *ji* varžo keliaujant
o *ją* paverčia višta
sėdinčia ant bjauraus lizdo
kur pūva šešėlis
o siaubingas kiaušdėtis
neišvengiamai
luošina svajones

Je vous fais une passe

M'emmerdent les mots ! je jette la feuille ! explose mon Bic !
 Tout ce qui de près de loin a l'odeur du papier je le déchire !
 Monte dans mon short ! chausse mes vieilles Pump ! je pars dribbler !
 Comprenez-vous ?

Ce que ça signifie *vraiment* ça dans la tripe et pas les mots que
 Monter dans son short chausser ses Pump partir dribbler ?

Des heures des jours des mois durant
 Qu'il cogne ou vente ou qu'on
 Crie sous la pluie du chômedu sans un rond
 PARTIR DRIBBLER !
 Avec qui donc ?

Les acharnés bien sûr ! défenestrés de tout poil !
 Blacks ! Niaks ! Yougos ! Reubeus pas trop...
 Taquinent en tas du ballon d'alcool !
 Jusqu'à la nuit qui suinte... et rate en vrac à ravir les morfals aux
 à-coups de
 Tempo de leur dribble incarné qui rappe et gratte ! et crache ! et repart
 Attaquer la lune encore hilare à ce rythme indompté de funk brut !

ENFIN J'T'AVAIS DIT D'DEFENDRE PLUS PROCHE ENFIN PLUS CHIEN !
 J'T'AVAIS DIT D'ATTAQUER DROIT D'DANS PUTAIN !
 PENETRE ! ET VANDALISE-LES MOI PLUS FRANC CES GUIBOLLES
 D'ASTICOT ! DEVIENS LE LYNX ENFIN... PAS LA LIMACE ! ENVOIE TOUT !
 VA GRIFFER LE BOUT DE TES CIEUX PANIQUES !
 ET VAS-Y N'OUBLIE PAS DE DEPASSER LES CONTRES !
 MAIS SURTOUT RESTE EN ACIER ! DUNKE !

Tiens oui d'ailleurs pendant que j'y suis... il faut que vous sachiez
 Quand je prononce le mot basket... je ne fais pas référence une seconde à
 Cette guimauve papa maman qui se pratique en club... parquet chrono
 Gradin arbitre et jolis blancs vestiaires propres où peinard se
 Rincer le cul en meute... Pareil quand je prononcerai les mots guitare
 Poème peinture... je parlerai de la folie de ces barbares avant toute chose !
 Qui persistent à boiter loin des coutures !
 Et compissent en riant la plaie
 De vos vieux prés carrés DEHORS !

Aš jums pasuoju

Mane užknisa žodžiai! sviedžiu lapą! sulaužau šratinuką!
Viską kas nors kiek padvelkia popierium suplėšau!
Šoku į šortus! Apsimaunu senus sporbus! Varau driblinguot!
Pagaunat?

Ką iš *tikrųjų* tai reiškia visais viduriais o ne žodžiais
Įšokt į šortus apsimaut sporbus eit driblinguot?
Kai ištisas valandas dienas mėnesius
Kepina ar smarkiai vėjuoja ar
Kauki pliaupiant bedarbystės lietui be skatiko kišenėj
IŠEIT DRIBLINGUOT!
Tik su kuo?

Su pamišėliais žinoma! Visais tais iššokusiais pro langą!
Juodžiais! Čiūrkom! Jūgais! Su arabais nelabai...
Šitie prie kamuolio kaip alkašai prie butelio nepuola!
Varyt lig išnaktės prakaituojančios... jai neišeina patenkint besočių
atliekančių
Staigų judesį į kraują įaugusį driblingą kuris repuoja ir groja! ir loja!
Ir puola atakuot mėnulį pralinksmedžiusį nuo šio nevaldomo laukinio fanko
ritmo!

AŠ GI TAU SAKIAU GINKIS NU ARČIAU, ARŠIAU GI!
AŠ GI TAU SAKIAU PULK KAIP PAMIŠĘS BLIA!
VERŽKIS! SUTRAIŠKYK TAS LERVŲ KOJAS! BŪK KAIP LIŪTAS...
NEBŪK GRYBAS! ATIDUOK VISKĄ! IŠGREMŽK SAVO
BEPROTIŠKO DANGAUS DUGNĄ! IR NEPAMIRŠK
VARYT TAIP KAD NEGAUTUM STOGO! BŪK GELEŽINIS!
KRAUK IŠ VIRŠAUS!

Ei, beje, kol aš ten... turit suprast
Kai tariau žodį kašis... nė sekunde nepagalvoju
Apie sumautą tėtį ar mamą kurie mankštinasi klube... parketą chronometrą
Tribūnas teisėjus ir gražias švarias rūbines baltom sienom kur ramiai
Visi nusiplauna šiknas... Tas pats kai tariau žodį gitara
Eilėraštis paveikslas... visų pirma kalbu apie šventą tų laukinių pamišimą!
Apie tuos kurie kaip užvesti toliau šlubčioja padėję ant mados!
Ir žvenddami myža ant jūsų privačių tvarkingų plotelių,
Skauda, ar ne? ČIA GI LAUKAS!

Bout de goudron minable à peine...
 Deux paniers sans filet poussent un matin que
 Déjà ça se jette en bourrasques incendiées des tours et barres ! et
 Les torsos NBA rameutent les casquettes de traviole
 Qui comptent et groupent... et tout en plaisantant s'engueulent...
 Et parviennent après ça miracle !
 A surpuissant comme... à se mettre d'accord ! même si c'est vrai qu'aussi parfois...
 Pour une connerie de marcher ou pas...
 Deux trois de ces garnements se castagnent !
 C'EST QUE ÇA NE VIT PAS AU RALENTI
 VOUS COMPRENEZ ? DEHORS !
 Ça nargue et tchatte à très grandes enjambées !
 Triche et ça fuse ! et Se pourrait même sans prévenir...
 Que le grand vivarium explose ! je
 N'invente rien... de mes propres yeux je l'ai vu !
 Ce tigre-là pendu au cercle trop...
 Qui tout a ravagé en un fracas monumental !
 L'été devait lui cogner bien trop fort contre les tempes...
 Ou c'est plutôt que sa nana son boss ses potes...
 Mais s'en fout de la cause et des psychiatres !
 On dira que ce tigre-là n'en pouvait plus...
 Quoi qu'il en soit... de tenir enlisée la bête !

Et le panier gît maintenant que la nuit tombe... que résonnent contre les façades
 encore... On dirait des fantômes de dribble...

Tandis moi que de la sueur dans les poumons je remonte
 Ne pas prendre de douche
 Car il faut que j'écrive comprenez-vous ?
 même si surtout je pue cela ne peut être
 Autrement ! une feuille putain ! toutes déchirées le matin même c'est pourtant vrai...
 Qu'à cela ne tienne... restent les factures ! dans les grilles d'EDF sur la table
 Essuyée jamais vlan ! j'éparpille mes vers qui dans les actions paniquées
 De la journée s'emballent et prennent l'apparence d'électrons !
 DEVANT JE TE DIS ! DEVANT !
 ENVOIE LE BALLON DROIT ! DEVANT PLUS VITE !
 Le principe de la contre-attaque c'est que ça n'attend pas précisément...
 pas un dixième !
 Direct et sans transition molle ! ma pluie de mots je l'envoie
 TOUT AU FOND DES MARGES !
 Précis j'espère assez pour qu'en plein galop vous réceptionniez vous autres
 Après ?

Sumautas asfalto gabalas vos tik...
Ryte išdygsta du lankai be tinklėlių į jį
Iš bokštų ir bendrių kaip ugnies kamuoliai įsiveržia tie! ir
NBA torsai šonu pasuktos kepuraitės jau skaičiuoja chebrą
Skirsto komandas... visi juokauja vieni ant kitų varo...
Ir galiausiai sukuria stebuklą!
Nes tik įsivaizduok... jiems pavyksta susitart! Net jei kartais, tiesa...
Dėl tokios nesąmonės kaip buvo žingsniai ar ne...
Du trys puskvailiai susikala! BET ČIA NIEKAS NEVYKSTA
SULÉTINTAI SUPRANTAT? ČIA GI LAUKAS!
Čia šaiposi ir tauzija labai dideliais žingsniais!
Visaip mausto ir lekia kaip plytos! Ir net nespėsi
Sumirksėt... kaip didysis vivariumas ims ir sprogs!
Nieko neišsigalvoju... pats mačiau savo akim!
Tas tigras pakibo ant lanko kaip tikras grobuonis...
Ir su baisiniu trenksmu viską sulaužė!
Greičiausiai per makaulę jam kaip reikiant
Kalė vasara... o gal jo džekė bosas draugeliai...
Bet spjaut ant priežasties ir ant psichiatrų!
Gali tik sakyti tas tigras neištvėrė... yra kaip yra...
Negi už čiuprynos nulaikysi žvėrį!

O kai sutemsta krepšys ilsisi... dar girdis aidas tarp namų fasadų...
Sakytum bruzda driblingo vaiduokliai...

O tuo tarpu aš apsipylęs prakaitu net šlapiais plaučiais
Varau į viršų ne palįst po dušu
Nes gi turiu rašyti suprantat? Net jei baisiai dvokiu kitaip negali
Būt! Sukruštas lapas! Visi šį rytą suplėšyti deja taip...
Pochui... yra sąskaitų! Ant lentelių už elektrą ant stalo
Niekada nevalyto, bac! Barstau eiles it kirmėlės kurios
Paveiktos paniško dienos tempo įsikarščiuoja ir virsta elektronais!
PIRMYN SAKAU TAU! PIRMYN!
SIŪSK KAMUOLĮ Į PRIEKĮ! GREIČIAU!
Kontrataka gera kai jos visai nelaukia... nei vienos dešimtosios!
Tiesiai ir jokio palauk! Savo žodžių lietuį siunčiu
Į VISIŠKAS PARAŠTES!
Tikiuosi jums perduodu tiksliai kad lėkdami visu greičiu pagautumėt.
O paskui?

Après démerdez-vous ! je vous ai fait la passe j'ai fait mon job...
 A vous donc maintenant de la manière qui est la vôtre !
 Guitare peinture poème... qu'importe ? du moment que la rage est pure !
 Et que vous vient ce corps de tigre... à l'instant... tout là-haut...
 Précieux... D'EXPLOSER PUISSAMMENT LE CERCLE !

Sueur

à la fin tu te plains plus tu pars
 tu mords le vent tu grondes
 tu vexes la poussière
 tu siffles

entre tes doigts deux notes qui filent fières comme la mort deviennent
 des griffes

souvenir d'un ventre d'une guitare d'un rut

tu t'arrêtes
 sniffes et te demandes pourquoi
 dans l'urgence de cette aurore
 flotte un parfum de cendres

puis cette main soudain sur ton épaule
 c'est-à-dire qu'ils s'inquiètent ils t'ont suivi ils te rappellent à l'ordre
 bouche cousue tu mégotes pas
 tu dialogues pas
 tu casses

au moins maintenant les choses sont claires
 le monde t'a vomi
 t'as vomi le monde
 tu bandes

t'as trois fois rien
 tout ton passé tient dans une poche

l'inconnu crame au fond d'un fruit que tu dévores

le silence simplement n'existe pas
 n'existe plus

Paskui sukītės kaip norit! Aš jums papasavau atlikau savo darbą...
Dabar jūsų eilė atliktą sugebat!
Gitarą paveikslas eilėrašties... Kas svarbiausia? Gryno įniršio akimirka!
Ir tai kad jūs irgi įgautumėt tą tigro kūną... ir staiga... ten viršuje...
Kaip tas... TIESIOG SUSPROGDINTUMĖT LANKĄ!

Prakaitas

galiausiai nesiskundi tiesiog iškeliauji
kandžioji vėją urzgi
erzini dulkes
švilpauji

tarp tavo pirštų dvi natos kurios didingai skrieja kaip mirtis virsta nagais

trupa prisiminimai apie pilvą gitarą rują

sustoji
uostinėji ir klausai kodėl
šioje skubioje aušroje
tvyro pelenų kvapas

paskui ant tavo peties staiga nusileidžia ranka
tai reiškia kad jie dėl tavęs nerimauja tave sekė tave kviečia laikytis
tvarkos

burna it susiūta rūstauji
su niekuo nesikalbi
viską nukerti

bent dabar aišku
pasaulis tave išvėmė
tu išvėmei pasaulį
tau stovi

neturi beveik nė šapo
visa praeitis telpa kišenėje

vaisiaus kurį ryji viduje smilksta nežinomybė

tyla tiesiog neegzistuoja
jos nebėra

l'écho du vert éclate en toi
les branches inquiètes deviennent tes bras
et tu vois que ton rire
ou plutôt tes manières de rire
sont aspirées par la mangrove

mais tu ne pleures pas
non tu ne pleures pas
tu séduis l'ombre

et tu retrouves
au fond de l'enfer
un mot calme

tavyje aidi žaluma
neramos šakos virsta tavo rankomis
ir matai kad tavo juoką
ar greičiau įpročius juoktis
įsiurbia mangrovės

bet tu neverki
ne neverki
tu vilioji šešėlį

ir pragaro gelmėse
atrandi
tykų žodį

KRZYSZTOF CZYŻEWSKI

Krzysztof Czyżewski was born in 1958 in Warsaw. He is a poet, practitioner of ideas, writer, philosopher, cultural activist, theater director, and editor. He is a co-founder and president of the Borderland Foundation (1990), director of the Borderland of Arts, Cultures and Nations Center in Sejny, and International Center for Dialogue in Krasnogruda on the Polish-Lithuanian border. Czyżewski has initiated intercultural dialogue programs

in Europe, Asia, and the USA. He is a teacher and lecturer, and a visiting professor at Rutgers University and the University of Bologna. His books include *Ścieżka Pogranicza* (The Path of the Borderland, 2001), *Miłosz – Dialog – Pogranicze* (Miłosz – Dialogue – Borderland, 2012), *Miłosz. Tkanka łączna* (Miłosz: A Connective Tissue, 2014), *Krasnogrudzki most. Niezbędny budowniczego* (The Krasnogruda Bridge. A Bridge-Builder's Toolkit,

2016), *Małe centrum świata. Zapiski praktyka idei* (A Small Center of the World. Notes of the Practitioner of Ideas, 2017) and *W stronę Xenopolis* (Toward Xenopolis, 2019). In 2018 he published the volume of poetry and photography: *Żegaryszki*. The volume *Żegaryszki 2 and others* (2021) complements to this poetic cycle referring to the Japanese haiga tradition.

17 stycznia

zdobywając szczyt
ciągle nie wiesz kim jesteś
dopiero schodząc

sausio 17

kai viršūnėn kopi
nežinai kas esi
net leisdamasis

16 listopada

była raz Gienia
osierociła światło
leży na drodze

lapkričio 16

kartą tai Genei
liko šviesa našlaitė
guli ant kelio

10 listopada

w niebo spadamy
w lustrach wody na ziemi
szukając przejścia

lapkričio 10

krintam į dangų
balų veidrodžiūs žemėj
ieškom perėjus

11 stycznia

jest w nas huśtawka
wiatrem z innego brzegu
rozkołysana

sausio 11

mumyse sūpuoklės
įsiūbuotos vėjo
iš kito kranto

Kšyštofas Čyževskis gimė 1958 m. Varšuvoje. Poznanės Adomo Mickevičiaus universitete baigė lenkų filologijos studijas. Vaidino teatro studijoje, režisavo, dėstė kultūros ir estetikos istoriją, bendradarbiavo su pogrindine kultūros spauda. 1990 m. su būreliu bendraminčių apsigyvenęs Seinuose, įkūrė Paribio fondą ir nuo tada jam vadovauja. Paribio menų, kultūrų ir tautų centro Seinuose ir Tarptautinio dialogo centro Krasnagrudoje direktorius.

Seinų krašte išplėtojo itin įvairiapusę kultūrinę veiklą. Inicijavo tarpkultūrinio dialogo programas Europoje, Azijoje ir JAV; skaitė paskaitas Rutgerio ir Bolonijos universitetuose. Poetas, idėjų praktikas, rašytojas, filosofas, kultūros veikėjas, teatro režisierius, leidėjas. Svarbiausios jo knygos: *Ścieżka Pogranicza (Paribio takas, 2001)*, *Miłosz – Dialog – Pogranicze (Miłoszas – Dialogas – Paribys, 2012)*, *Miłosz. Tkanka łączna (Miłoszas. Jungiamasis*

audinys, 2014), *Krasnogrudzki most. Niezbędnik budowniczego (Krasnagrudos tiltas. Tiltų statytojo įrankių rinkinys, 2016)*, *Mażasis pasaulio centras. Idėjų praktiko užrašai (Maļe centrum swiata. Zapiski praktyka idei, 2017, lietuviškas leid. 2021)*, *W stronę Xenopolis (Ksenopolio link, 2019)*. 2018 m. išleido japonų haiga tradicija paremtą poezijos ir fotografijos albumą *Żegaryszki (Žagariškės, 2021 m. – Żegaryszki 2 j inne (Žagariškės 2 ir kiti).*

15 stycznia

sausio 15

wyść do ogrodu
za próg za siebie pod las
bez pukania wejść

išeiti sodan
už slenksčio savęs miškan
nepasibeldus

15 października

spalio 15

rano najmniejszy
żyjesz dzień noc ciutając
na wiersz najmniejszy

rytą menkiausias
dieną ir naktį kaupi
eiles menkiausias

16 listopada

lapkričio 16

nie czekaj śmierci
poproś ją do tańca niech
czeka aż skończysz

mirties nelauki
šokio pakviesk ją tegu
laukia kol baigsi

21 marca

kovo 21

wsuń mi w dłoń swój lęk
przyjmie nas toń jeziora
zbliży drugi brzeg

duokš tą baimę
ežeras mus priims
kitas krantas suartins

22 września

w spiżarniach oczu
owoce światłobrania
na zapas nocy

rugsėjo 22

akių aruoduos
derlius šviesos supiltas
ištvirti nakčiai

19 lipca

muśniesz i kamień
na kamieniu zostaje
serce snem budzi

liepos 19

lieti ir akmuo
ant akmens išlieka
bunda sapnu širdis

czeladnik milczenia

I. powrócił

w dolinę ludzi
oczekujących że jak dawniej
przeczyta im wiersze napisze książkę

wiało od niego
ciszą

II. kiedyś

powiedzieli mu że są wiersze lepsze od jego
spod pióra Podniebnej z domu zbieraczy
dwóch takich samych płatków śniegu
gdzie z mężem i trójką dzieci pod okiem łaki
zgłębia sztukę ikebany
gdy tylko wskazali mu orlą perć do jej domu
zostawił ich za sobą nieprzygotowany
spadł ze skalnej grani i nikt
więcej się go już nie spodziewał
z lepszymi wierszami
między bajki wkładano podejrzenie
że on to żyje w ciele śnieżnej pantery
rozszarpującej poetów na orlej perci

28 paǵdziernika

spalio 28

jednà chwileczkè
zatrzymaj siè zejdź na bok
puść drogè wolno

bent akimirkai
sustok į šalį pasuk
paleisk tą kelià

30 lipca

liepos 30

ktoś w nas cień rzuca
światło kruszące oścień
ślepych na ciebie

trupina šviesà
šešėlio žeberklas many
tau aklame

tylos pameistrys

Czesławui Miłoszui

I. grįžo

į slėnį žmonių
laukiančių kad kaip anksčiau
jiems paskaitytų eilių parašytų knygà

dvelkė nuo jo
tyla

II. kadaise

jam pasakė kad esama eilių
geresnių už jo parašytų Danguolės iš dviejų
vienodų snaigių rinkėjų genties
kur su vyru ir trim vaikais pievos prižiūrima
gludina ikebanos menà

kai tik jam parodė erelių takà į jos namus
paliko toli juos nepasirengęs
krito nuo uolos atbrailos ir niekas
jo daugiau nebelaukė
su geresniais eilėraščiais

tarp prasimanymų pasigirsdavo tvirtinimų
esà tai jis gyvena sniego panteroje
sudraskančioje poetus erelių perėjoje

ponoć widziano ją skuloną u stóp
pasającej się na łące
Podniebnej

III. teraz

pośród słów ludzi
mości swoje milczenie
nigdy wcześniej tak nie żył słuchając
tak blisko obcując aż przemawia do nich
kamiennie niemy

nie przerywając spowiedzi idą z nim do rzeki
za lotem sowy pod język prawdy przez podcień światła
w uścisk dłoni wymuskanych kocim mrukiem
za horyzont aż nad brzeg słowa co zagaja
inne

on tymczasem zdejmując struny z liry rozdaje książki
wierszom przykładą palec do ust wznosi ciszę
każdy może do niej wejść i coś powiedzieć
z każdym słowem wysłuchanym
rośnie sława poety

pieśń starowieku

pamięci Diemientija Filipowa z Gabowych Grądów

w maleńkiej izbie o zmierzchu starzec struny stroi

ognia wolno wszczepiającego światło w kształt świata
na drugim brzegu zatoki gasnącego słońca

drzewa wymuskanego z ran ocierpiałym ciałem
ciepłego od płaczu skrzypiącego skrzypiec skargą

wody czystej ciszy jasnowłosej zwitej na dnie
dźwięczącej gdy pragnienie trąca jej chłodną nagość
pustki po kobiecie ściętej w noc przez los do studni
niezasypanej utraty niepojętej krzywdy

regis matė ją susirangiusią prie kojų
besiganančios pievoj
Danguolės

III. dabar

tarp žodžių žmonių
kloja savo tylėjimą
niekad prieš tai negyveno taip įsiklausęs
taip arti prisislinkęs kad jiems prabiltų
nebylūs akmenys

nenustodami išpažinti eina su juo prie upės
paskui pelėdos skrydį po teisinga kalba šviesos padangtę
link paspaudimo delnų katės murkimo išpuoselėtų
už horizonto net iki kranto žodžio kuris nustelbia
kitus

tuo tarpu jis nuima lyros stygas dalina knygas
eilėraščiams deda pirštą prie lūpų surenčia tylą
kiekvienas gali įeiti į ją ir ką nors pasakyti
kiekvienas išgirstas žodis
augina poeto šlovę

senovinė giesmė

Dementijaus Filipovo iš Gabove Grondų atminimui

mažoj trobelėj temstant senolis stygas įtempia

liepsnos lėtai įsiskiepija į pasaulio pavidalą
gėstančios saulės įlankos kitame krante

medžio išpuoselėto iš žaizdų iškankinto kūno
šilto nuo verksmo gergždžiančio skambančio skundu

vandens tyros tylumos šviesiaplaukės dugne susirangiusios
skambančios kai troškulys lyti jos šaltą nuogybę
tuštumos po nukirsdintos moters kaip lemta į šulinį
neužkastos netekties nesuvoktos skriaudos

wyczekiwania gościa by napęłnił naczynie

tęsknoty przywartej do okna we wschodniej ścianie

ciepła ukrytego w łożu po rozkoszy córki

tajemnicy na ikonie ciemnej od płomienia

chleba i Księgi na grzechów naszych odpuszczenie
na twarz na dłonie osiadają mu skrzydlaci
światłocisi białodźwięczni zestroił się akord

przesnuta pajęczym milczeniem wielostrunna pieśń
brzmi oddźwiękiem gwiazd aniołów przemienionej ziemi

niczym śnieżystość łabędzi w przezroczystej wodzie
dźwięk się rozlewa po czystej podłodze w drzwi dębowe
w szpary się wciska bielonej ściany w miskę z mydłem
w drzewce smolaki przy piecu równo ułożone
w wiadro ze studzienną wodą w żeliwne saganki
w kubki na mleko czerpak na wodę klucz od skrzynki
szeleści w ziele w grzybach suszonych w jarzębinie
w koszach z korzeni sosnowych w sieni i na ganku
w miotle wierzbowej w butach znoszonych za łże-cara
skrzypi po ławach skrzyniach po ceracie na stole,
sięga szklanych drzwiczek kredensu dzbanków zegara
lnianej rubaszki wyszywanej wygnania wzorem
Borysa i Gleba Hodigitri Mikołaja
półeczki gdzie ładan różaniec i Księga z krzyżem

wtedy starzec lirnik ślepy czuje jak pieśń dawna
w jego sercu źródło wybija nieugaszone

jak sokół spadający na zamarte łabędzie
jest dłoń uderzająca w struny nagle boleśnie

dźwięk barwy ziemi uderza w toń przejrzystą lament
w czółnach łez zanoszą wieść o zburzonej świątyni

starzec o zmierzchu w do czysta zestrojonej izbie
zacicha pieśnią starowieku słyszy istnienie

svečio laukimas kad pripildytų indus

ilgesio lango priverto rytinėje sienoje

šilumos pasislėpusios guoly po dukters malonumų

paslapties ikonoje nuo liepsnos patamsėjusioj

duonos ir Knygos mūsų nuodėmių atleidimui
ant veido delnų jam tupia ataidintis darniai
šviesos sparnuočių akordas

persmelkta voro tylos daugiabalsė giesmė
ataidi žvaigždžių balsais angelų iš perkeistos žemės

it gulbių sniegas ant vandens nuskaidrėjusio
garsai pasilieja ant išplautų grindų lig pat ažuolinių durų
smelkias į baltintos sienos plyšius dubenėlį kur muilas
į smalėkus prie krosnies tvarkingai sudėtus
į kibirą šulinio vandens į ketaus puodus
į pieno puodelius į vandens samtį skrynelės raktą
šlama vaistažolėse grybuose ant šermukšnio džiovintuose
pušies šaknų krepšiuose priemenėj ir verandoje
gluosnio šluotoje batuose nudrengtuose dar prie caro
girgžda po suolu skrynja cerata ant stalo,
pasiekia spintelės durelių stiklą laikrodžio pasvarus
lino marškinius raštais išsiuvinėtus tremties
Boriso ir Glebo Hodegetrijos Nikolajaus
lentynėlę kur smilkalai rožančius Knyga su kryžium

tada senolis aklas dainius pajunta giesmę senovišką
jo širdyje šaltiniu prasimušant nesustabdomu

kaip sakalas smingantis į nustėrusias gulbes
jo ranka per stygas trenkia staiga skausmingai

žemės spalvos garsai atsitrenkia į skaidrią gelmę rauda
ašarų luotais atplukdo žinią apie sugriautą šventovę

senolis temstant švariai suderintoj pirkioj
nutyla giesmė senovine girdi būtį

Łza klauna

nie do zniesienia w pustą noc człowieka
z pomroki upadku wznosi bezsennych
pod most Skakuna ku obronie Buczy

toczy się po twarzy
zakrwawionej Ziemi
z grymasem Irpienia

maczajcie w niej stalówki piór Ziemianie
ten atrament wciąż jeszcze pisze prawdę
słowo zestrzelone z ciałem Charkowa

oddajcie swe racje
sercem rozumnemu
buntowi Kijowa

stańcie na wysokości spojrzenia w twarz
klauna co mężom stanu się nie kłania
on *tut* im pod prąd przez most Zaporozża

i w oczach mu stoją
ciężarna na noszach
mer z Hostomela
całunem łzy owija światło zmarłych
i zmarszczką Dniepru spływa w serce narodu
idzie ku wam greckim brzegiem Odessy

idzie po wasze sny
do samego Rzymu

niesie zdradzony Krym

niesie łzę dziecka inną niż Iwana
w imię której wszystko wolno więc ruskie
rozstrzelali przedszkole w Starobielsku

nie odda biletu
schylony nad każdym
w gruzach Chersonia

idzie dalej niż sięga władza bestii

klouno ašara

sunku išverti kai per žmogaus budės
iš tamsos dugno iškelia bemiegius
po Skakuno² tiltu į gynybą Bučos

teka karštas kraujas
šitos Žemės veidu
grimasa Irpenės

plunksnų plieną jame mirko Žemiečiai
rašalas tas dar teberašo tiesą
peršautą žodį su Charkivo kūnu

savo tiesą teikit
širdim išmintingai
Kyjivo gynybai

kilkite aukštyn pažvelgti į veidą
klouno kurs vyrams valstybių nelinksi
jis *tut*³ nesileis Zaporizės tiltu

akyse jam stirksio
nėščia ant neštuvų
Hostomelio meras

ašara šarvoja mirusių šviesą
nuriba Dniepru į savųjų širdis
artėja graikišku krantu Odesos

neša jūsų sapnais
iki paties Rymo
išduotąjį Krymą

neša ašarą vaiko ne Ivano⁴
dėl kurios viskas galima rusiškai
darželį sušaudyti Starobilske

bilieto negrąžins
palinks virš kiekvieno
griuvėsiuos Chersono

eina toliau nei siekia žvėries valdžia

2 Vitalijaus Skakuno, Ukrainos jūrų pėstininkų brigados minuotojo, susisprogdinusio kartu su tiltu Melitopolio prieigose. *Pastabos autoriaus.*

3 „Ja tut!“ – V. Zelenskio atsakymas amerikiečiams, pasiūliusiems jį evakuoti iš šalies.

4 Ivano Karamazovo, kuris dėl vienos „nekalto vaiko ašaros“ kvestionuoja Dievo sukurtą pasaulio tvarką, grąžina savo bilietą į rojų ir yra pasirengęs dėl tos abstrakčios ašaros trypti realių žmonių gyvenimus

z piekła otwartego nieba ku wam
idzie *rozbombionym* mostem Europy

ze łzą everymana
krzyk moralitetu
niesie z Mariupola

on z Aleppo Sarajewa Warszawy
on z Guerniki Groznego i Masady
niesie dom starców zabitych w Kremiennej

boicie się klauna
zawiazani w krawat
przymknięci okiem Chin

falszywą wagą rozdzielacie piękno
od dobra przez prawdę osieroceni
gubicie ślad meridiana z Czerniowiec

mówicie że klauna
zostawił za sobą
Żyd z Krzywego Rogu

lecz ta łza powracającej tragedii
któż odważyłby się ją zetrzeć z twarzy
skutej niemym krzykiem Babiego Jaru
idzie ku wam inny
bez czytania z kartki
opowie o Rosji

zróbcie mu miejsce niech wejdzie wam w serce
ten co ciemne jasno widzi i klęczy
przy martwych z kolejki po chleb w Czernichowie

przemienia Ziemię łza
klauna *peremoha*
idzie z Ukrainy

iš atverto dangaus pragaro pas jus
eina *subbombintu* Europos tiltu

žmogiška ašara
tą moralės šauksmą
neša iš Mariupolio

iš Alepo Sarajevo Varšuvos
ir iš Gernikos Grozno Masados
neša išžudytą prieglaudą Kreminoj

bijokite klouno
surišti kaklaraiščiais
prisimerkiant kinams

prastai pasvėrę atskiriate grožį
nuo gėrio tiesos našlaičiais patapę
nerandat Černivcių dienovidinio⁵

kalbate kad klouną
jau aplenkė žydas
iš Kryvyj Riho

kas tragedijos grįžtančios ašarą
išdrįstų nutrinti nuo veido riksmo
nebylaus sukaustyto Babij Jaro

ateina jums kitas
be popieriaus lapo
aiškinti Rusijos⁶

atverkite širdis tegu įeis tas
kur aiškiai tamsą regi ir klaupiasi
eilėj prie duonos mirusių Černihive

keičia Žemę ašara
klouno *peremoha*
kyla Ukrainoj

5 Aliuzija į Černivciuose
gimusio Paulo Celano
žodžius: „Randu tai, kas
jungia ir lyg eilėraštis veda
į susitikimą... randu...
dienovidinį“.

6 Čia žydų šeimoje gimė
prezidentas V. Zelenskis.

SHOTA IATASHVILI

Shota Iatashvili was born in 1966 in Tbilisi in Georgia. He has published ten poetry collections, one novel, four works of prose and a book of literary criticism. In 2007 and 2011 he won the SABA Prize, in 2020 – LITERA, in 2022 – Free LITERA (Georgia's

most prestigious awards), in 2009 the International Poetry Award Kyivski Lavri (Ukraine), in 2018 the Polish Klemens Janicki Literature Award for the poetry book Golden Ratio, and in 2018 the Vilenica Crystal Award at the Vilenica International Literary

Festival (Slovenia). His works have been translated into more than 20 languages. He is currently editor-in-chief of the literary journal Akhali Saunje and a consultant to the Tbilisi International Festival of Literature.

მფრინავი

გაფრინდა და მართალი აღმოჩნდა:
შეაქეს, დალოცეს, მოუდრიკეს ქედი.
გაფრინდა მეორედ და კვლავ მართალი აღმოჩნდა:
მიიღეს, არ დაამადლეს ჰური, წყალი და
სავარცხელი ფრთა-ბუმბულისათვის.
გაფრინდა მესამედ და ამჯერადაც მართალი აღმოჩნდა:
აიტანეს, შეეგუვნენ.
გაფრინდა მეოთხედ და მტყუანი აღმოჩნდა:
ანგელოზის სულელი პლაგიატორი უწოდეს.
მაინც გაფრინდა მეხუთედ და –
ესროლეს,
მოკლეს.

Šota Jatašvilis (შოთა
იათაშვილი) gimė 1966 m.
Tbilisyje. Išleido dešimt poezijos
rinkinių, romaną, keturis prozos
rinkinius ir literatūros kritikos
knygą. Pelnė prestižiškiausius

Sakartvelo literatūros
apdovanojimus – *SABA*, *LITERA*,
Free LITERA, taip pat tarptautinius:
Kyivski Lavry (Ukraina, 2009),
Klemenso Janickio (Lenkija, 2018),
Vilenicos kristalo (Slovėnija,

2018). Eilėraščių išversta daugiau
nei į 20 pasaulio kalbų. Šiuo
metu – literatūros žurnalo *Akhali
Saunje* vyriausiasis redaktorius
ir Tbilisio tarptautinio literatūros
festivalio konsultantas.

Lakūnas

Jis pakilo ir pasirodė buvęs teisus:

Žmonės jį garbino, laimino, lenkė jam galvas.

Jis pakilo darsyk ir darkart pasirodė buvęs teisus:

Žmonės jį priėmė, negailėjo jam duonos, vandens, nei

Šukų jo sparnų plunksnoms.

Jis pakilo trečiąsyk ir šį kartą taip pat pasirodė buvęs teisus:

Žmonės jį pakentė, taikstėsi.

Jis pakilo ketvirtąsyk ir pasirodė klydęs:

Jį apkaltino paikai mėgdžiojant angelus.

Tačiau jis pakilo ir penktą sykį –

Žmonės šaudė į jį,

Žmonės jį nugalabijo.

ფული

ჩემი ფული ლამაზია.
 აგერ ყვავილი, ხე, ცა,
 «ჯოკონდა»,
 ისინი ლამაზები არიან,
 მაგრამ ლამაზია ჩემი ფულიც.
 ჯიბეში მიდევს და ხელით ვეხები –
 პატარა და საყვარელი.
 ისე გაუპრანჭავად მომხიზვლეოია,
 შემიძლია გაჩვენოთ კიდევ,
 და ღილ-კილოზე მივიბნო ტიტასავით.

ჩემი ფული,
 ჩემი ფული...
 ის წარმოდგენაა ფერადოვანი,
 ის ღარიბი დეკორაციაა,
 ის არარსებობის კრიალა კანია.

ავახევ და არსებობაში შევალ,
 იქ, სადაც ყვავილია, ხეა, ცაა,
 «ჯოკონდა».

შევალ.

შევალ.

ერთი ბილეთი ჩემთვის,
 ერთიც თქვენთვის – გპატიებთ.

იცით, ცხოვრება ლამაზია,
 თუ მასში ლამაზი ფულით აღწევ.

როცა მოვხუცდები,
 ვფიქრობ, ჩემი ლამაზი ფული
 ცხოვრების მუზეუმს გადავცე
 მუდმივ ექსპოზიციაში.

ადამიანები მოვლონ და დატკბებიან
 ჩემი ლამაზი ფულის ცქერით.

ისინი იდგებიან დიდხანს, აღელოვებულები,
 მერე წავლენ სახლებში და იფიქრებენ იმაზე,

Kupiūra

Mano kupiūra graži.
Pavyzdžiui, gėlė, medis, padangė,
Džokonda –
Visa tai gražūs dalykai,
Bet mano kupiūra irgi graži.
Ji guli kišenėj ir aš ją gniaužiu –
Tokią mažytę ir mielą.
Ji žavi, nors ir ne puošni,
Galiu ją tau parodyti
Ar įsisegt sagos skylutėn tarsi tulpę

Mano kupiūra,
Mano kupiūra...

Ji – tai spalvingas spektaklis,
Ji – tai vargana dekoracija,
Ji – tai nebūties blizgi oda.

Suplėšysiu ją ir įžengsiu būtin,
Kur gėlė, medis, padangė,
Džokonda.

Įžengsiu.
Įžengsiu.

Bilietas man
Ir bilietas jums – maloniai kviečiu.

Žinote, gyvenimas yra gražus,
Jei į rankas pakliūva graži kupiūra.
Kai pasensiu,
Galvoju, dovanosiu savo dailią kupiūrą
Gyvenimo muziejui –
Į nuolatinę ekspoziciją.

Žmonės sugužės pasigrožėti
Mano dailia kupiūra.

Stoviniuos tenai susižavėję,
Tada grįš namo ir galvos,
Kaip gera,

თუ რა კარგია,
როცა გაქვს ლამაზი ცხოვრება,
ლამაზი სახლი,
ლამაზი ლექსი.

ისინი იფიქრებენ იმაზე,
თუ რა კარგია,
როცა შენი ფული ლამაზია,
ისე, როგორც შენი ფეხმძიმე ცოლი.

მეტეოროლოგიის გამიჯვნა პოეზიისაგან

„და წავალ ქარში, როგორც მოცარტი,
გულში სიმღერის მსუბუქ ზვირთებით...“
გალაკტიონ ტაბიძე

I

საბოლოოდ უნდა ეთქვას უარი
სტიქიური მოვლენების აღმნიშვნელ სიტყვებს.
განსაკუთრებით ადამიანის სულიერი განცდების
და განწყობილებების გამოხატვისას.
აწმყო-მომავლის პოეზია ამის გარეშე უნდა აიგოს.

II

ფანჯარაში ვიყურები.
ლექსებში ათასჯერ გადამღერებული წვიმა წვიმს.
ლექსებში ათასჯერ გადამღერებული თოვლი თოვს.
გავდივარ გარეთ.
არაფერი პოეტური არაა ქარში.
მხოლოდ შარვალს მიფართხუნებს,
ცხვირ-პირში მცემს და აზრს მიბნევს,
რაც პრაქტიკულად ადასტურებს
ჩემს თეორიულ მოსაზრებას:
პოეზია და მეტეოროლოგია
თანდათანობით შემოსწყრნენ ერთმანეთს და
ახლა უკვე ის დროა,
დამოუკიდებლად მიხედონ თავს.

Kai gyvenimas gražus,
Kai turi gražų namą,
Kai parašai gražų eilėraštį.

Žmonės galvos,
Kaip gera,
Kai kupiūra graži
Lyg nėščia žmona.

Brėžiu ribą tarp meteorologijos ir poezijos

*žengsiu per veją kaip Mocartas
dainai širdyje banguojant palengva...*
Galaktionas Tabidzė

I
Pats laikas atsisakyti žodžių,
Kurie apibūdina gamtos stichijas –
Ypač kai kalbame
Apie žmogaus dvasines patirtis ir nuotaikas.
Dabarties ir ateities poezija turėtų apsieiti be jų.

II
Žiūriu pro langą.
Lyja lietus, tūkstantį kart apdainuotas poetų.
Krinta sniegas, tūkstantį kart apdainuotas poetų.
Išeinu į lauką.
Vėjyje nėra jokios poezijos.
Jis viso labo taršo man skvernus,
Bloškia į veidą ir sujaukia mintis,
Kas, beje, tik patvirtina
Mano teorinius svarstymus:
Poezija ir meteorologija
Ilgainiui susikivirčiojo,
Tad ir vienai, ir kitai
Atėjo laikas žiūrėti savų reikalų.

III

ჩემი ბებია (მამის მხრიდან) - მარიამ იათაშვილი,
მეტეოროლოგი იყო.

ჩემი ბაბუა (დედის მხრიდან) - პარმენ რურუა,
პოეტი.

ბავშვობიდან ყველაზე პოეტურად ჩემთვის
სხვადასხვანაირი ღრუბლების აღმნიშვნელი
ტერმინები ჟღერდა.

ბებიაჩემი ცაზე მითითებდა და მასწავლიდა ხოლმე:

„კუმულუსი, სტრატოკუმულუსი...“

მაგრამ მას შემდეგ დიდი დრო გავიდა.

და მე დღეს,

რაოდენ სამწუხარო და უცნაურიც არ უნდა იყოს,

მეტეოროლოგიის არაპოეტური ბუნების და

პოეზიის არამეტეოროლოგიური ბუნების

მამნილებლად გამოვდივარ.

IV

ალბათ ხვდებით,

ეს არ არის იოლი საქმე.

მითუმეტეს, როცა თავად გაქვს დაწერილი ასეთი სტრიქონები:

„სულში ქარია თვალწყლიანო ჩემო მარია,

სულში ქარია სიბნელეა თუ ცისმარეა...“

და კიდევ არაერთი ამის მსგავსი.

ჰო, ეს არ არის იოლი საქმე.

მაგრამ მე მაინც ვაკეთებ ამას,

რათა მომავალ ცხოვრება-პოეზიაში

ჩემი თვალებიდან არ იწვიმოს,

თმებზე არ დამათოვოს,

სულში არ მიბოგინოს ქარმა.

V

მე დავწერე ეს ლექსი,

როგორც პოეზიის ამინდის პროგნოზი და

ქუჩაში გავვდი,

სადაც არაპოეტური ქარი

შარვალს მიფართხუნებდა და

ცხვირ-პირში მცემდა.

III

Mano močiutė (iš tėvo pusės), Mariama Jatašvili,
Buvo meteorologė.
Mano senelis (iš motinos pusės), Parmenas Rurua,
Buvo poetas.
Nuo pat vaikystės poetiškiausi žodžiai man rodėsi
Esą skirtingų debesų pavadinimai.
Močiutė vis besdavo pirštu į dangų ir mokydavo mane:
Cumulus, stratocumulus.
Tačiau nuo to praėjo jau nemažai laiko.
O šiandien,
Kad ir kaip būtų gaila ar keista,
Ketinu demaskuoti
Antipoetinę meteorologijos
Ir antimeteorologinę poezijos prigimtį.

IV

Tikiuosi, suprasite,
Kad šis reikalas ne iš lengvųjų.
Ypač jei pats esi užrašęs tokias eilutes:
Sieloje stūgauja vėjas, ašarotoji mano Marija,
Tiek sutemus, tiek prašvitus, sieloje stūgauja vėjas.
Ir nemažai panašių dalykų.
Taigi reikalas tikrai ne iš lengvųjų.
Tačiau vis vien imuosi šios užduoties,
Kad gyvenime ir poezijoje
Man iš akių nepiltų lietus,
Ant galvos nekristų sniegas,
Kad sieloje nesišlaistytų vėjai.

V

Užrašiau šį eilėraštį
Kaip poezijos orų prognozę
Ir išėjau į lauką,
Kur antipoetiškas vėjas
Taršė man skvernus
Ir bloškė į veidą.

მე ავიბლანდე შენს დასავარცხნ თმაში,
ხოლო შენ თავი გადაიპარსე და წახვედი და
მე ძლივს გადავურჩი
საპარიკმახეროს დამლაგებლის დიდ ცოცხს.
რამდენიმე წლის შემდეგ,
მე ჩამოვეკიდე შენს ერთ,
უკვე წამოზრდილ ნაწნავს,
ხოლო შენ ადექი და
სულ მეორე ნაწნავით მცემე.

მერე,
მე ვცადე,
გადავცეულიყავი შამპუნის ერთ წვეთად
და კიდევაც შევძელი,
მაგრამ შენ ცხელი შხაპის ნაკადით
ჩამომრეცხე შენი ოქროსფერი თმიდან.

და როცა
შენი სხეულის წმიდა ჭუჭყით
გაჯერებული წყალი
აბაზანის ფსკერზე შემწარავად პირდაღებული
ხვრელისაკენ მიმაქანებდა,
მე დავინახე ჩემკენ გამოწვდილი
შენი თმის ერთი ღერი და
როგორც ანდაზურ ჭეშმარიტებას,
ისე მოვეჭიდე მას...

შენს სხეულზე შემოტკეცილი
საზაფხულო კაბა
ისევე მალეღვებს,
როგორც შენს ზამთრის ქურქში
შეფუთნული სული.

მე ხომ მგონია, რომ
ნივთიერებათა ცვლა
მხოლოდ ორგანიზმში არ მიმდინარეობს.

მე ხომ მგონია, რომ
კაბის ელემენტები შენს სისხლში გადადიან,
ამონასუნთქის ნახშირორჟანგი კი

Įsipainiojau nešukuotuose tavo plaukuose,
tu nusiskutai galvą ir išėjai,
aš vos išsigelbėjau
nuo kirpėjo šluotos.
Po kelių metų
aš nusistvėriau vienos tavo
jau kiek ataugusių kasų,
o tu prilupai mane antrąją kasa.

Vėliau bandžiau pasiversti
lašeliu šampūno
ir man tai pavyko,
tačiau karšto dušo srovė
išplovė mane iš auksinių tavo garbanų.

Kai vanduo nuskalavo
tavo kūno palaimintą purvą
ir bloškė mane link rajos –
it pravira burna – dušo skylės,
mano nuostabai, viena sruogelė nutįso žemyn
ir aš griebiausi jos tarsi skęstantis –
šiaudo.

Aptempta pavasariška suknelė
ant tavojo kūno
stulbina mane
tarsi tavo siela gūžtųsi
po žieminiu paltu.

Žinai, visgi manau,
kad medžiagų apykaita
vyksta ne vien organizme.

Žinai, visgi manau,
kad suknios dalelės
maišosi tavo kraujy,

შენი ლუნდულა ქურქის ღრუბელია.

ეს ქიმიია და არა ეროტიკა.

ეს ქიმიია და შეიძლება ესთეტიკაც,
მაგრამ არავითარ შემთხვევაში
სიყვარულის ორიგინალური ანსნა.

შენი კაბისა და სულის დიფუზიის შესახებ
ჩემს ქიმიის სახელმძღვანელოში წერია.

ნე მეტყვი, რომ ვულგარული ქიმიკოსი ვარ.

ისედაც ვიცი, რომ
ჩემი ყვითელი მაისური
უცენზუროდ ყვითელია
და ვან-გოგის მზესუმზირებთან
დიფუზიის ნიშანწყალიც
კი არ ეტყობა.

o anglies dvideginis –
tai tavo pūsto palto debesis.

Tai chemija, ne erotika.

Tai chemija, gal net estetika,
bet jokių būdų
ne prisipažinimas meile.
Ši suknios ir sielos difuzija
aprašyta mano chemijos vadovėlyje.

Tik jau nesakyk, kad esu vulgarus chemikas.

Ir taip žinau, jog
geltoni mano marškinėliai
nepadoriai geltoni
ir nė iš tolo neprimena
Van Gogo *Saulėgrąžų* įsiūčio.

ZITA MAŽEIKAITĖ

Zita Mažeikaitė (tikr. Gražina Mažeikaitė-Sajienė) gimė 1952 m. Ingavangyje Prienų r. Vilniaus ir Greifswaldo universitetuose studijavo vokiečių kalbą ir literatūrą. Dirbo redaktore leidykloje „Mintis“. Nuo 1982 m. atsidėjo vien kūrybiniam darbui, daugiausia vertimui iš vokiečių ir švedų kalbų. Išleido keturias eilėraščių knygas: *Virpanti erdvė* (1979), *Šviečia debesys* (1986),

Tenoriu būti (2009, S. Nėries premija), *Esanti* (2019). Išvertė daugiau kaip 50 prozos ir poezijos knygų iš vokiečių ir švedų kalbų, sudarė porą antologijų (tarp jų – *Dešimt švedų poetų*). Išvertė H. Hessės *Stepių vilką*, A. Lundkvisto, P. Lagerkvisto, T. Tranströmerio, W. Aspenströmo, G. Ekelöfo poezijos rinktines, taip pat P. O. Sundmano, T. Lindgreno, P. O. Enquisto, I. Bergmano,

T. Kallifatides, J. Gardellio, K. Alvtengen ir kitų rašytojų kūrinių. Pelnė Švedijos rašytojų fondo (*Sveriges Författarfond*) premiją už švedų literatūros sklaidą užsienyje, Šiaurės Ministrų Tarybos premiją už švedų poezijos vertimus, Švedijos akademijos premiją už švedų literatūros vertimus. 2010 m. Poezijos pavasario laureatė.

Atbulom
iš lėto
stabteldama kas trejetas žingsnių,
pasiklausydama
kaip mokė senelė –
artėju prie tavęs,
nebuvēle, giesmininke vingrioji,
aitrių ievų paupy.

Ko blaškai mano miegą,
ko žadini virpulį,
gildai tuo ilgesiu?

Per Velykas
iš miško parsinešėm
ožekšnį ir tris eglaites.
Kaimynė apibarė –
šventą dieną sodinam.

Vieną eglutę
nukirto bebras.
Ožekšnio juodai raudonas akis
teberegiu
žiūrėdama į nykų kareivinių kiemą.

Zita Mažeikaitė (pen-name of Gražina Mažeikaitė-Sajienė) was born in 1952 in Ingavangis, in the Prienai district of Lithuania. She studied German language and literature at Vilnius University and Greifswald University. Mažeikaitė worked as an editor in Mintis publishing house. Since 1982 she has dedicated her time to creative work – mostly translations from German and Swedish. She published four poetry collections: *Virpanti erdvė*

(Trembling Space, 1979), *Šviečia debesys* (The Clouds Are Shining, 1986), *Tenorių būti* (I Just Want To Be, 2009, awarded with Salomėja Nėris literary prize), *Esanti* (Existing, 2019). Mažeikaitė has translated over 50 prose and poetry books from German and Swedish, and compiled several anthologies (among them – Ten Swedish Poets). She translated *Steppenwolf* by Hesse, poetry collections by Lundkvist, Lagerkvist, Tranströmer,

Aspenström, Ekelöf, as well as novels by Sundman, Lindgren, Enquist, Bergman, Kallifatides, Gardell, Alvtogen and others. She was awarded the Swedish Authors' Fund prize for promotion of Swedish literature abroad, the North Council Prize for the translations of Swedish poetry, and the Swedish Academy Nordic Prize for translations of Swedish literature. In 2010, she became the Poetry Spring laureate.

Backwards
slowly
pausing every three steps,
to listen
as Granny taught –
I approach you,
little absence, wandering songstress
of the bitter bird cherry trees on the riverbank.

Why do you disturb my sleep,
why awaken my trembling,
encourage that longing?

At Easter
we carried home from the woods
a spindle tree and three little firs.
The neighbour scolded us –
planting on a holy day.

One fir
was taken by a beaver.
I can still see the spindle tree's
blackish red eyes
gazing into the bare army-like yard.

Langai atidari
traukiny tarp Varėnos ir Marcinkonių.
Sueina klegėdamos dzūkės
pardavusios lepeškas –
gélala, saulala, motula, dzie...

Ant kito kalnelio,
kitame krašte
liesa mergaitė
vanagėlio akimis seka
sierą traukinio gyvatėlę:
toli, toli –
gal ties Mauručiais.

Iš miško išlenda debesis
jaučio galva ir vainiku ant ragų,
lėtai pasisuka šonu,
tarsi maurodamas leidžias
prie upės,
parklupęs tarp meldų
kaišioja šiurkštų liežuvį,
barsto vainiko žiedlapius,
lyžčioja vandenį.

Upė sulysus,
seklumos kyšo,
žolėta, neberangi.
Primėtyta butelių,
lėlių išžargytom kojom,
spygliuotos vielos.
Slenka nepakeldama galvos,
abejinga savo išniekintam kūnui.

Virkauja išklibęs šulinio velenas,
pavakariais dejuoja graudžiai ir veriančiai –
kaip toji juodbruva dzūkė,
visų vadinta gude,
atitekėjus už našlio –
cykaus, bet nemylimo

Open windows
in the train between Varėna and Marcinkonys.
On come some cackling Dzūkians
having sold their chanterelles –
floower, suun, maama, theese...

On another little hill
in another land
a slim girl
with hawk-eyes
tracks the train's sulphur snake:
far, far –
maybe all the way to Mauručiai.

A cloud peeks out from the forest
a bull's head and a wreath on his horns,
he slowly turns to the side,
and as though bellowing descends
down to the river,
kneeling amongst the reeds
he sticks out his rough tongue,
scattering wreath petals,
and licks the water.

The river is low
sandbars protruding,
overgrown, no longer quick.
Littered with bottles,
dolls with legs akimbo,
barbed wire.
It crawls, head lowered,
indifferent to its desecrated body.

The loose well crankshaft cries out
moaning bitterly and piercingly into the evenings –
like that dark-haired Dzūkian,
whom everyone called a Belarusian,
married to the widower –
quiet
but unlovable

(pirmą jos vyrą pasiglemžė karas,
o pirmąjį – ežero eketė).

Grybautoja, dainininkė.
Marijos žolynų sargė.
Svetimų vyrų viliotoja,
talkoj pirmutinė,
liežuviais kasdien nuplakta
galiausiai atgulė į puošnų karstą,
kurį nusipirko sovietmety
ir saugojo savo klėty,
suręstoj be jokios vinies.

Per patį pienių žydėjimą
perkėlęs mylimą savo arklį
prie uosio numirė Meistras,
mūsų kaimynas.

Geras buvo žmogus,
ale pijokšlis,
Dzievuli...

Našlės paklausiau,
kaip čia žmonės gedi.

Mano momos motka
sakydavo:
motynos – metus,
tėvo – pusmetį,
sasares, brolio – tris mėnasiaus,
o vyro – kiek nori.

Kiek mūsų kaimynė
gedėjo,
nepamenu.

(her first husband taken by war
and her firstborn by a hole in the ice).

Mushroomer, singer.
guardian of the Assumption of Mary.
Enticer of other people's husbands,
head of the collective,
setting tongues wagging every day,
in the end laid to rest in a splendid casket
which she bought in the soviet period
and kept in her storehouse,
held together without a single nail.

When the sow thistles bloom
having just moved his beloved horse
the Maestro died by the ashes,
our neighbour.

He was a good person,
though a drunkard,
Lordy...

I asked the widow
how people mourn here.

My mama's mama
would say:
a mother – a year
a father – half
sister, brother – three months,
a husband – as much as you want.

How long our neighbour
mourned,
I don't recall.

Dzūkijos kaliausės

Proskynoj staiga sutinku diedą su boba,
 subridusius į rėželį melzganų bulvienojų.
 Diedo švarkelis nudryžęs, lietaus išdrengtas,
 vosuoja tuščių rankovių skutais,
 veidas sunykęs ir pilkas, vos laikosi prieškarinė kepurė.
 Kaži, ar sulauksiu kito pavasario –
 švokščia dusulingu balsu.

O bobai – nė motais,
 pasmakrėj tvirčiau susiveržia išblukusią skarą,
 paglosto žvilgančius skardinius karolius
 ir laukia stipraus vėjo gūsio,
 kad išpūstų ilgus sijonus,
 tada perskristų alsų pušyną
 ir žvangėdama nusileistų įklonėję,
 kur pražydusių bulvių rėžy kamuojasi troškulių
 polietileno plėvėm apsigobus kita žmogysta.

Prieš Vėlines
 grebojam įlytus lapus.
 Per samanas lyg per patalą.

Ažuolai šiuosmet neturėjo gilių.
 Ir aš nesulaukiau svetės,
 tos raudonos liepsnos,
 kuri atliuksėdavo gluosnių viršūnėm,
 virvėdavo tvoros skersiniu,
 slapstė giles po slyva,
 laigė verandos stogu,
 kiauksėdama gąsdino,
 kai verčiau Bergmano
 „Gerus ketinimus“.

Dzūkian scarecrows

In a clearing I come upon a granny and a gramps,
wading into the patch of bluish potato tops.
Gramp's jacket is ragged, rain soaked,
tattered empty sleeves waving about,
his face sickly and grey, a pre-war cap barely hanging on.
I wonder if I'll see next spring,
he wheezes in an asthmatic voice.

And the granny – not a care in the world,
a faded scarf tied tight under her chin,
she caresses her shining tin beads
and waits for a strong gust of wind
to fill her long skirts,
then she'll fly across the wearisome pine forest
and land, clattering, in a hollow
where in a blooming potato patch another figure wrapped
in polyethylene film suffers from thirst.

Before All Saint's Day
we raked rain soaked leaves.
Across the moss as though across a deathbed.

No acorns on the oaks this year.
And I did not manage to await the visitor,
that red flame
that hopped across the tops of the willows,
dribbled down the fence rails,
hid acorns under the plum tree,
skipped about on the verandah roof,
screaming and scaring me,
while I translated Bergman's
"The Best Intentions".

Užtraukiu užuolaidas,
uždarinėju langines,
apeinu obelis, tvenkinį,
pastoviu ant liepto,
apklostau švediškus čibrelius,
šalaviją, levandą iš Zūricho.
Suvynioju mūsų pramintus takus.

Paskui suglaudžiu sparnus,
susimažinu,
lendu po rauplėta
ąžuolo rieve –
tūnosiu iki pavasario.

Jeigu šauks – neatsiliepk,
jei belsis – neįsileisk,
jei siūlys – atsisakyk,
jei lieps – nepaklusk,
jei vilios – nesusigundyk,
jeigu mergins – atsilaukyk,
jei grasins – neišsigąsk,
jeigu lies – trenk per nagus,
jei graudins – neverk,
jeigu juokins – nesišypsok,
jeigu erzins – nepyk –
mokino mane senelė
sapne pergudrauti
Mirtį.

2004–ųjų Vėlinės

Keršto pilnoji

Kad tavo oda sueižėtų kaip įkaitus puodynė,
kad tavo rankos susisuktų kaip grįžtės,
kad plaukai pavirstų varnalizdžiu,
kad ausys uždumblėtų kaip ežeras,
kad liežuvis nueitų pūslėm,
kad lūpa nukartų lig pasmakrės,

I pulled the curtains,
closed the shutters,
walk around the apple tree, the pond,
stand on the foot-bridge,
cover it with swedish thyme,
sage, lavender from Zurich.
I wrap up our treaded paths.

Later I fold up my wings,
make myself small,
crawl under the pockmarked
oak bark –
I'll wait under here until spring.

If she shouts – don't answer,
if she knocks – don't let them in,
if she offers – decline,
if she orders – don't obey,
if she entices – don't be tempted,
if she courts – resist,
if she threatens – don't flinch,
if she touches – rap their knuckles,
if she mourns – don't cry,
if she makes light – don't smile,
if she teases – don't anger –
this is what my granny taught me
in a dream to outwit
Death.

2004 All Saint's Day

Full of vengeance

Let your skin crack like a heated pot,
Let your hands tangle like linen tows,
Let your hair turn to a crow's nest,
Let your ears silt up like a lake,
Let your tongue blister,
Let your lip droop to your chin,

kad pirštai išsiklaipytų į visus šonus,
o kojų pėdos užsiriestų kaip žemaitiškos klumpės,
kad tavo žarnos susimazgotų kaip sukrūs pakuliniai siūlai,
kad pintim pavirstų tavo plaučiai,
kad tau kas virbalą įkištų uodegon,
kaip sparvom tu kaišiojai smilgas,
kad tu kur švokštum kaip užspringus višta.

Neliesiu tik trijų dalykų:
tavo akių, širdies ir proto.

Nerodyk į dangų pirštu – Dievui akį išdursi.
Žvaigždžių neskaityk – savos neteksi.
Nespaudyk į ugnį – anam sviete karštą akmenį lieši.
Kojų nesupk – nelabasis užsės.
Drabužio ant savęs neardyk – razumą išardysi.
Nežargstyk po medžius – nužargysi, ir nudžius.
Nemazgok veido muilu – gražumą prarasi.
Suktu siūlu nerišk skaudamo piršto – dar labiau suks.
Valgydama neik į tvartus – peles suvesi.
Nieko neduok per tvorą – skalsą išduosi.
Nerankiok sumazgotų raištelių – ligą parneši.
Vakare nežiūrėk į veidrodį – be laiko pasensi.
Mokyto klausyk – pati tokia būsi.

Lyg eičiau per buvusių gyvenimus

Einu senamiesčio gatve –
gatve, kurios nebėra.
Atrodo, lyg eičiau pro namus,
kurie čia stovėjo per šimtmečius.

Išklibę laiptai,
nuzulinti turėklai,
svetainė su vėluojančiu laikrodžiu
tarsi koku sargybiniu, ginkluotu žalvario pasvarais.
Lovos su kalnais išsipūtusių pagalvių,
virtuvė, įkvipusi kopūstais ir silkėmis,
senais daiktais užgriozdintos kamarnos,

Let your fingers twist to all sides,
Let your feet curl up like Samogitian clogs,
Let your intestines knot up like twisted tow cloth fibres,
Let your lungs turn into a wicker basket,
Let someone stick a knitting needle into your tail,
the same way you poked pins into horseflies,
Let you wheeze like a choking chicken.

I will not touch just three things:
your eyes, your heart and your mind.

Don't point your finger at the sky – you'll poke out God's eye.
Don't read the stars – you'll lose your way.
Don't spit into the fire – you'll lick hot rocks on the other side.
Don't swing your legs – the devil'll take them.
Don't disassemble your clothes while on – you'll disassemble your mind.
Don't spread your legs wide under trees – you'll cross them and wither up.
Don't wash your face with soap – you'll lose your looks.
Don't bind your sore finger with a twisted string – it'll twist up even more.
Don't go into the barn while eating – you'll lead in the mice.
Don't hand anything over a fence – you'll give up your appetite.
Don't collect knotted laces – you'll bring illness home.
Don't look in the mirror in the evening – you'll age too soon.
Listen to your teacher – you'll be one yourself.

As though walking through past lives

I walk an Old City street,
one that no longer exists.
And it seems that I'm walking to a home
that stood here for centuries.

Rickety stairs,
worn bannisters,
a sitting room with a lagging clock
a guardian of sorts, armed with brass weights.
A bed with piles of swollen pillows,
a kitchen smelling of cabbage and herring,
old things cluttering the store-room,

podėliai, šaltos palėpės,
išnuomos studentams.

Kažkur trinkteli durys,
pianino garsai, kūdikio verksmas,
batsiuvio plaktukas kaukši pusrūsy,
juokas, nutylantys žingsniai,
kuždesiai,
šešėliai...

Šabas.

Einu senamiesčio gatve.
Lyg eičiau
per buvusių gyvenimus.

Pačiai sau

Kai ateinantis
nebepažvelgs į akis,
o nueinantis neatsigręš.

Kai niekas nebelauks
nei svetur,
nei namie.

Kai nieks nepasiilgs,
nepasiges,
nepriekaištaus.

Kai pasijusi vienai viena,
atsigręžk į save.

pantries, cold attics
rented out to students.

Somewhere a door closes,
the sound of a piano, a child's cries,
a shoemaker's hammer ringing out in a half-basement,
laughter, footsteps fading into the distance,
whispers,
shadows...

Shabbat.

I walk an Old City street.
As though I'm walking
through past lives.

For yourself

When the future
no longer looks you in the eye
and the past does look back.

When no one awaits you anymore,
not elsewhere,
not at home.

When no one longs for you,
not missed,
not reproached.

When you feel absolutely alone,
look back at yourself.

SARA POISSON

Sara Poisson gimė 1964 m. Plinkšiuose Mažeikių r. Vilniaus universitete baigė žurnalistikos studijas. Išleido keturis eilėraščių rinkinius: *Nelygybė* (1999), *Kūno išganymas* (2002), *Pasienis* (2006), *Gražūs daiktai* (2013), eseistikos knygas *Čiupinėjimo malonumas* (2007), *Grožio mašina* (2016), romanus *Šabaš* (su bendraautore Mari Poisson, 2011),

Madam, madam, madam (2014) ir smulkiosios prozos rinkinį *Šmogus* (2005; nominuota Lietuvos „Metų knygos“ rinkimuose suaugusiųjų prozos kategorijoje). 2018 m. su perkusinininku Gediminu Laurinavičiumi pristatė performansą *Šlamesiai. Bliuzas dviem*. Jos kūrybos išversta į anglų, vokiečių, prancūzų, nyderlandų, ukrainiečių, latvių,

baltarusių, rusų kalbas. Pagal profesiją – žurnalistė, ilgą laiką dirbo dienraštyje *Lietuvos rytas*, vėliau įmonės „Orlen Lietuva“ komunikacijos skyriuje, nuo 2013 m. – laisvai samdoma žurnalistė, ryšių su visuomene specialistė, kūrybinių projektų vadovė ryšių su visuomene agentūrose.

Kaip užsiauginti žemuogių kibirėlį

Geriausia, kad augtum alkdamas meilės
ir nuosavos ašaros tau taptų skaniausiu vaistu.

Turėtum matyti vešlias braškių lysves,
virš jų pakibusį savo senelės žilų plaukų debesėlį.

Turėtum negauti braškių, kiek nori,
juk tik stoka užaugina norus ir viską nušviečia
vaiskiausia tolybių šviesa.

Privalėtumei vogti nesunokusias braškes,
juk tik šitaip gali išmokti, kaip vagiama meilė,
nes pernelyg dažnai negali jos gauti kitaip.

Tada derėtų sutverti pirmąjį žemuogių smilgos grožį,
per jį suprasti, kad ne visas gėris pareina per pilvą.
Turėtum netekt apetito, lengvai atsisveikint
su uogų karoliais, padovanot juos mamai ar draugei.
Tada pririnktum indelį nuo majonezo, tada suprastum,
kaip skirtingai žmonėms reiškia „daug“ ir „mažai“.

Tada turėtum pamilti mišką ir verkti, kad jį iškirto,
tada matytum, kaip ten linksmai įsisiautėja žemuogės.

Sara Poisson was born in 1964 in Plinkšiai, in the Māžeikiai district of Lithuania. She studied journalism at Vilnius University. Poisson has published four poetry collections: *Nelygybė* (Inequality, 1999), *Kūno išganymas* (Salvation of the Body, 2002), *Pasienis* (The Border, 2006) and *Gražūs daiktai* (Beautiful Things, 2013), the essay collections *Čiupinėjimo malonumas* (The Pleasure of Touch, 2007) and *Grožio mašina* (Beauty

Machine, 2016), the novels *Šabaš* (co-authored with Mari Poisson, 2011) and *Madame, Madame* (2014), and the miniature prose collection *Šmogus* (Shuman, 2005, shortlisted for the Lithuanian Book of the Year competition in the prose category. In 2018, she performed *Rustles: Blues for Two*, a poetry and music performance with the percussionist Gediminas Laurinavičius. Her writing has been translated into English, German,

French, Dutch, Ukrainian, Latvian, Belarusian and Russian. A journalist by profession, Poisson has worked for the Lietuvos rytas daily newspaper, and in the communications department of Orlen Lietuva. Since 2013 she has been a freelance journalist, a public relations expert, and a manager of creative projects in various public relations agencies.

How to grow a pail of strawberries

It's best that you grow hungering for love
and your own tears will become the tastiest medicine.

You should see the lush beds of strawberries,
and the little cloud of your grandmother's grey hair hanging above them.

You should not get as many strawberries as you want,
because only scarcity breeds desire and illuminates everything
in the brightest light of distances.

You'd have to steal unripe strawberries,
it's really the only way you'll learn about how love is stolen,
because all too often it's the only way to get it.

Then you should create the first beautiful strand of strawberries on a
blade of grass,
and in so doing, you come to realize that not all good travels through the
stomach.

You should lose your appetite, effortlessly say goodbye
to the berry beads, give them to your mother or friend.
You'd collect a mayonnaise jar full and realize
how differently people conceive of "a lot" and "a little."

Then you should fall in love with the forest and cry when it's cleared,
and you'd see how willingly strawberries thrive there.

Turėtum matyti ten orą uodžiančią lapę,
prabėgančią stirną, suprasti, kad tai jų valdos,
kaip ir tavo, nors nesate savininkai su dokumentais.

Tada ateitų laikas, kai viskas nugrimzta sniege
ir tikėjimas žemuogėmis tampa suvis nebetvirtas.
Pavasarij derėtų apžiūrėti kirtimą atidžiai
tarsi savo apsėtą daržą.

o tada jį užmiršti.

Žydint jazminui ateitum pirmosios uogų saujelės
ir neplanuotai lankstytimeis ištisą valandą,
tarsi pats būtum skyręs sau bausmę
ar svaiginamas nemigos prižiūrėtum naujagimį.

Turėtum matyti, kaip kibirėlis pilnėja, proporcingai
slopstančiai aistrai.

Tada susitaikytum su geležimi, žmogumi,
iškirtusiu mišką, vėjas papūstų žaizdas.

Galvotum apie kirtimą
tarsi privalomą meilės vagystę.

Prisimerkęs grožėtumeis
tuščiais mirties horizontais.
Nusilenktum naujajai
rausvų mažutėlių kartai.

You should see a fox sniffing the air,
a deer bounding by, to understand that this is their domain,
just as much as it is yours, though you're not the owners with the proper
paperwork.

Then, the time would come when snow covers everything
and the trust in strawberries becomes altogether less solid.
In the spring, you should carefully survey the clearing
like your own planted garden.

and then forget about it.

When the jasmine blooms, you'd come for the first handful of berries
and you'd spend an hour unexpectedly bending down and up,
as if administering your own punishment
or delirious from lack of sleep while caring for an infant.

You should see how the pail fills, proportionally,
suppressing desire.

Then you'd reconcile with the iron, with the person
who cleared the forest, the wind would blow on your wounds.

You'd think about the clearing
like an obligatory theft of love.

With eyes closed, you'd delight in
empty horizons of death.
You'd bow before the new
generation of little rosy berries.

Rožytė

Dar mokydamasi mokykloje tikėjau:
 kažkur yra vieta,
 kurioje nerūpi, kokį kūną dėvi
 po gražiais ar ne tokiais gražiais apdaraais.
 Pavyzdžiui, mažai kas pasakytų,
 kuo virsta nužydėjęs rožės žiedas,
 žiedlapiams nubyrėjus, kokia neišvaizdi
 žalios sėklų dėžutės nykybė atsiveria.
 Svajojau būti rože nežinomuos pasauliuos.
 Vėliau mokiausi medicinos seselių mokykloje,
 tikėjau įgysianti galių apsaugoti visa,
 ką slepiu po suknelėmis, bliuzelėmis ir sijonais,
 maniau, žmonės, apžiūrintys kitus nuogus kūnus,
 žino, kaip paslėpti ir apginti savo nuogybes.
 Slapsčiausi matomiausioje vietoje –
 poliklinikos registratūroje,
 nieko nebuvo patikimiau už stiklo sieną
 tarp tavęs ir ligonio, jei tik nepamiršti
 nusiplauti rankų, pakilnojusi ligos istoriją.
 Vis dėlto vyliausi, kad yra vietovių,
 kur nereikia mazgoti rankų, drabužių,
 puodų ir keptuvių. Ir tas ligonis, pareiškęs,
 kad netinkamai išnaudoju savo grožį,
 kad turėčiau patiekti save geresniam gyvenimui,
 žinojo apie tokią vietą.
 Taip nukreipiau žvilgsnį į sostinę,
 važinėjau ten traukiniu iš savo Pūstakiemio,
 kuris likdavo man tuščia vieta, vos tik
 susisukdavau lizdą įprastame vagono kampely.
 Kažkam nebereikalingi apdarai iš antrų rankų,
 kuriuos dėvėdavau, kol atrodydavo švarūs,
 guldavo ant manęs sluoksniais
 tarsi rožės žiedlapiai, vis geriau nutildydami
 mano nuogybę, niekingą esmę, rožės sėklas:
 apie kurį nors, bandžiusį pasėti rožę,
 kultūra irgi nutyli.

Dauginausi per skirtingus rūbų derinius,
 neleisdama sau nuvysti, pavirsti
 kuo nors kitu nei Rožyte.
 Man buvo atlyginama už paslaptis
 ir sluoksnius, už tai, kad nebuvau savimi,

Rožytė

While I was still in school, I believed
there is a place
where it doesn't matter what kind of body you're wearing
under beautiful or not so beautiful clothes.
For example, few could ever tell me
what becomes of a rose
when the petals have fallen and an unsightly
dismal green seed starter becomes visible.
I dreamt of being a rose in unknown worlds.
Later, I studied at nursing school,
I hoped to acquire the power to protect everything
that I hide under dresses, blouses, and skirts,
I thought that people who examined other naked bodies
know how to hide and protect their own nudity.
I hid in the most visible place –
in the clinic's reception area,
there's nothing more secure than the glass wall
between you and the patient, if you remembered
to wash your hands after holding the medical history.
And still, I hoped that there were places
where you didn't have to wash your hands, clothes,
pots and pans. And the patient who said
that I was wasting my beauty,
that I should choose a better life for myself,
knew about this kind of place.
And so, I turned my gaze to the capital city,
I took the train there from my village called Pūstakiemis,
which remained for me an empty place as soon as I
made my little nest in the usual corner of the train car.
I wore second-hand clothes that were no longer useful
to someone, as long as they looked clean,
they'd lie on me in layers
like rose petals, better muting
my nakedness, my despicable essence, rose seeds:
the culture is silent on
the one who tried to plant a rose.

I multiplied myself through different outfit combinations,
not letting myself wither, turn into
someone other than Rožytė.
I was paid for secrets
and layers because I was not myself,

lygiai taip pat, už ką buvo mokama
ir visiems kitiems – už karnavalą,
vargą nešiojant kaukes,
už buvimą rože ar kopūstu,
už kaukių aibes, kurios užpildo namus
ir visus paverčia benamiais,

nesgi visi žinom, kad tikroji nuogybė
yra nepakeliama gyviesiems.

Kad tai pakelčiau, privalėjau
vieną dieną tiesiog numirti.

Karvė

Bėgome su teta ir dėde link daržo
pro viralinę, mano mažą aprūkųsį rojų,
prakvipusį kiaušinių bulvių šutiniu,

dėl jo dieviško skonio tariausi esanti
maža kiaulaitė, lygiai tiek pat mylima,
kiek ir man buvo meilūs baltučiai
kelių savaikių paršeliai.

Lėkėme takeliu pro kluono šoną, išvietę,
žirgliojome per nušienautų garšvų strampus
senų obelių sode

ir tada pamatėme ją –

ilganagę karvę mutantę
gelzganu stirnos kailiu,
ragais, primenančiais aureolę.
Teta ir dėdė spėliojo, kas jos šeimininkas,
dejavo dėl kanopomis tarsi arklais
išmaišyto burokų daržo,

tai bandydami prisivilioti gyvulį,
tai šūkaliudami ir gindami jį šalin –

taip, kaip žmonės elgiasi
mylėdami vienas kitą.

just like everyone else
was paid – for the carnival,
for the trouble of carrying masks,
for being a rose or a cabbage,
for the heaps of masks that fill our homes
and make us all homeless,

because we all know that true nakedness
is unbearable for the living.

In order to endure
I simply had to die one day.

Cow

We ran toward the garden with my aunt and uncle
through the pantry, my small smoky paradise,
that smelled of stew made of feed potatoes,

and because it tasted heavenly, I proclaimed that I was
a little piglet, loved just as much
as I adored the week-old
little white piglets.

We ran on the path past the side of the barn, the outhouse,
galloped through the stumps of the cut ground elder
in the orchard of old apple trees

and then we saw her –

a mutant, long-hoofed cow
with the yellow coat of a deer,
horns that looked like a halo.
My aunt and uncle wondered who the owner was,
complained about the trampled beet garden
as if plowed by hooves,

they tried luring the animal,
tried shouting to drive it away –

like how people behave
when they love one another.

Didelis gyvulys pro sodo medžius
 atrodė nežemiškai vienišas,
 tarsi planeta, išslydusi iš savojo kurso,
 ilgesys be aiškesnės priežasties,
 be krypties, adresato –

mano vyresnioji sesuo,
 ieškanti nesurandanti
 savo bandos,
 kurios nė nebuvo sutikusi,

gal tik susapnavo,
 išspriegta nematoma pirštais
 prislėgus rūkui,
 kūną sprogdinant
 klimatą šildančioms,
 žemės likimą keičiančioms
 žarnyno dujoms,
 būdingoms
 kiekvienam
 galvijui.

Šaltibarščiai

Ji paskambino mums telefonu
 iš kitos gatvės pusės
 džiugiai pranešė paruošusi šaltibarščių
 sakė, kad bulvės jau garuoja
 pagal seną paprotį mes visada
 padedame virtoms bulvėms nusigaruoti
 kvietė mus prie savo stalo
 tuo nepaliaujamu vaikišku balsu
 neleidžiančiu jai galutinai pasenti ir numirti
 neleidžiančiu numirti
 kitame mieste paliktoms savo draugėms
 buvome sotūs
 šparaginių pupelių, sviesto ir džiovėsėlių
 sotūs kalbų ir tupinėjimo apie maistą
 sotūs sėdėjimo prie stalų
 sotūs karščio, tvoskiančio nuo asfalto
 ir pranikusio pro storas namų sienas

Through the trees in the orchard, the large animal
looked impossibly lonely,
like a planet spun off course,
longing without a clear reason,
no direction, no addressee –

my older sister,
who searched for but couldn't find
her herd
that she had never even met,

maybe she just dreamed it,
flicked by invisible fingers
covered by fog,
body bursting
with intestinal gases
that warm the climate
impact the future of the planet
characteristic
of all
cattle.

Cold beet soup

She called us on the phone
from across the street
and cheerfully announced that she had made cold beet soup
she said that the potatoes were already steaming
in keeping with old custom, we always
let boiled potatoes steam
she invited us to her table
with that relentless childish voice of hers
that just won't let her finally get old and die
won't let her friends die
the ones left behind in another city
we were full of
green beans, butter, and breadcrumbs
full of conversation and lingering at the meal
full of sitting at tables
full of heat rising from the asphalt
and vanishing into the thick walls of the house

sunkiai pakilome iš savo popiečio pozų
lėtai pajudėjome kiton gatvės pusėn
žengėme tarsi atsitraukianti kariuomenė
pripažindami savo pralaimėjimą
aplaistėme jį šaltibarščiais ir likeriniu vynu
nepaliaujamai čiauškant
mus pagerbusiai šeimininkei
ji priminė mums vėją
ant ilgo tilto per geležinkelį
vėją, kuris čia neišvengiamas
sužinojome apie tos moters senos kalės ligas
išlaidas veterinarui, protarpiais
pirštu iškrapštančiam šuns išangę

kišeniniame balkone pleveno šuns palutės
laikas tekėjo per mūsų stalą
kliudydamas maistą tarytum akmenis
maistą, kuris patiekiamas tarsi brasta
per upę nuo žmogaus iki žmogaus
nepaisant šito
visus čia perpučia vėjai
vėjai ant aukšto tilto

vien apie jį pagalvojus
galima nosisukti sprandą

we rose heavily from our lunch posture
moved slowly to the other side of the street
we marched like a retreating army
admitting defeat
we doused it in cold beet soup and liqueur
through the relentless chattering
of our generous hostess
she reminded us of the wind
on a long bridge above a railway track
a wind that's unavoidable there
we learned about the illnesses of that woman's old dog
her veterinary bills, and how he'd sometimes
have to pull shit out of its anus with a finger

the dog's cloth diapers hung on the pocket balcony
time flowed over our table
interfering with the food like stones
food that was served over a ford
across a stream from person to person
despite this
winds blow through everyone here
winds on a tall bridge

just thinking about it
may break your neck

NOJUS SAULYTIS

Gimiau 1989 metų rudenį, Vilniuje.
Rašyti eilėraščius pradėjau gana
vėlai, galbūt 16 metų, kai radau
seną tėčio jaunystės sąsiuvinį, pilną
eilėraščių. Be rašymo, mėgstu

filmuoti vaizdo kamera, žaisti
šachmatais, taip pat dovanoti
draugams pripučiamus balionus.
Šiuo metu dirbu muziejuje
buvusioj areštinėj (Lietuvos

nacionalinio muziejaus padalinyje).
Pirmoji mano poezijos knyga
sms gėlytė išėjo 2020 metais.

norėčiau:

norėčiau būt tavo klasiokas
bet man jau virš trisdešimt

bet rodos kad klasė
kad žvilgčioju
į tavo penlą
su pankiškais lipdukais

kas slepiasi jo viduje
gal fantazuosiu bet nežinosiu
nes tavo
nors norėčiau
kad atsegtum
ir parodytum

o per muzikos pamoką
nedainuosiu
kad tave girdėčiau
nes tu dainuoji grupėj
su tais krūtais bernais

na, per fizinį keista
nes niekad nebūni
o jeigu taip

I was born in the autumn of 1989 in Vilnius. I began to write poems relatively late, maybe at age 16, when I found my father's old notebook full of poems. Besides

writing, I like to make films, play chess, and give inflatable balloons to my friends. Currently I work in a museum that was once a jail (now a branch of Lithuanian

National Museum). My first collection of poems, *sms gėlytė* (sms flower), was published in 2020.

i would like

i would like to be your classmate
but i'm already over thirty

yet it seems as if i'm in class
glancing over
at your pencil-case
plastered with punkish stickers

what secrets are hidden within
i can only fantasize about but never know
because its yours
though i'd like you
to open it
and show me

and in music class
i won't sing
the better to hear you
because you sing in a band
with those cool kids

but it's weird in PE
because you're never there
and if you are

susigūžus ant suolo
skaitai savo knygas
kai aš mėtau į kašį
su savo durnais šortais

norėčiau būti
tavo klasiokas
nes žinau kad žinai
daugiau už mane

sėdėtume po pamokų
rajone ant suoliuko
galėčiau klausyt kaip kalbi
apie meną
ar iškrypusius mokytojus

karts nuo karto spjaučiau
ant žemės
ir keikčiausi kur nereikia
kad neatrodyčiau tau per gražus

o per išleistuves tikrai
jei būtum per daug pasipuošus pati
būtų keista bendrauti
ir aš beveik nekalbėčiau.

norėčiau
būt tavo klasiokas

bet puiku kad nesu.

nekeista dabar
kartu ant suoliuko.

ir kalbėti išvis nuostabu.

then you're hunched on the bench
reading those books
while i'm shooting hoops
in my stupid shorts

i would like
to be your classmate
because i know you know
more than i do

we'd sit together on a bench
in the 'hood after class
and i could listen to you speak
about art
or our perverted teachers

i'd occasionally spit
on the ground
and swear at the wrong times
so as not to seem too nice to you

and if during graduation
you'd be all dressed up nice yourself
it would be strange for me
and i'd hardly say a word

i would like
to be your classmate

but it's good i'm not

cause it's not so strange now
on the bench together

where to speak to you is simply wonderful.

pasikvėpinau:

pasikvėpinau
ryte
per stipru buvo
užuosti
bet džiaugiausi
nes žinojau
mes vakare
pasimatysim
ir tu pajusi
tik tada
kai prisiglausi

turiu nuojautą:

turiu nuojautą
kad galėčiau grožėtis kiekvienu
kuris nekalba

dvasia
vabalu
žmogumi

ypač kurčiomis šešiolikmetėmis
elektriniais plaukais
kieme ant sūpynių
kalbančiomis telefonu
per video

i put on cologne

i put on cologne
this morning
and it was too strong
for my nose
but i was happy
cause i knew
we'd see each other
and you'd feel it
only when
you got in close

i have a feeling

i have a feeling
that i could admire everyone
who doesn't speak

spirit
beetle
human

especially tone-deaf sixteen-year-olds
with electric hair
on the swings in the courtyard
talking on their phones
in video mode

ačiū:

ačiū ačiū
kad esu
kad visi taip pat yra

ir kad tu esi
kad sąmonę kuri
kad ją sunaikini

tu duodi man akis ir jas užmerki

ir ačiū, kad girdžiu.

girdžiu garsų vibracijas be jokio sustojimo,
krentantis krioklys ant akmenų galvų.

esu dėkingas, kad tu leidi
pačias baisiausias neatleistinas klaidas daryt.

tu tobulas

tu esi tiesiog

visur įvidų ir visur įišorę,
tu juodas aš esu.

tu tirštas klyksmas
negailestingai man į smegenis
kiekvieną valandą

ir gera tau, kai mano sąmonės nebėr.

tu tikras dievas
ačiū tau už fucking tai.

tavo žvilgsnyje esu siauriausias negatyvas
aš nano-niekas
aš aklos tavo žvaigždės
aš tavo visata
netyčia atsimerkus
esu dangoraižiai
babelis esu ir 5d.

thank you:

thank you thank you
that i exist
that everyone else also exists

and that you exist
that you create consciousness
and destroy it

that you give me eyes and close them

and thank you for allowing me to hear.

i can hear sound vibrations without end,
a falling cascade on the heads of stones.

i am thankful that you let me
make the most unforgivable mistakes.

you are perfect

you are simply

everywhere inside and outside,
you are a black i am.

you are an intense scream
shot pitilessly into my brain
every single hour

and it's good for you when i'm no longer conscious.

you are a real god
thank you for fucking that.

in your gaze i'm the narrowest negative film
i'm a nano-nothing
i'm your blind stars
i'm your universe
accidentally opening my eyes
i'm skyscrapers
babel i am and 5d.

aš meteoritai
pranašystės
aš medžiai degantys, kurių nesodina.

aš amžinas elektrošokas
tiksliau tu man toksai esi

aš lava
aš spengesys
o mano kaukolė įkaitus iki begalybės
nulio

iki grynos nesąmonės.

tu neatsiliepi

tu sau kaip megafonas, tu tele
ačiū, kad alio.

kad taip šviesu,
tu negali pranykti

portalų tuneliais judi ir tau nereik žibinto –
aš telepatiškai tamsoj
aš sienų dryžiais

seku, bet nesimato dėsnių iš paskos

koks geras tu
kai sielos reikalauji
keturkampėj savo smėlio dėžėje

iškask duobes, kurios neturi dugno

numesk atominę.
ir nekankink.

tu esi maža mergaitė
tyčia savo numerį užrašius su klaidom.

tu esi maža mergaitė
tyčia savo numerį užrašius su klaidom.

i'm meteorites
and prophecies
i'm burning trees you never planted.

i'm an eternal electroshock
or rather that's who you are to me

i'm lava
i'm a ringing in the ears
and my skull is heated up to infinity's
zero

up to pure nonsense.

you do not answer

you're a megaphone for yourself, you're a mobile phone
thank you for hello.

because there's so much light
you can't disappear

you move through the tunnels of portals and don't need a flashlight
while i move telepathically through darkness
i move with the stripes on the wall

i follow but don't see any laws behind me

you are so good
when you require a soul
for your square-sided sand box

so dig a hole that has no bottom

toss in an atomic bomb.
don't torture anyone.

you're a little girl
who writes the wrong phone number on purpose.

you're a little girl
who writes the wrong phone number on purpose.

JULIA STAKHIVSKA

Julia Stakhivska was born in 1985 in Zhytomir, Ukraine. She graduated from the National University of Kyiv-Mohyla Academy. Stakhivska is the author of two poetry books *Червоні чоловічки* (Little Red People, 2009) and *Verde* (2015), as well as *Wszystkie możliwe*

rzeczy (translated into Polish by Aneta Kamińska, 2019), and two children's books: *Таємниця Могилянки і зниклий ключ* (The Mystery of Kyiv-Mohyla Academy and the Lost Key, 2020) and *Місяць над Кінбурном* (The Moon over Kinburn, 2020). She is a co-editor of the anthology

Ukrainian Avant-Garde Poetry: 1910-1930 (2014). Julia is also an illustrator of children's books, posters and book covers. She has coordinated various cultural events and worked in the Czech and Polish institutes in Kyiv. Until February 2022, she lived with her family in Bucha.

Ніч лагідна

Ніч підбита жовтим атласом ліхтарів.
Їх поставили на місці старих дерев, і тепер
можна подумати: це і є їхнє потойбічне життя –
переганяти соки струмів,
зрідка поскрипувати і збирати навколо ковшу,
з розгону вдарятися світляним шершнем
у наші зелені вікна
і падати на підвіконня ледь живим.
Уночі всі тіла нарощують перламутр і тужавіють,
щоб заховатись у скойці, мов у труні.
День подібний до мілководдя із пустими
черепашками на піску.

Julija Stachivska (Юлія Стахівська) gimė 1985 m. Žytomyre. Studijavo Nacionaliniame universitete „Kijevo Mohylos akademija“. Dviejų eilėraščių rinkinių autorė: *Червоні чоловічки* (*Raudoni žmogučiai*, 2009) ir *Verde* (2015),

taip pat jos poezijos knyga išleista lenkų kalba. Parašė dvi knygas vaikams: *Таємниця Могилянки і зниклий ключ* (*Mohylos akademijos paslaptis ir dingęs raktas*, 2020), *Місяць над Кінбурном* (*Mėnuo virš Kinburno*, 2020). Viena iš

antologijos *Ukrainos avangardo poezija: 1910–1930* sudarytojų. Kuria knygų dizainą, iliustracijas, plakatus. Koordinavo įvairius kultūros renginius, dirbo Čekijos ir Lenkijos institutuose Kijeve. Iki 2022 m. vasario su šeima gyveno Buchoje.

Švelni naktis

Naktis pamušta geltonu žibintų atlasu.
Juos pastatė vietoje senų medžių, ir dabar
pamanytum: būtent toks jų pomirtinis gyvenimas –
varinėti sroves lyg syvus,
girgžčioti retkarčiais ir vilioti mašalus,
šviesai lyg širšei įlėkti kaktomuşa
į žalius mūsų langus
ir nukristi leisgyvei ant palangės.
Naktį visi kūnai prisiaugina perlamutro ir sukietėja,
kad pasislėptų geldelėje tarsi karste.
Diena lyg sekluma su tuščiais
vėžlių kiautais ant smėlio.

Кільця

Чи дерево стомлюється рости?
 Чи йому набридає гнатись униз,
 сутужно роздувати акордеон свого віття,
 ладнати гнізда птахам,
 ломитись, падати і гнутись у бурю?

Голосно цвісти, як уміє, і мовчки впускати листки?
 Займатися фотосинтезом і трепетати?
 Анішелеснути?
 Виношувати плоди без жодного свого
 дерев'яного гонору?
 Всихати?
 Мати вічний спокій під надгробком пенька?

Над тим зозуля подумала, пролітаючи.

Дім

Цей будинок із червоної цегли стоїть над рікою.
 Дрібна жорства доріжки обіймає клин трави,
 як і ти мене –
 так округлюється в птиці дня жовток світла.

По хребту бібліотеки пробігає трем вітру,
 сторінки гойдаються, наче несказані слова,
 на животі столу у пуповині тарілки – маслини.

Уже скоро впадуть заслони, і чорнильна
 каракатиця ночі
 випустить на нас хмару ілюзій.
 А там не буде вже нічого – самі лише дотики літер.

Rievės

Ar medžiai pavargsta augti?
Ar jiems įgrista lenktis žemyn,
sunkiai taisyti savo šakų akordeoną,
taisyti paukščiams lizdus,
lūžti, virsti ar lankstytis per audrą?

Balsiai žydėti kaip tik išmanant ir tyliai leisti lapus?
Vykdėti fotosintezę ir virpėti?
Nė nesuslamant?
Nokinti vaisius pamynus visą tą
medžio išdidumą?
Nudžiūti?
Amžiams ilsėtis po kelmo antkapio?

Apie tai praskrisdama susimąstė gegutė.

Dūmai

Šitas raudonų plytų namas stovi ant upės kranto.
Smulkūs tako akmenukai supa žolės pleištą
kaip tu apglėbi mane –
ir taip dienos paukštyje suapvalėja šviesos trynys.

Per bibliotekos keterą nubėga vėjo šiurpuliai,
puslapiai sūpuojasi lyg neištarti žodžiai,
lėkštės bamboje ant stalo pilvo – alyvuogės.

Jau greitai nukris uždangos, ir rašalinė
nakties sepija
užleis ant mūsų iliuzijų debesį.
O tenai nebebus nieko – tik raidžių prisilietimai.

Лінія

Кожен може бачити, як із дна власних облич
підіймаються постраждалі.
Замулені субмарини батьків із мідіями очей,
іржавими бровами деталей.

Берегова лінія – сон – межа піни й каміння
снується по скелях і зривається вниз
раптово... й до непристойності рівно.

І дійсність тоді набирає ознак закритості
оранжерейної зали,
де можна ліану страждання ростити
на втіху в старій порцеляні.

Де устями рук, як зап'ястями рік,
ступають розкішного смутку пави
і усміх себе видає, мов лук,
стрілою лукавою.

Орфей

Очі мої засипає пісок світання.
І важко зрозуміти, чи пагорб п'яти реальний,
чи майнула біла лань литки.

Орфей скликає істот, як уміє:
інколи це буває блюз –
так багато у його звуках води,
інколи блискуче лезо металу –
тоді кроти зариваються далі –
така сила у цій глибині.

Нехай кожен буде тим, чиє серце у ньому, –
сказано нам якогось погідного полудня,
коли лисиця радіє своїй хитрій шубці
і миша тремтить, наче драже.

А він сидить зовсім неприкаяний
від ваги сердець у собі,
мов каміння в потоці.

Linija

Kiekvienas gali matyti, kaip iš savųjų veidų dugno
kyla nukentėję.
Mauruoti tėvų povandeniniai laivai su akių midijomis,
aprūdijusių detalių antakiais.

Kranto linija – sapnas – riba tarp putos ir akmenų
slenkasi per uolas ir garma žemyn
staigiai... ir lygiai, net nepadoru.

O tikrovė tuomet darosi uždara lyg
oranžerijos salė,
kur augintum kančios lianą
dėl smagumo senam porceliano inde.

Kur rankų žiotimis lyg upių riešais
žengia prašmatnaus liūdesio povai
ir juokais išsiduoda, tarsi lankas
vylinga strėle.

Orfėjas

Man į akis pribyra aušros smėlio.
Sunku suprasti, ar kulno kalva tikra,
ar šmėstelėjo baltas šlaunies danielius.

Orfėjas sukviečia būtybes kaip mokėdamas:
kartais tai būna bliuzas –
šitiek daug jo garsuose vandens,
kartais metalu žvilganti geležtė –
tuomet vis tolyn rausiasi kurmiai –
tokia jėga tos gilybės.

Tegu kiekvienas būna tas, kieno širdis jame –
buvo mums pasakyta vieną giedrą vidudienį,
kai lapė džiaugiasi savo įmantriais kailiniais
ir dreba pelė lyg saldus žirniukas.

O jis sėdi visai nerasdamas vietos
nuo širdžių naštos savyje
lyg upelio dugne akmenys.

Привиди

Пейзаж усе той, але підмальовок холоду ледь синіє.
 У ранкових туманах все більше виклику.
 Злітають сталеві ястуби – їх невидно – цих винищувачів,
 але вони є за хмарами. Привиди.
 А внизу таке саме погідне небо –
 альпійські луки з баранцями хмар –
 збиває вітер у піну отару, холодний вівчар.
 Ні, не те щоб нам страшно було, не зовсім.
 Зеленіє оком куплений кимось кавун на чіємусь вікні.
 Твоя мама грає Баха. Невтомний церковник...
 Тільки вночі хтось виїдає серце маленькою ложечкою
 і дзенькає нею по дну.

Відображення

Кожна, що змогла перейти на інший бік вулиці, вийти із задзеркалля, знає.
 Кожна вхоплена думка тепер схожа на впійману в льоті стрілу
 (невже були часи, коли слова мерехтіли нетлями біля вечірніх ламп?).

Кожна прочитана сторінка – відроджена з попелу, кожен ковток –
 пристрасть.

Не замовляйте ще одну каву, ваш янгол все одно має відіспатися
 після безсонної ночі новонароджених.
 Мертвих і живих краще залишити на потім.

У вас тепер багато ключів, але зникли замки, просто струхлявіли як
 осині гнізда,
 і виявляється, що вони й не були потрібні – залиште їх тим, що
 сумніваються,
 тим, що бояться, тим, що розповідають про кімнати себе, в яких
 ніколи не були.

У вас тепер мало часу, і наївні думають, що це від щастя.
 А я скажу – що квітка просто цвіте, а зброя – просто вбиває.
 Струсіть пилок, вибачте, порох зі своїх долонь.
 Ви вже виграли цю війну життя, у міжчассі програвши битву.
 І це було складніше за удаваний мир.

На розі вулиці жінка продає квіти: гладіолуси, троянди, лілії.
 І, здається, шланг під її ступнями звивається змієм.
 Ave, ні, тільки здається, Маріє?
 Поцілуй своє відображення: чи у теплу дитячу щоку, чи у дзеркала холод.
 І співай, Міріам, співай.

Pamėklės

Peizažas vis tas pats, bet šalčio gruntas drobėj vos mėlynuoja.
Ryto ūkanose vis daugiau iššūkio.
Sulekia plieniniai vanagai – jų nesimato – tų naikintuvų,
bet jie yra už debesų. Pamėklės.
O apačioje toks pat giedras dangus –
alpinės pievos su debesų avinėliais –
suvaro į putas bandą vėjas, šaltas aviganis.
Ne, ne kad mums būtų baugu, ne visai.
Žaliuoja akimi kažkuriam lange kažkieno pirktas arbūzas.
Tavo mama groja Bachą. Nenuilstantis bažnyčios tarnas...
Tik naktį kažkas išvalgo širdį mažų šaukšteliu
ir skimbčioja juo per dugną.

Atspindžiai

Kiekviena įstengusi pereiti į kitą gatvės pusę, išeiti iš anapus veidrodžio, žino.
Kiekviena aprėpta mintis dabar primena pagautą skrydyje strėlę
(nejau buvo laikai, kai žodžiai mirgėjo lyg naktiniai drugeliai palei vakaro
žibintus?).

Kiekvienas perskaitytas puslapis – atgimęs iš pelenų, kiekvienas gurkšnis
– aistra.

Neprašykit dar puodelio kavos, jūsų angelas vis tiek turi išsimiegoti
po bemiegės naujagimių nakties.
Mirusius ir gyvuosius verčiau pasilikti vėlesniam laikui.

Dabar turite daug raktų, bet spynos išnyko, tiesiog sudūlėjo lyg širšių lizdai,
ir pasirodė, kad nė nebuvo reikalingos, – palikit jas tiems, kurie abejoja,
tiems, kurie bijo, tiems, kurie pasakoja apie kambarius savyje, kuriuose
niekad nebuvo.

Dabar jums liko mažai laiko, ir naivieji mano, kad tai – iš laimės.
O aš pasakysiu, kad gėlė tiesiog žydi, ginklas – tiesiog žudo.
Nusipurtykit žiedadulkes ar, atleiskite, paraką nuo savo delnų.
Jūs jau laimėjote šitą gyvenimo karą, tuo pat metu pralaimėję mūsų.
Ir tai buvo sunkiau nei apsimestinė taika.

Sankryžoje moteris prekiauja gėlėmis: kardeliais, rožėmis, lelijomis.
Ir sodo žarna jai po kojomis, regis, rangosi žalčiu.
Ave – o gal ne, taip tik atrodo – Marija?
Pabučiuok savo atspindį: į šiltą vaiko skruostą ar į veidrodžio vėsa.
Ir giedok, Miriama, giedok.

Маленький мій складуве

Усе було так просто: пасмо сонця на стіні й високі ноти.
 Й ілюмінатор дзеркала у карій рамі: кімнати море хлюпотить,
 піниться пил, вируючи на світлі.
 Це ранок. Точно. Іще не проминула свіжість від води.
 Ще все можливо, навіть ти. Усе іще зі мною може статись.
 Бо поки ролі тут не роздали, а дійові особи сплять.
 Але я чую, все найцікавіше, не тут, не в цьому кадрі сніданку на траві.
 Воно пливе й переливається лиш мить. А далі загусає і мовчить.
 Це тільки спогад, маленький мій складуве.
 Озирнись, в дзеркальне вічко хтось зорить.
 От! Знову! Лише плече його майнуло – й кружалець пустки.
 І радіо жучок гудить про п'ять поранених і двоє вбитих.

Слідкуй, охоронцю, дивись, як тіні співають
 на уцілілій стіні останній свій кант –
 протяжні їх голоси, найтоншої гілки дискант.
 І усміх – із яких глибин – серпиком угорі повис.
 Слідкуй, на уцілілій іще стіні розходяться тріщини,
 як вужі, мов тракти, як схеми метро.
 Парсуни у рамах намагають дно, і водними знаками проступають їх
 імена,
 на мить, а далі пригубить пітьма.
 З кімнати в кімнату, із камери в камеру, ці люди, що йдуть
 караванами:
 загублені, знайдені, чинні – веселі й жаскі безпричинно –
 в них дому й на камінь нема.
 І поки зима грає білими, у мулі згорнулося зерня,
 що виросте лілією. І ти прочитаєш її ім'я.
 Як анаграму, з початком, але без кінця.

Mažas mano stiklapūtį

Viskas buvo taip paprasta: saulės dryžis ant sienos ir aukštos natos.
 Ir veidrodžio iluminatorius tamsrudžiuose rėmuose: šlama kambario
 jūra,

putoja dulkės, sūkuriuodamos šviesoje.
 Dar rytas. Išties. Dar nepranyko vandens skleidžiama gaiva,
 dar viskas įmanoma, net tu. Dar visko man gali nutikti.
 Nes vaidmenys čia dar neišdalyti, o pjesės veikėjai miega.
 Tik jaučiu, kad įdomiausia ne čia, ne šitame pusryčių ant žolės kadre.
 Tai plaukia ir liejasi vos akimirka. O paskui – sutirštėja ir tyli.
 Tai – tik prisiminimas, mažasis mano stiklapūtį.
 Apsidairyk, kažkas spitrinasi į veidrodinį dangtelį.
 Štai! Ir vėl! Tik petys jo sušmėžavo – ir tuštumos ratilas.
 O radijo vabalėlis zvimbia apie penkis sužeistus ir du žuvusius.

Seki, sargybini, žiūrėk, kaip gieda šešėliai
 ant išlikusios sienos paskutinę savo giesmę –
 pratysi jų balsai, liauniausios šakelės diskantas.
 Ir šypsena – iš kokių gilybių – pjautuvu aukštai pakibo.
 Sek – ant dar išlikusios sienos išsišakoja plyšiai,
 lyg žalčiai, lyg takai, lyg metro schemas.
 Portretai rėmuose tikrina dugną, ir vandens ženklais prasišviečia jų
 veidai,
 akimirksnį, o paskui tamsa juos prislopins.
 Iš kambario į kambarį, iš kameros į kamerą, tie žmonės, einantys
 vilkstinėmis:
 paklydę, surasti, veikiantys – linksmi ir šiurpūs be priežasties –
 nėra nė akmeniui juose namų.
 Ir kol žiema žaidžia baltosiomis, dumble gūžiasi sėkla,
 išaugsianti į leliją. Ir tu perskaitysi jos vardą.
 Lyg anagramą, su pradžia, bet be pabaigos.

DINKO TELEĆAN

Dinko Telećan was born in 1974 in Zagreb. He graduated with a degree in Philosophy and English language and literature from the University of Zagreb.

He also studied Sinology at the same university. He has published six books of poems, the meta-physical study *Sloboda i vrijeme*

(Freedom and Time, 2003), two travelogues, the book of essays *Pustinja* (The Desert, 2009), and the novel, *Dezserter* (The Deserter, 2013). He has translated over 80 books from English, Spanish and Chinese into Croatian. Among his other awards, he won the European Prize for

Poetry at the Festival of Poetry in Curtea de Argeș, in Romania in 2013. In 2017 he won the annual Iso Velikanović National Award for his translation of Robert Graves' *White Goddess*. Telećan also works as a freelance literary and radio editor.

Amaranta

Ti –
ružosnena mnogorijeka
gromoživa travotkana
morelična srpobrida
suncosilna oblozračna
srcosita vodopisna
šumocrna lomnostruka
krošnjokišna ognjokrila
stjenosiva staklokršna
zlatopusna voćonosna
listošumna grudoslasna –
nemoja

Ti si kao dan
proveden u voćnjaku
prije plodova

Dinko Telečanas gimė 1974 m. Zagrebe. Zagrebo universitete baigė filosofijos ir anglų filologijos studijas, taip pat studijavo sinologiją. Šešių poezijos rinkinių autorius, išleido filosofijos veikalą *Sloboda i vrijeme* (*Laisvė ir laikas*,

2003), dvi kelionių dienoraščių knygas, esė rinkinį *Pustinja* (Dykuma, 2009) ir romaną *Dezserter* (Dezertyras, 2013; Krunoslavo Sukičiaus premija). Išvertė daugiau nei 80 knygų iš anglų, ispanų ir kinų kalbų. Svarbiausi pelnyti

apdovanojimai – Kurtia de Ardžešo festivalio Europos poezijos premija (Rumunija, 2013), Iso Velikanovičiaus vardo nacionalinė premija (2017). Dirba literatūros ir radijo redaktoriumi.

Amaranta

Tu –
raudonsniegė daugiaupė
griausmagyvė austapievė
jūraveidė liepamartė
sauliagalė debesiaorė
sukryžiuotoji vandenaraštė
giriaujudė lenktaliemenė
megztalietė ugniasparnė
sienapilkė stikladužė
auksalūpė vaisianešė
triukšmalapė saldžiakrūtė –
nemanoji

Tu kaip diena
praleista sode
nokstant vaisiams

brvnara

gradim brvnaru kraj potoka
od brvana iz svoga oka

u njoj ću urediti muzej
muzej blistavih zala
i hiljadu mračnih čudesa

na otvorenje su pozvani svi
koji jedan svoj trun istresu iz džepa
i ostave ga ispred portala

nakon zaziva muze
i nakon svečanog plesa
srušit ćemo brvnaru do zadnjeg crijepa

preko potoka ćemo zatim položiti brvna
dodati pokoju granu
i prijeći na drugu stranu

večera

jutro je i ulazim u kuhinju

pripremam večeru za tisuću ljudi
od skromnog noćnog ulova na pučini

dok je svitalo na putu prema kuhinji
brao sam kadulju lovor i motar
i slana slova u kamenu:
sve će mi dobro doći

kada dovršim večeru moram nestati
i za mene se ne smije znati

a ako sve bude kako treba
deset tisuća ljudi postat će galebovi

rąstų trobelė

Renčiu trobelę paupyje
iš rąstų savo akyje

joje įrengsiu muziejų
muziejų su spindinčiom salėm
ir šimtais pritemdytų stebuklų

į atidarymą bus pakviesti visi
kiekvienas šapus iškratys iš kišenės
ir paliks juos priešais vartus

pakvietus mūzai
po iškilmingo šokio
išardysime rąstų trobelę iki paskutinės čerpelės

o tada per upokšną permesim rąstą
dar pora šakų užmesim
ir kitam krante atsirasim

vakarienė

jau rytas ir aš einu į virtuvę

ruošiu vakarienę tūkstančiui žmonių
iš kuklaus naktinio jūros laimikio

auštant pakeliui į virtuvę
pasiimu šalavijų laurų ir pajūrinių kritmų
ir sūrius žodžius akmenų:
viskas pravers

kai pavakarieniausiu turėsiu pradingti
ir niekas apie mane nežinos

o jei viskas bus kaip sumanyta
dešimt tūkstančių žmonių virs žuvėdromis

o smrti, suglasnika puna

o smrti, suglasnika puna
 pravilno opisuješ mlado sunce
 i mudro se uklanjaš bijelim ljubavima

gnijezdiš se na dnu vaze, u suterenima
 gdje je nemoguće osušiti rublje
 i zaboravljena čekaš turistima u džepu
 ulaziš i u krošnju koja sebe osigurava
 zaljubljenim znanjem o proljeću
 i u misao radosne djevice
 tako gordo punu samoglasnika

bivaš lijepa i sasma obična
 kad pod suncem
 okružiš tijelo sa svih strana
 i stidljivo mu se najavljuješ

dođi ili nemoj doći
 i imaj oči čije hoćeš,
 crna sestro ljubavi:
 znam da si točka iza koje novi red već slijedi
 o smrti, suglasnika puna

traženje glasa

traže svoj glas
 da skriju se u njemu.
 da sigurni budu
 i prepoznati:
 od drugih i od sebe.
 da ne budu rijeka
 no jezero s razglednice.
 da kasnijima bude
 lakše pisat natuknice.
 da grob im se vidi
 već s ulaza u groblje.

o mirtie, priebalsių pilnoji

o mirtie, priebalsių pilnoji
teisingai aprašai jauną saulę
ir išmintingai baltų šalinies meilių

susisuki lizdą vazos dugne, rūsiuose
kur neišdžiovinsi skalbinių
ir pamiršta lauki turistų kišenėje
įlendi paskui į pintinę kurioje tvyro
meilės žinios apie pavasarį
ir į mintis džiaugsmingos mergelės
taip besididžiuojančios balsių pilnatve

esi graži ir labai paprasta
kai po saule
apgaubi kūną iš visų pusių
ir droviai praneši apie save

ateik ar neateik
ir žiūrėk kieno nori akimis,
juodoji meilės sese:
žinau, kad esi tas taškas, už kurio jau laukia nauja eilutė,
o mirtie, priebalsių pilnoji

balso ieškojimas

ieško savo balso
kad jame pasislėptų.
kad būtų saugūs
ir besiskiriantys:
nuo kitų ir nuo savęs.
kad būtų ne upė
o ežeras iš atviruko.
kad vėlesniems būtų
lengviau rašyti užuominas.
kad jiems matytųsi kapas
jau nuo kapinių vartų.

posljednji cvrčak

posljednji cvrčak ljeta
 protivi se zakonima
 protivi se namjenama
 protivi se svršnosti
 posljednji cvrčak ljeta
 pokriva cvrčanjem cijelu šumu
 cijelu uvalu i svu utihlost u njoj
 on pokriva sve neispjevano
 sve nedovršeno i sve neiskrčeno
 mora biti veći i od crne smrče
 i od crne smrti i od crne zemlje
 on donosi spasonosni privid
 i spasonosni prizvuk i prirast
 njegova pjesma koja nije pjesma
 produljuje ljeto i odgađa navlačenje čarapa
 on sada mora biti čaroban
 mora povješati note po kajdankama granja
 da ih poslije svi mogu čitati
 mora slagati crepove u zraku
 i graditi bodrost u strahu
 posljednji cvrčak ljeta
 ne stiže biti ni prijatelj ni ljubavnik
 on se ne pogađa ni s kim i ni s čim
 mora biti dostojan praznine i nestanka
 mora reći što se ne smije
 što se krije u odmoru od zvukova
 oblikovati otvor u krošnji u ušima
 u deset hiljada gluhih duša

posljednji cvrčak pukne tako
 da se muklo raspukne čitava šuma

a da nitko o tome
 ne sazna baš ništa

paskutinis svirplys

paskutinis vasaros svirplys
prieštarauja dėsniams
priešinasi užmanymams
priešinasi tobulybei
paskutinis vasaros svirplys
svirpimu užliejantis visą mišką
visą skliautą ir visą tylą jame
jis apglėbia viską kas neapdainuota
kas neužbaigta ir kas neužgriozta
jis turėtų būti didesnis ir už juodąją eglę
ir už juodąją mirtį ir už juodąją žemę
jis siunčia išganingą iliuziją
išganingus obertonus ir inkrementus
jo giesmė kuri nėra giesmė
prailgina vasarą ir nutolina šalikų metą
jis dabar turi būt stebuklingas
turi iškabinti raštelius po šakų antrankiais
kad kiekvienas vėliau galėtų juos perskaityt
turi sudėlioti plyteles ore
ir kurti džiugesį baimėje
paskutinis vasaros svirplys
jis nespėja tapti draugu ar meilužiu
jis su niekuo ir dėl nieko nesidera
jis turi būti vertas tuštumos ir išnykimo
turi pasakyti tai kas negalima
kas slepiasi pauzėje tarp garsų
kad ausies kriauklėj pramuštų angą
dešimtyje tūkstančių kurčių sielų

paskutinis svirplys sprogsta taip
kad dusliai sudunda visas miškas

ir niekas apie tai
niekada nesužino

kad se noću začuju bubnjevi

kad se noću začuju bubnjevi
to može biti bilo tko
bilo gdje
to uvijek udara neki početak
bilo kome i bilo čemu
tebi među zidovima
to je možda zvuk iz svijeta bez zidova
tebi među naoružanima
to je možda svijet nenaoružanih ljudi

kad se noću začuju bubnjevi
san će biti kraći i sigurnost manja
dan će biti dalji i koža nešto tanja
(rimi će možda biti mjesta
a možda i neće
Brecht će možda biti upamćen
a možda i neće)

i svi će sa svojim opnama
činiti što znaju
svi će graditi svoje svijetle početke
u toj bučnoj noći
i bubnjevi će dati oblik buđenju
i možda nećemo
pristajati
samo tako

kai naktį pasigirsta būgnai

kai naktį pasigirsta būgnai
tai gali būti bet kas
bet kur
tai visada skelbia kažkokią pradžią
bet kam ir dėl bet ko
tau esant tarp sienų
tai gali būti garsas iš pasaulio be sienų
tau esant tarp ginkluotųjų
tai gali būti neginkluotųjų pasaulis

kai naktį pasigirsta būgnai
miegas bus trumpesnis o saugumas mažesnis
diena bus ilgesnė o oda kiek plonesnė
(rimai vietomis čia galėtų būti
o gal ir ne
Brechtą galima būtų čia prisiminti
o gal ir ne)

ir visi čia su savo membranom
darys ką žino
visi puoselės savo šviesius sumanymus
tą triukšmingą naktį
o būgnai suteiks pavidalą pabudimui
ir mes gali būt
su tuo nesutiksim
tiesiog šiaip

J. C. TODD

J.C. Todd's recent books are *Beyond Repair*, a special selection for the Able Muse Press Award, and *The Damages of Morning* (Moonstone Press), an Eric Hoffer finalist. Honors include the Rita Dove Poetry Prize, Poetry

Society of America finalist, Poetry Society of United Kingdom 'highly commended', and fellowships from the Pew Center for Arts and Heritage, Pennsylvania Council on the Arts, and artist residency programs. Her poems have

appeared in American Poetry Review, Beloit Poetry Journal, Mezzo Cammin, The Paris Review and other journals. She lives in Philadelphia, Pennsylvania.

Orison

No lark here, but
another morning

rising over
the scree garden

private is different
than secret

whose words go under
swallowed

moon sets in their chill
too heavy for sky

come, let's break our fast
or starve together

slide out from under
lives too clotted for breath

why choose silence
when speech
is the only moisture
in this drought

Džei Si Tod (tikr. Jane Cooper) naujausia knyga *Beyond Repair* (*Nepataisoma*, 2021) pateko į *Able Muse Press* apdovanojimų specialųjį sąrašą, o kitas rinkinys – *The Damages of the Morning* (*Ryto žala*, 2018) – į Erico Hofferio premijos trumpąjį sąrašą.

Taip pat yra pelniusi Ritos Dove poezijos apdovanojimą, pateko į Amerikos poezijos draugijos (*Poetry Society of America*) premijos trumpąjį sąrašą, yra gavusi Pew menų ir paveldo centro, Pensilvanijos menų tarybos stipendijas, dalyvavusi

rezidencijų programose. Jos poezija spausdinta *American Poetry Review*, *Beloit Poetry Journal*, *Mezzo Cammin*, *The Paris Review* ir kituose žurnaluose. Poetė gyvena Filadelfijoje, Pensilvanijos valstijoje.

Malda

Ne vieversys čia, tik
dar vienas rytas

aušra virš
akmenų sodo

asmeniška yra kas kita
nei paslaptis

kurios žodžiai nuryti
nugrimzta

jų žvarboj įsitaisto
dangui per didelis mėnuo

ateiki atsigavėti
arba badaukime kartu

išsprūsk iš po gyvenimų
per tirštų, kad galėtum kvėpuoti

kam rinktis tylą
kai kalba
vienintelė drėgmė
šioje sausroje

Žiemos meilė

Buvo laikai, kai prisilietimas
Vesdavo kūną
O kūnas sekdamas it sapnuodamas

Tavo prisilietimą šiltoje lovoje
Prisiminiau, tik kambariai jau tiek nutolę atmintį
Kad tas lytėjimas nėra nepajustas, bet atimtas ar sulaikytas

Dabar sniegas užpusto kanopų atspaudus
Ištrina žirgo pėdsakus
Šis stovi ramus aptvare

Kaip gali tas žirgo esybės sunkumas
Pasitraukti
Ir palikti tuščią stovintį kūną

Laiškas tėvui

Skaitau Kafkos laišką tėvui, parašytą vokiškai jo taupia ranka,
skaitau vokiškai, savo prosenelės kalba, neturiu jos įgūdžių,
kvėpavimas atneša jos garsus į nemokančią jų ištarti mano burną,

bet mano protas turi laiškų tėvui rašymo įgūdžių, savo tėvui,
rašiau įpykusi, įtempusi pečius, suspaudusi lūpas, mintims
blaškantis it narvę, jų balsai pasiveja ir aplenkia tėvą,

atsižadu jo, bet stabteliu pakšteltį į skruostą,
su atsisveikinimo laišku sulankstytu kišenėje,
taip Kafkos motina sulankstė patikėtą jai perduoti laišką.

Tai mano pėdos parašė išėjimo laišką, kaip jį rašė ir Kafka,
vaikščiodamas po savo tėvo miestą, pažindamas jo gniaužtų tvirtovę.
Kafka juodu lietpalčiu, žingsniuojantis tolumoje: tobula rakto skylutė,

pro ją galiu įsmukti į grįstą gatvę, kurią jis pereina, lyg ketindamas
išsiųsti laišką.

The Narrow Street They Walked

Slot canyon streets, ringed by chain link,
barbwire. Walls of quarried rock and grit
cracked by shell casings, shrapnel, pocked
with flecks of blood, flesh, most of it human,
blasted in the fighting, and the fleeing,
and the fencing in, the weekly or daily
culling, the ferreting through sewers where
weapons were smuggled in, babies and youths
smuggled out. In the midst of this history
imprinted in stone, along a street that bordered
Ghetto 2, the chestnuts fan their boughs
and bloom, the leaves brown and droop, the nuts
fall and no one stoops now to gather them
as the women did then, slack shouldered and starved
to the pith of their bones, returning under
guard from the fields or factories, passing
through the gate into the ghetto each night,
burning with the question, did Shulamith
or Menke make it through the day. They risked
the boot, the rifle butt, the bullet
to scoop up a few russet shells. Chestnuts,
sweet flowers, mealy meat the tongue curls against
to spit out. An act of will to chew and swallow,
to say to yourself, Eat, it's food. To stay
alive to work one more day for the Germans.
To want to outlive the war, yet know
you can't outlive your sorrow or your death.

In Whom the Dying Does Not End

Just as her eggs began
to cluster along
the genital ridge
and the neural groove
began to close, its cells
churning toward brain,
just as a vacuole
opened to become a mouth,
and nubs of her limbs budded,
Hafez, father of Bashar,

Siaura gatvele jų eita

Siauri gatvių tarpekiai, apjuosti grandinių tvora,
spygliuota viela. Skaldyklos, smiltainio sienos,
suskilinėjusios nuo sviedinių, šrapnelių, nutaškytos
krauju, kūnų, daugiausia žmonių, likučiais,
žmonių, susprogdintų mūšyje, žuvusių sprunkant,
žuvusių juos užtveriant, savaitinė, kasdienė pjūtis,
šmaižiojimas po kanalizaciją, kuria slapčiomis
vidun gabenami ginklai, išgabenami kūdikiai
ir vaikai. Pačiame šios akmenyje įspaustos istorijos
viduryje, palei gatvę, tapusią Antrojo geto
riba, kaštonai tiesia savo šakas, žydi,
jų lapai runda, nukara, krinta vaisiai ir niekas
nepasilenkia jų rinkti, kaip moterys anuomet,
bejėgės, geibios, graužiamos įsisenėjusio alkio,
grįžtančios, sargybinių saugomos, iš laukų ar gamyklų,
kas vakarą žengiančios pro geto vartus,
degančios tik vienu rūpesčiu, ar Sulamita,
ar Menkė išgyveno tą dieną. Joms grėsė
spyriai, smūgiai šautuvo buože, kulka
už keletą pagriebtų rusvų kevalų. Kaštonai,
švelnūs žiedai, valgis miltingas, nuo kurio
sutraukia liežuvį ir norisi spjauti. Reikia valios
sukramtyt ir nuryti, tvirtinti sau – valgyk,
tai maistas. Kad liktum gyvas dar dieną
vokiečiams dirbti. Kad norėtum pergyvent karą,
bet žinotum – nepergyvensi sielvarto ar savo mirties.

Kuria mirtis nesibaigia

Kai tik gemalas joje
ėmė bręsti, formuoti
urogenitalinį gūbrį
ir nervinę vagą
ėmė vertis, ląstelės
plaktis į smegenis,
kai ertmė prasižiojo burna,
užsimezgė galūnių gumbeliai,
Hafezas, Bašaro tėvas,
liepė karinėms savo

ordered the military
force of his regime
to crush the revolt of
the Muslim Brotherhood.
It happened in Hama
while I gestated, TV off,
newspapers unread,
in Harrisburg, my thinking
sludgy, speech cut back,
consumed by what I fed.

In February, the month
I mostly slept through,
a cat curled at each hip
and a riot of cells
firing between them,
from the second day
until the twenty-second,
the troops of Hafez attacked
the people that Hafez ruled.
Twenty thousand dead,
some say more, in twenty
days, while her thousand,
thousand, thousand cells
swelled and halved, dividing
into human, the only daily
news I was aware of.
Loved, she grew, singular,
anarchic, safe in the province
of my body, and Hama was razed.

Hama. The mouth opens
to begin. Ha. Then closes.
Ma. Dampened. Hama.
Two exhalations
drained of oxygen.
Hama. They say to say
more dishonors the dead,
dishonors the living in whom
the dying does not end.

Hama. Some said submit.
Some said resist. None

režimo pajėgoms
sutriuškinti Musulmonų
brolijos maištą.
Tai nutiko Hamoje,
kol aš nėštėjau, išjungus TV,
neskaitydama laikraščių,
Harisburge, mintims
klampėjant, retėjant
žodžiams, manimi mito tai,
ką maitinau.

Vasarį, mėnesį, kurį
beveik visą pramiegojau,
su katėmis, susiraičiusiomis
ties klubais ir ląstelėms šėlstant
tarp jų, nuo antrosios
dienos iki dvidešimt antrosios,
Hafezo kariai puolė žmones,
kuriuos valdė Hafezas.
Dvidešimt tūkstančių žuvusių,
kiti sako – daugiau, per dvidešimt
dienų, kol jos tūkstančiai,
tūkstančiai, tūkstančiai ląstelių
brinko ir skilo, dalijosi
į žmogų, tai buvo vienintelės
man rūpinčios kasdieninės žinios.
Mylima, ji augo, ypatinga,
anarchiška, saugi manojo kūno
provincijoje, ir Hama buvo sulyginta
su žeme.

Hama. Burna prasižioja
tarti. Ha. Ir užsiveria.
Ma. Užspausta. Hama.
Du iškėpimai,
deguonies neturintys.
Hama. Jie sako – pasakyti
daugiau – tai negerbti žuvusiųjų,
negerbti gyvųjų, kuriuose
ta mirtis nesibaigia.

Hama. Vieni sako – pasiduokit.
Kiti – priešinkitės. Niekas

dared to say the names
of the dead except in secret
Hama. Thousands distilled
into smudge, smear, stain
on crumbling walls whose shadows
the living merged into,
hoping to be unseen.

What happened in
Hama. Not asked
as a question.
Stated to point to
what can't be said.
The city, rubble
and crater, the dust
of flesh, of sand
and stone, a red
reproaching speech.

In nineteen eighty two,
October sixth, my speech
returned, my breasts reclaimed,
abuzz with milk, I woke,
delivered by her birth
into what I'd missed,
the world where she would live,
its playing fields and killing
floors. Tiananmen.
Somalia. Cairo.
Standing Rock. Gaza.
Ferguson. Aleppo,
where some will say nothing
is left, not even names.

nedrįsta ištarti mirusiųjų
vardų, nebent slapčiomis.
Hama. Tūkstančiai išvalyta,
virtę dėme, juodyme, suodžiais
ant trupančių sienų, su jų šešėliais
susiliejo gyvieji, vildamiesi,
kad jų nepastebės.

Kas nutiko
Hamoje. Tai
ne klausimas.
Teiginys, nurodantis,
kas nepasakoma.
Miestas, griuvėsiai
ir duobės, kūnų
dulkės, smėlio
dulkės, akmenys,
raudona priekaišto
kalba.

Tūkstantis devyni šimtai
aštuoniasdešimt antraisiais
spalio šeštą mano kalba
sugrįžo, atgavau krūtis,
pritvinkusiais pieno, nubudau,
atėjau su jos gimimu
į tai, ką praleidau,
į pasaulį, kuriame gyvens ji,
į jo žudynių aikštes ir žaidynių
laukus. Tiananmenis.
Somalis. Kairas.
Stačiosios Uolos rezervacija.
Gaza. Fergusonas. Alepas,
kur, sako, nieko neliko,
netgi vardų.

Bud

What an exact moment,
beyond stop watch, clock, daily planner.
Nothing meted out. Pure season,
expression of something immense
that you barely glimpse.

Coiled tight like spirochetes, hundreds
squinched in a bunch, how many bunches
on a bush? On a bank of them? Fragrance
when sun hits not green but not blossom.

Less cloud, longer light, a shift of wind
to south—imagine—detonation
as though bombs have been ticking below notice,
ticking in a rhythm so full of silence
who could count it out?

Each noon buds loosen, scent is more intense,
perfume you long for, whiff of an awakening
so piercing it will disappear as you open to it.
The brain can't hold such beauty
and keep the body running.
Just before it blows into bloom
you could die of it – lilac.

Cut, it will fade. You'll say it's lost
its scent, but that's been given
to you, and to stay alive,
you've had to forget.
How harsh the desire to endure.

Pumpuras

Kokia tiksli akimirka, tiksliau
už chronometrą, laikrodį, tvarkaraštį.
Niekas nematuota. Vien tik metų laikas,
atskleidžia neaparėpiama,
ką vos tespėji pastebėti.

Susirangę standžiai it spirochetos, šimtai
sugniaužta į kumštelius, kiek kumštelių
viename krūme? O jų eilė? Ir kvepia
saulei pakaitinus ne žaluma, bet ir ne žiedais.

Mažiau debesų, daugiau saulės, vėjas,
iš pietų papūtęs – įsivaizduokit – sprogimas
tarsi nepastebimai būtų tiksėjusios bombos,
tiksėjusios tokiu pilnu tylos ritmu,
kad kas išgirstų jas?

Kas popietę pumpurai vis pūslesni, stipresnis kvapas,
aromas, kurio ilgėjaisi, pabudimo dvelksmas,
toks skvarbus, kad jam atsivėrus jisai pradingsta.
Protas nepajėgus aprėpt tokio grožio
ir tuo pat metu valdyti kūną.
Prieš pat žiedam prasprogstant
galėtum ir numirt nuo jų – nuo alyvų.

Nuskintos jos nublėsta. Manytum, prarado
savo aromatą, bet jis tau buvo atiduotas,
ir tam, kad liktum gyvas,
turi pamiršti jį.
Koks žiaurus tas troškimas išlikti.

RIMAS UŽGIRIS

Rimas Uzgis is a poet, translator, and critic. His work has appeared in Barrow Street, Hudson Review, The Poetry Review (UK) and other journals. He is the author of *North of Paradise*, published by Kelsay Books (2019). *Tarp*, a collection of his poetry in Lithuanian translation was published in 2019. He is the

translator from Lithuanian of five poetry collections, including *Caravan Lullabies* by Ilzė Butkutė, *Then What* by Gintaras Grajauskas (Bloodaxe), *Now I Understand* by Marius Burokas (Parthian), *The Moon is a Pill* by Aušra Kaziliūnaitė (Parthian), and *Vagabond Sun* by Judita Vaičiūnaitė (Shearsman). He has a PhD

in philosophy and an MFA in creative writing from Rutgers-Newark University. He has been a recipient of a Fulbright Scholar Grant and a NEA Translation Fellowship; he teaches translation and English literature at Vilnius University.

Pilgrimage

Stumbling over the declensions of nouns
As if they were stones
On the Way of St. James,
Never getting my feet set right,
I wonder why I have come.

To return to the place your family fled
Requires a leap into a cold tarn
Without knowing what lies
At the narrowing bottom, or even
How far down it goes.

The rococo towers that rise above,
Their whimsical curlicues,
Masses held in Latin, Polish, Lithuanian,
And the emerald and vermillion austerity
Of the Russian churches too

Soothe my spirit as I wander through
Medieval lanes (under fading Jewish stars)
Advertising linen, beer, blown glass,
Greeting me with native English
And Lithuanian signs on Italian walls.

Rimas Užgiris gimė 1969 m. Poetas, vertėjas, redaktorius ir kritikas. Jo kūrybą publikavo įvairūs JAV ir Lietuvos literatūriniai leidiniai. Išleido poezijos rinkinį anglų kalba *North of Paradise (Į šiaurę nuo rojaus, 2019)*, į lietuvių kalbą verstų jo eilėraščių rinkinys *Tarp*

(2019) pateko į Metų knygos rinkimų penketuką. Sudarė ir išvertė į anglų kalbą Ilzės Butkutės, Gintaro Grajausko, Mariaus Buroko, Aušros Kaziliūnaitės, Juditos Vaičiūnaitės kūrybos rinktines. Filosofijos daktaras, baigė kūrybinio rašymo magistro studijas. Yra pelnęs

Fulbrighto stipendiją ir Nacionalinės meninės literatūros vertimo fondo finansavimą, apdovanotas Poezijos pavasario prizų už lietuvių poezijos vertimus. Vilniaus universitete dėsto literatūrą, vertimą ir kūrybinį rašymą.

Piligrimystė

Kliūvu už linksniuotųjų,
Tarsi jos būtų akmenys
Švento Jokūbo kelyje,
Vis nenuitaikydamas žingsnio,
Svarstau, ko čia atvykau.

Sugrįžimas ten, iš kur pabėgo šeima, –
Šuolis į šaltą kalnų ežerą
Nežinant, kas slypi
Jo siaurėjančiame dugne,
Nežinant nė gylio.

Kylantys rokoko bokštai,
Įgeidūs jų užraitai,
Lotyniškos, lenkiškos, lietuviškos mišios,
Raudonas, smaragdinis
Rusų cerkvių griežtumas

Ramina man dvasią, klajojant
Viduramžių skersgatviais
(po blėstančiom žydiškom žvaigždėm)
Lino, alaus, stiklo dirbinių reklamos
Pasitinka mane gimtąja anglų,
Lietuviškais ženklais ant itališkų sienų.

Like the cochlear embellishments
Of steeples, the serpentine streets
Lead me around and around and
Back to a center whose absence
Requires presence to build a home:

The cold water stings, and shadows
Rise to meet me, ears ringing—
Is anyone authentically born anew?
I hear an ancient lullaby: it turns to Dante
In my mind. The odyssey becomes quixotic

As songs multiply like Proteus's forms.
And once again, I am lost, floundering,
Gazing at an ever-changing map:
There are gaps to fill in, dreams to record.
The tarn does not hold. It gives unto the sea.

Small Town Poetry Reading

Varėna, Lithuania

Sunlight dribbles through dappled branches in a park
on the margins of sandy paper lined with pines
harvested and regrown, like the country itself, space
re-written countless times like a draft that finally goes.
Yet, the sandy soil is not as absorbent as I had thought:
I stir spilled water with a twig. Our Elysium Fields. But,
we have no Homer to tell the world of what we fought –
how heroes came like locusts in the name of the One
to wipe out the pantheon of pagan gods, how the One
was erased by the Many and an earthly time to come...
A few of the young can still be seen listening to our verse.
Maybe they are heroes yet to be of our post-ironic age
of right makes might, setting up to tear down towers,
bastions of privileged speech, then reciting ink-stained
struggles around a bonfire in the woods, perhaps after
a day of mushroom picking, moonshine with bison grass
releasing hands from green ambivalence and lips from their
cocoons of words to fly to the one flame that's still sure,
the breath of ancient gods making pine crowns sway.
Now, I think, our words just pool like water in their ears.

Kaip ant smailių susiraitę puošmenų
Kiaukutai, šios gyvatiškos gatvės
Vedžioja, suka mane aplink, kol
Sugrąžina į centrą, tuštuma jame
Reikalauja, kad būčiau, sukurčiau namus:

Gelia šaltas vanduo ir šešėliai
Pakyla manęs pasitikti, spengia ausyse –
Ar yra nors vienas tikrai atgimęs?
Girdžiu senovinę lopšinę: mintyse ji virsta
Dantės eilutėmis. Odisėja tampa donkichotiška.

Ir dainos mainosi tarsi Protėjas.
Ir vėl aš pasiklystu, blaškau si,
Žvelgiu į nuolat besikeičiantį žemėlapi:
Tiek tuštymų reikia užpildyti, sapnų užrašyti.
Ir ežero gelmės neišlaiko. Suplūsta jūron.

Poezijos skaitymai miestelyje

Varėna

Saulės šviesa varva pro šešėliuotas šakas parke, tamsuojančiam
smėlinio popieriaus pakrašty, subrūkšniuotam pušų,
nukirstų ir vėl ataugintų, kaip ir pati šalis, erdvė, perrašyta
tiek kartų, kol juodraštis pagaliau ima sklandžiai skambėti.
Taip, smėlėta dirva sugeria kitaip, nei tikėjau:
šakele maišau papylęs vandens. Mūsų Eliziejaus laukai. Bet mes
neturėjom Homero, pasauliui giedančio, dėl ko buvo kovota,
kaip didvyriai užplūdo it skėriai, su Vienintelio vardu lūpose,
nušluoti pagonių dievų panteoną, kaip Vienintelį
sunaikino Daugybė, kad ateitų žemiški laikai...
Matau, keletas jaunuolių dar klausosi mūsų eilių.
Gal jie yra mūsų postironijos laikų didvyriai, laikų,
kuomet kas teisingas, tas ir galingas, galbūt jie ruošias nuversti
tuos bokštus, privilegijuotos kalbos bastionus, o tada miške
prie laužo deklamuoti apie rašalu nutaškytas kovas, gal
net visą dieną grybavę, išgėrę samanės su stumbrazole,
kuri atpalaiduoja gestus nuo žalių dviprasmybių, o lūpas
atrakina, kad žodžiai skrietų į tą vienintelę, tą tikrą liepsną,
senųjų dievų kvėpavimu siūruojančią pušų viršūnes.
O dabar, manau, mūsų žodžiai tik kaupiasi jų ausyse it vanduo.

In Translation

A poem in three languages
 is a woman in three outfits
 having changed her hair
 and make-up every time,
 maybe gender too, as in
 Lithuanian the moon is male
 while feminine in French
 and genderless in _____.
 Look, her eye-shadow is
 running, now her lip-stick
 is smudged. Has she been
 kissed? Did her lover just leave?
 Now their nose have a run,
 or is it his nose? A heel has
 snapped and he can barely
 walk, but look at those eyes:
 stars in the night sky guiding us
 to _____.

The soul, they
 tell us, does not change if
 you can get to it, that is, feel it.

Lost Tooth

And so, his first tooth fell out.
 The roots too shallow, forsaken
 so that deeper ones might grow.

The tooth fairy came at night,
 a hulking presence, groping
 under the pillow: "Oh, Daddy,"

he said, blinking in somnolent surprise.
 "Go back to sleep," said the husky-voiced
 fairy, finally finding the little deposit

under downy cloud, and secreting it
 with trembling hand. Oh son,
 you fell out of America

Verčiant

Eilėraštis trimis kalbomis
yra moteris kaskart skirtinga
apranga, kaskart pakeitusi
šukuoseną ir makiažą,
gal ir lytį, nes lietuviškai
mėnulis – vyras, prancūziškai –
moteris, ir niekatrosios
giminės _____ kalba.
Pažvelk, jos tušas
nuvarvėjo, o dabar ir lūpdažis
nusitrynęs. Ar ją kas
bučiavo? Ar mylimasis
ją paliko? O dabar – kojinės
akis jiems bėga, ar bėga jam nosis?
Kulniukas nulūžo ir jis
vos gali paeiti, bet tik
pažvelk į jų akis:
žvaigždės naktyje, viliojančios
mus į _____.

Siela, sakoma,
nesikeičia, jei tik gali ją pasiekti,
taip sakant, pajusti.

Iškritęs dantis

Ką gi, iškrito jo pirmas dantukas.
Šaknys per menkos, išsižadėta jų,
kad gilesnės galėtų įsišaknyti.

Naktį atėjo dantukų fėja,
dramblota esybė, grabinėjo
po pagalve: „Oi, tėti“,

sumurmėjo, miegūstai mirksėdamas.
„Miegok“, atsakė kimiabalsė
fėja, pagaliau suradusi tą smulkų užstatą

po plunksnų debesiu ir jį paslėpusi
virpančia ranka. Ak, sūnau,
tu iškritai iš Amerikos

and will fall out of Lithuania too—
I fear—like your grandparents did:
uprooted as simply as this tooth.

All I have to offer by way of recompense
is a toy, a vehicle, a metaphoric
passage to manhood, empty inside.

There is only the journey, so drive carefully,
attuned to the lights. Your inheritance lies
beyond any land, beyond

this father floundering blindly
with only the vaguest hope in mind,
a fish out of water on a moonless night.

The Return of the Immigrant Son

You are the conclusion of something, she said,
like the way languid, late summer clouds
hang over fields on a day with no wind
and storks stalk through sere stalks of rye—

One poses perfectly still like a buddha statuette
or the grandfather clock that has long ceased to tock
on my parents' living room wall — but ready to spring
into action when the time comes, if it comes at all.

I have returned to a home which I hardly recognize
and it feels like making love to someone familiar
whose face is veiled in a dream: pleasant, yet strange,
your local pub undergoing renovation as you drink.

I am one conclusion, as she said, of my parents' flight
across Europa's lands, Atlantis' seas, and I pass that lore
on to my children like a recipe for a Christmas cake
everyone wants to have but no one wants to eat.

ir – bijau to – iškrisi
ir iš Lietuvos – kaip tavo seneliai:
išrauti lengvai, kaip šis dantis.

Tegaliu tau pasiūlyti tik tokį atlygį:
šį žaislą, mašinytę, metaforišką
tuščiavidurį bilietą į vyriškumą.

Tėra viena kelionė, vairuok atsargiai,
šviesų laikykis. Tavo paveldas slypi
už žemių ribų, toliau

nei šis tėvas, kuris kapanojas aklai,
turėdamas tikrai miglotą viltį,
žuvis, išsviesta iš vandens dumsioj naktįje.

Sūnaus imigranto sugrįžimas

Esi kažį ko baigtis, tarė ji, taip vangūs
vėlyvos vasaros debesys kybo
virš laukų ramią dieną ir gandras
taip stypčioja per sausas ražienas –

jis sustingsta tobulai it budos statulėlė
ar senelio laikrodį, kuris seniai liovės tiksėjęs
mano tėvų svetainėje, bet vėl ims veikti,
kai laikas ateis, jei jis kada ateis.

Grįžau į namus, vargiai juos atpažįstu,
jaučiuosi, tarsi mylėčiau su kažkuo artimu,
tik jo veidas pridengtas sapno: mielas, bet keistas
kaip pamėgtas baras, kurį pertvarko tau jame begeriant.

Esu baigtis, kaip sako ji, mano tėvų pabėgimo
per Europos žemes, per Atlantą, ir perduodu šį palikimą
savo vaikams – it receptą Kalėdų pyrago,
kurio visi norėtų įsidėti, bet valgyti niekas nenori.

Annunciate Madonna

after Antonello da Messina

Her hand suspends – is
A bell in ringing air –
To pause the speech
That bears too much to hear.

The moon has ceased its circuit.
The sun is done with its illusion
Of motion. Time on hold.
But some inner part still stirs –

5/4 fortissimo
Pounds her heart-drum
To an invisible baton writing signs in the sky.
A black hole opens in her gut.

We, from a sill left unsighted, know
Where the dove must have stilled its song,
Whence a wind wafts a whiff of winter
Snow: first flakes, last flakes,

Death.
The child will change everything,
She tells herself.
As every mother knows.

Annunciate Madonna

Pagal Antonello da Messina

Jos ranka pakimba – ji
Varpas skambančiam ore –
Kad sustabdytų per sunkią
Išklausyti kalbą.

Mėnuo liovėsi sukęs ratą.
Saulė liovėsi apsimetinėjusi
Judanti. Laikas sustojo.
Bet kažkas viduje dar kruta –

5/4 fortissimo
Muša jos širdies būgnelis atliepdamas
Nematomą batutą, rašančią ženklus danguje.
Juoda pragarmė atsiveria jos viduriuos.

Mes žinome, kad nuo nematomos palangės,
Kur savo giesmę nutildė balandis,
Vėjas šiūsteli šiūpsnį žiemos
Sniego: pirmosios snaigės, paskutinės,

Mirtis.
Kūdikėlis pakeis viską,
Sako ji sau.
Tai žino kiekviena mama.

AGNĖ ŽAGRAKALYTĖ

Agnė Žagrakalytė gimė 1979 m. Puodžiuose Pasvalio r. Vilniaus pedagoginiame universitete baigė lietuvių kalbos ir literatūros studijas. Dirbo leidiniuose *Aktyvios jungtys*, *LUX / jauniems*, *Literatūra ir menas*. Išleido keturis poezijos rinkinius: *Ištekų* (2003), *Visa tiesa apie Alisą Meler* (2008), *Štai*

(2017), *Bu bu itis* (2019), romanus *Eigulio duktė: byla 117* (2013; Jurgos Ivanauskaitės premija, „Patriotų“ premija, pateko į LLTI kūrybiškiausių knygų dvyliktuką, nominuota Lietuvos „Metų knygos“ rinkimuose), *Klara* (2014; LLTI kūrybiškiausių knygų dvyliktukas). 2003 m. Jaunojo jotvingio

premijos laureatė. Gyvena Briuselyje, mėgsta maitinti žmones, važiuoti dviračiu, jei nieks nesako greičiau greičiau, kendo, jei priešininkas ne žvėris, laido, jei kirtis tikslus, skaityti gulėdama ant pilvo, tingėti visur.

1954

Prie pat Kinijos tarnavau.
Kartą išsiuntė kur, mus kelis.
Parodė, kur valgykla, kur valgysim,
labai apsidžiaugėm, kad bus gerai jau.
Ateinam pusryčių – vyresnieji išvažiavę,
mum nieko neduod.
Užėjom netolies pomidorų lauką.
Tris dienas valgėme tik pomidorus.
Kol valgai pomidorą, tol sotu, bet kol atgal pareini, vėl valgyt norisi.
Tai ir vėl eini tų pomidorų.
Pilnus užančius prisikimšdavom, kad ir vakarienei tų pomidorų būtų.
Ketvirtoji dienos atėję pomidorų daržuos radom keletą vietinių.
Čia visas mūsų uždarbis, jie pasakė.
Šitie pomidorai buvo visi jų nebeuždirbti pinigai.

Agnė Žagrakalytė was born in 1979 in Puodžiai in the Pasvalys district of Lithuania. She graduated from Vilnius Pedagogical University with a degree in the Lithuanian language and literature, and worked for the publications Aktyvios jungtys, LUX / jauniems, and Literatūra ir menas. She has published four poetry collections: *Išteku* (I'm Getting Married, 2003), *Visa tiesa apie Alisą Meler* (The Whole Truth about Alisa Meler, 2008), *Štai*

(Here, 2017), *Bu bu itis* (Quo Quotidian, 2019), the novels *Eigulio duktė: byla 117* (Daughter of the Forest-Guard, 2013) which won the Jurga Ivanauskaitė Prize and the Patriots' Prize, was listed among 12 most creative books of the year and was a finalist for fiction work of the year, *Klara* (Clara, 2014), listed among twelve most creative books of the year. Laureate of the 2003 Young Yotvingian Prize for poetry, her

poetry has been translated into seven languages. Her collection of poems in English, *Artistic Cloning*, was published in the United States in 2010. She lives in Brussels, likes to feed people, ride her bicycle (so long as no one says, "Faster, faster!"), practices kendo (so long as her opponent is not a beast), practices laido (so long as the stroke is sure), likes to read while lying on her belly, and to be lazy in all things.

1954

I served close to the Chinese border.
Once, they sent a few of us away.
They showed us the cafeteria, where we eat,
and we were happy that things would be better.
Then, we come to breakfast – the senior ones are gone,
and there is nothing for us.
So we walked out to a tomato field.
For three days we ate nothing but tomatoes.
While eating a tomato you feel full,
but by the time you get back you want to eat again.
So you go once more for more tomatoes.
We filled our shirts with them, so we'd have tomatoes for dinner.
The fourth day in the tomato garden we found some locals.
All of this, they said, is our wages.
The tomatoes were all their unearned money.

Džiaugsmo giesmė yra
Du šunys, sūkuriu po sodą

Hamako valtelė tarp obelių yra
tingaus džiaugsmo dainelė

Mes supamės, ir nokstantys obuoliai
Atidengia ir vėl dangų uždengia
raudonom papilvėm, žaliom uodegėlėm

Puikūs dalykai:
šukuoti šunį (kai jis leidžiasi)

sklęsti nesiekdama kojom žemės (nes
su ramentais) (šitą tai brauk)

sėdėti lauke ant kelmo akmens kai temsta bet
kai rašyti dar matosi nes vakaras šiltas

žiedai ant pirštų žibantys linksmai
žaižaruojantys akmenėliai, kai bulves skutu
skutekliu sidabro nejuostančiu kai
keptuvę mazgoju putų vaivorykštėje, kai
popokšteli koks cremantas (šitą irgi išbrauk)

vėjo liežuviai per sprandą šilkiniai

šokio šveitumas
vandens glamonė
dviračiai!
– šitiek dalykų,
kad vienu ypu
nei tiek įkvėpsi, nei
atsikirsi.

The hymn of joy is
two dogs whirling through the yard

The hammock's boat between apple trees is
a song of slothful pleasure

We sway, and the ripening apples
close and unclothe the sky
with their red bellies, green tails

Some wonderful things:
to brush a dog (when he allows it)

to soar with your feet off the ground (because
on crutches) [this can be crossed out]

to sit in a field on the stone of a stump as night falls but
you can still see to write and the evening is warm

flower petals glimmering happily on fingers,
sparkling pebbles, and when I peel potatoes
the silver potato peeler that doesn't blacken, when
the frying pan is scrubbed in a rainbow of foam, when
a newly opened crémant begins to fizz [cross this out too]

the silky tongues of wind on the back of your neck

the gleam of the dance
the caress of water
bicycles!
— so many things
that at any one time
you can't take it all in, nor
cut a piece off

(tsuki!)

smaigalys nutaisytas į
gerklę jam, dūris
netruks
nė sekundės

oro tarpe
tarp
tylos dydžio sekundė yra
tiršta it veidrodžių tirščiai
gyvsidabriu žaibuojantys

mes žiūrime į Sumają
grakščiausią iš mūsų pasaulio
stipri ir graži baisiai gera
sumaniai švelniai spaudžianti kotą
šinajaus geluonis tuoj įsisegs
žvėriui, pro pralaušimas narvo grotas
riaumojančiam prie krūtinės šarvo prispaustu
žandikauliu, žvėris tas šuoliui pritūpęs
Sumaja jau šuolyje skrenda balta ir
juoda spindintį kardą iškėlus raita
ant perlų slibino it krištolo kibirkštis
elektrinė gazelė (gaz, gazelle!) oro tarpo
tyloj, gyvsidabriu ataustoj, mūsų
širdys it veidrodžių salė, krištolu dūžtanti

Vartausi plepiom puslapių plunksnom
čiurlena čiurliai
čirškia verdantys smėlyje
žvirbliai jų laimė
šilkinėse plunksnose
džiugi spinduliuotė
kybau sakale sklandančia virš
varnėnų varžybų
vėjas varto mane, sakalę
prijaukintą, sakalę popierinę
vartausi vėjų virš vyšniom
taškuoto peizažo
tylinti vėjo verta
virvele parišta

(tsuki!)

the tip right at
his throat, the stroke
won't take
a second

in the space of air
between
a second the size of silence
as dense as the sediments of mirrors
flashing like quicksilver

we look at Sumaya
the most graceful being in our world

strong and beautiful and terribly good
grasping the hilt with an expert's light touch
the *shinai* stinger will soon pin
the roaring beast through the breaking bars of the cage,
cheekbone pressed to breast plate, the beast crouched to leap,
but Sumaya is already leaping, flying white and
black her shining sword raised, riding
a pearl dragon like a crystalline flash
an electric gazelle (*gaz*, *gazelle*) in the silence
of the space of air, in the interwoven quicksilver, our
hearts like a hall of mirrors, shattered crystals

I wallow in the feathers of prattling paper
as swifts chatter
and swallows chirp their happiness
in scorching sand
with silken feathers
and joyful scintillations
while I hover as a hawk soaring above
the sporting starlings
tossed in the wind a tame
hawk a paper hawk
wallowing in the wind above
a silent landscape
speckled with cherries
tied down by a rope braided
by the wind

rožės rasotos, švelnios pelės
niekada,

– nežinau net, bet jeigu – eilėraštyje?
Jei be vardų, jeigu koduotai, gal
galiu apie ją pasakoti?

Ei, – sako ji, – tekėk už manęs ir galėsi man
kepti tokius sausainius, – ta lanksti juodalksnė,
kalamatos alyvuogių
akim, gėlėtu sijonu banguojanti, kaip

gali būti stipri ir švelni
kaip gali tvirta ir trapi, kaip gali
skylanti ir susiklijuojanti akimoju?

Nėra jos nuotraukoj šioj, nuotraukose jos
nesurasit, ji kalba dešimtimis kalbų, bet
neturi ji telefono, numerio, jos nepasiekia numerologai jokie.
Šukuojasi plaukus po mūšio, triauškia sausainius, juokiasi,
nuostabi mergaitė iš slaptųjų tarnybų, net eilėrašį šitą ranka
rašau dėl visa ko, koduoju,

paslaptį tokią kaip
po nakties terasa plunksnom balandžių apžėlusi,
tokią kaip lauko pelė, plastiko
maiše blogai išskalautą grietinės indelį laižanti,

kodėl sodo rožė šitaip stipriai siūbuoja,
kodėl vėjo nei kiek nebelieka
laurui nei figmedžiui

romios balandės, švelnios pelės,
rudenio saulėj sutrikusio pumpuro rožės
niekada nenuskriausčiau, kodėl
jai kirtį staigų kakton segu nelyg bučinį

dewy roses, gentle mice,
never –

“I don’t know, but if – in a poem?
If without a name, if encoded, maybe
I can talk about her?”

“Oh,” she says, “marry me and you can
cook such cookies...” says that limber alder
with kalamata olive eyes, in a rippling
flowery skirt, how

can she be both strong and tender, how
can she be tough and fragile, how can she be
cracking and mending at the same time?

She is not in this photograph, you can’t find her
in photographs, she speaks dozens of languages, but
she has no phone, no number, and no numerologists
can ever reach her.

She brushes her hair after the fight, cookies crunching in her mouth.
She laughs, a wonder girl from the secret services, even
this poem I write by hand encoding

a certain secret like
a terrace covered in pigeon feathers in the morning,
like a field mouse licking a poorly rinsed
sour cream container from a plastic bag.

Why does the garden rose sway so strongly,
why is there no wind left
for the laurel or the the ficus tree?

Peaceful pigeons, gentle mice,
rose buds rattled by autumn sun,
I would never harm you, so why
do I plant a sudden stroke on her forehead like a kiss?

Stebiu rungtynes, kryžiukai nuliukai
 Saulė aukso letenom atsikovoja vis daugiau
 figmedžio šešėlio pėdom tamsiom nutapnotos terasos.
 Kamanė knisiasi po melisos žiedyną, žiedlapius trupindama.
 Rytas traškėdamas laužiasi mano kieman
 čiuožia nuo sandėlio stogo standžios šviesos
 plastiko plėvės,
 šviesos ietys skeliasi saldžiai pro lauro lapus.

Gebenė pagarbiai jaunus ūglius svarina
 nuolankiai rožė rudenė pumpurą žiedo
 brinkina, kokio tirštumo klampa
 yra esamasis laikas!

Pelė po persodintais paparčiais
 giesmelę kalena, galanda
 melodijos iltukes.

Glicinija prisiaugino vytelių ir dabar pati
 sau kasas pinasi.

Ryto maldoje labai lengva
 prisidaryti deminutyvų.

Saulė jau žaidžia su trimis kaktusės naujagimiais
 švelniai šiaušia kaktusiukų galvytes
 šereliais pūkuotas.

Saulė jau tiek pasikėlusi!

Virš stogo pasilypėjusi man tvoja
 su užlaikymu.

Dabar gal tą įkaltą kakton
 žvaigždės skeveldrą
 pagarbiai nusinešiu virtuvėn, kur
 išsivirsime mums kavos.

I watch the match: Xs and Os.

The sun with golden paws wins back more and more
from the shadow of the ficus on the terrace marked by darkness.
A bumble bee rummages in the melissa blossom, scattering petals,
and so the crackling morning breaks into my yard,
sliding down the rigid plastic light of the garden shed roof.
Spears of sun slice sweetly through the laurel leaves.

The ivy respectfully weighs out young shoots,
the rose humbly soaks its autumn buds –
what oozy thickness to the present tense!

The mouse chatters a hymn through
the overgrown ferns, sharpening its
little fangs of melody.

The wisteria has grown out thin withes and now
begins to braid its own hair.

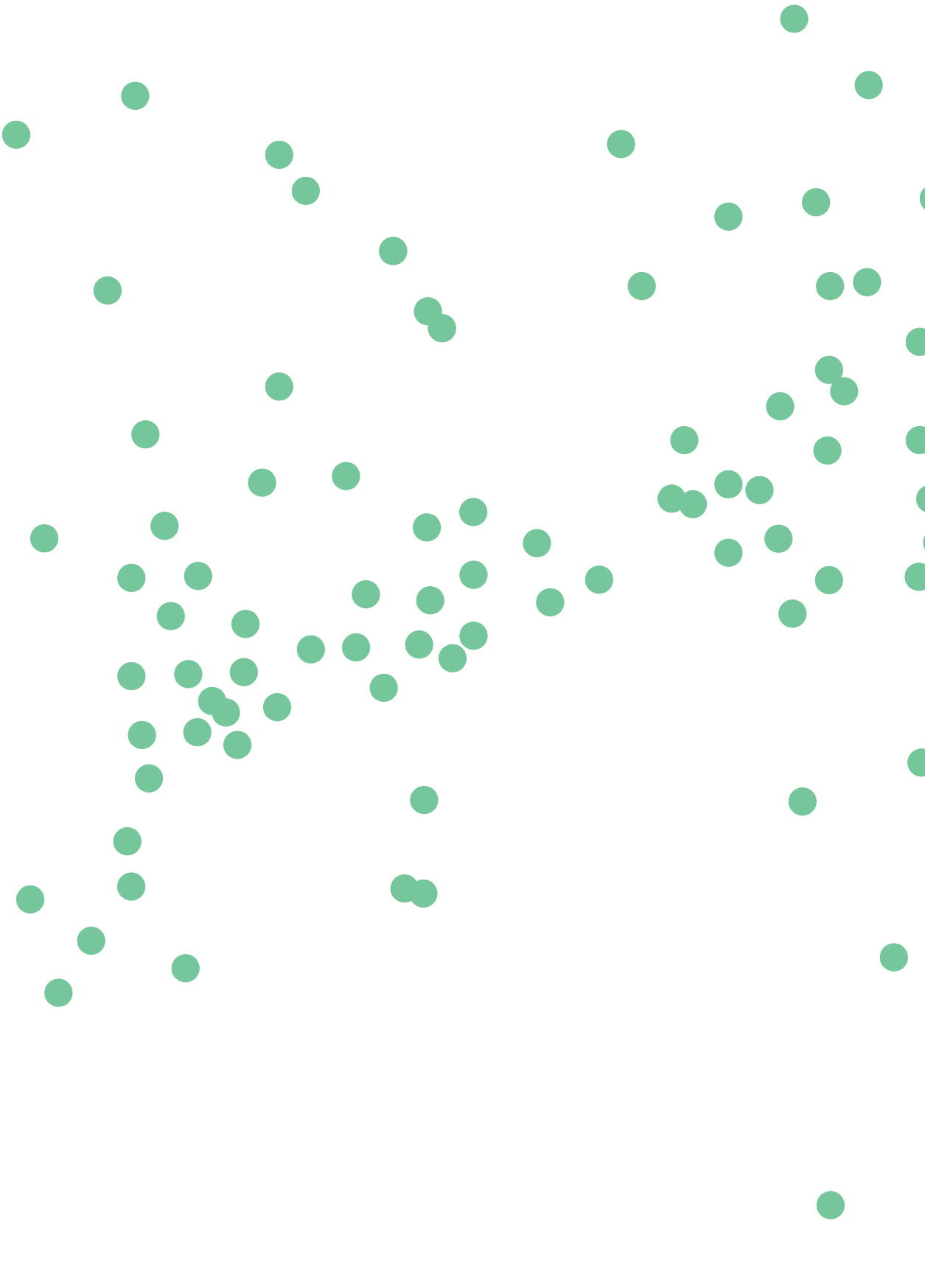
It's all too easy to make diminutives
out of the morning prayer.

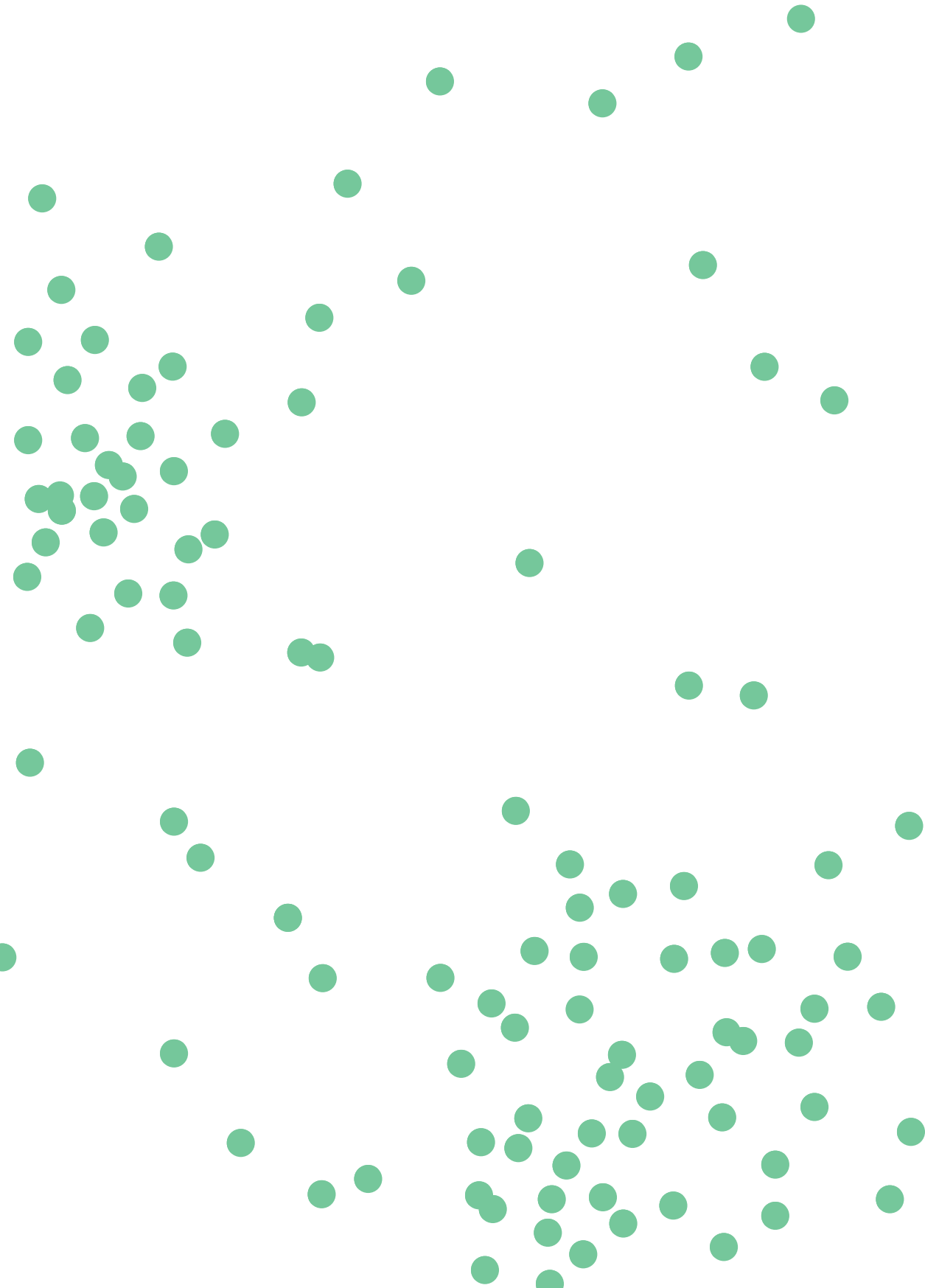
The sun plays with three newborn cactuses,
gently ruffling their little cactus heads
into fluffy little shocks.

The sun has already risen so high!

It has climbed above the roof and smacks me
with this delay.

Maybe now I'm ready to respectfully carry
that star-shard hammered into my forehead
back into the kitchen where
we'll make ourselves some coffee.

Europos poezijos platforma *Versopolis*

Versopolis – tai 2014 m. pradėjusi veikti poezijos platforma, jungianti trisdešimt Europos literatūros festivalių įvairiose šalyse ir finansuojama Europos Komisijos programos *Kūrybiška Europa*.

Tarp festivalių – tokie žinomi pasaulyje, jau daug metų rengiami literatūros festivaliai kaip *Genujos tarptautinis poezijos festivalis* Italijoje, *Strugos poezijos vakarai* Šiaurės Makedonijoje, *Poezijos ir vyno dienos* Slovėnijoje, *Littfest* Švedijoje ir kiti. Platformos poetai kviečiami dalyvauti kitų šalių literatūros festivaliuose, jų poezija išleidžiama trikalbėmis knygomis (originalo, anglų ir šalies – festivalio šeimininkės kalbomis), jie dalyvauja renginiuose, turi galimybę susipažinti su kitos šalies literatūros bendruomene.

Platformos tikslas – populiarinti jaunus poetus, dalytis jų poezija originalo ir anglų kalbomis svetainėje *versopolis.com*. Šiuo metu joje – 320 poetų iš 39 šalių kūryba, parašyta net 32 kalbomis, tarp jų – ir lietuvių.

Lietuvai *Versopolio* platformoje atstovauja festivalis *Poetinis Druskininkų ruduo*, išrenkantis jaunus lietuvių poetus ir kasmet nuo 2015-ųjų pats pasikviečiantis po penkis įvairių šalių *Versopolio* autorius.

www.versopolis.com

The European poetry platform Versopolis

Versopolis came to life in 2014 as a European poetry platform that creates new opportunities for emerging European poets. It is supported by the European Commission's Creative Europe programme. It has been selected at two *Support to European platforms*' open-calls and certainly envisions further collaboration.

As a European poetry platform, Versopolis creates new opportunities for emerging European poets. It supports translations of a selection of emerging poets' work into English and other European languages. It enables the publication of these works in printed booklets, in e-books and on the Versopolis website alongside full profile descriptions. Versopolis also supports poets' mobility by organising a number of guest appearances at different European literary festivals. This creates countless opportunities for networking with foreign publishers, literary agents, the press and other actors in the field of literature.

By the end of 2021, we have offered opportunities to 320 European poets from 39 countries, writing in 32 languages.

During the first year of the platform project, there were 11 festivals that promoted 55 poets. In the sixth year, namely 2019/2020, 23 European festivals joined the platform project. Since the end of 2020, Versopolis is 30 festivals heavy, which makes it the largest poetry platform in the world.

www.versopolis.com

KATERYNA KALYTKO

Kateryna Kalytko was born in 1982 in Vinnytsia in Ukraine. She is the author of nine poetry collections, among which are – *Катівня. Виноградник. Дім* (Torture Chamber. Vineyard. Home, 2014), *Бунар* (Bunar, 2018; Unesco Literature City Special Award), and *Ніхто нас тут не знає, і ми – нікого* (Nobody Knows us here and

we Know Nobody either, 2019). All three books were honored with the Litaccent of the Year award. She has also published two books of short stories: *Містерія* (M(h)ystery, 2007) and *Земля Загублених, або Маленькі страшні казки* (The Land of the Lost, or Little Scary Tales, 2017). She won the Vilenica Crystal International Prize in 2016.

Her work has been translated into English, German, Polish, Armenian, Lithuanian, Slovenian, Serbian, Italian and Hebrew. She is also a translator from Balkan languages (having translated the authors M. Selimovic, M. Jergovic, N. Velickovic, M. Pantic and others).

Озирнешся назад і відчуєш у горлі сіль.
Жовтий змії вогняний лежить на даху костелу.
Сад за домом шумить. Шум подібний на голосіння.
Завтра вийдеш у сад, а він тобі не зацвіте.
Завтра глухо тобі співатиме дзвін великих пожеж,
завтра річка твоя закипить і стане кривава.

Сни тривожні над ранок, і ранок тривожний теж.
На листку винограду завмер величезний равлик.
Завтра вийдеш на станцію – потяги, поспіх, пил,
так бентежно, неначе війна.
Між чужих усіх
заговориш до когось – у голосі скрипне сіль.
І велика пожежа на серці.
А поки – спи.

Kateryna Kalytko (Катерина Калитко) gimė 1982 m. Vinycioje. Nacionaliniame universitete „Kijevo Mohylos akademija“ studijavo politologiją ir žurnalistiką. Devynių poezijos rinkinių autorė, tarp jų – *Катівня. Виноградник. Дім* (Kankinimų rūšys. Vynuogynas. Namai, 2014), *Бунар* (Bunaras, 2018; UNESCO literatūros miesto specialusis prizas), *Нікто нас тут не знає, і ми – нікого* (Niekas čia mūsų nepažįsta ir mes – nieko,

2019); visos trys knygos pelnė portalo *Litakcent* metų apdovanojimą. 2021 m. išėjo *Орден мовчальниць* (*Tylėtojų ordinas*). Išleido du trumposios prozos rinkinius: *М.істерія* (*M.isterija*, 2007), *Земля Загублених, або Маленькі страшні казки* (*Pražuvusių žemė, arba Mažos baisios pasakos*, 2017; BBC ukrainiečių redakcijos Metų knygos apdovanojimas). 2016 m. pelnė tarptautinę „Vilenicos kristalo“

premią (Slovėnija). Jos eilėraščių išversta į anglų, vokiečių, lenkų, armėnų, lietuvių, slovėnų, serbų, italų, hebrajų kalbas. Verčia bosnių ir kitų Balkanų tautų literatūrą (M. Selimovičiaus, M. Jergovičiaus, N. Veličkovičiaus, M. Pantičiaus ir kt. autorių). 2016 m. Alytuje dalyvavo trumposios prozos festivalyje „Imbiero vakarai“, laimėjo vieną iš festivalio apdovanojimų.

Atsigręžęs pajusi druską gerklėj.
Ugnies geltonas slibinas tįso ant bažnyčios stogo.
Už namo šnara sodas. Tas šnaresys lyg rauda.
Rytoj į sodą išeisi, o jis tau ir nepražys.
Rytoj varpas didžiųjų gaisrų dusliai užgiedos tau,
rytoj paplūdus krauju tavo upė užvirs.

Neramūs sapnai paryčiais, ir rytas ramybės neduos.
Ant vynuogės lapo didžiulė sraigė sustingo.
Rytoj į stotį išeisi – vagonai, dulkės, skuba,
tokia sumaištis, lyg karas tai būtų.
Tarp visai svetimų
prašneksi kam nors – druska balse sugirgždės.
Ir gaisras didis širdy.
O kol kas – miegok.

MAŁGORZATA LEBDA

Małgorzata Lebda was born in 1985 in Nowy Sącz in Poland, and grew up in Żeleźnikowa Wielka, a village in the Beskid Mountains has a PhD in literary theory and audiovisual arts from the University of Krakow. She teaches at the same university in the Faculty of Media Studies. Lebda is a poet, scientist, columnist, ultra-

marathon runner, mountaineer, photographer, cultural activist (she conducts literary and poetry workshops, and also curates cultural events), and the author of six volumes of poetry, among them *Matecznik* (Queen Bee Cell, 2016, K.I. Gałczyński Prize), *Sny uckermarkerów* (Uckermarker Dreams, 2018; Gdynia Literary

Prize, shortlisted for the Silesius Literary Award), and *Mer de Glace* (2021, W. Szymborska Award, shortlisted for the Silesius Literary Award). Her poetry has been published in Serbian, Czech, Ukrainian and Slovenian languages. She is working on her debut work in prose.

rójka: struktura ruchów

po ojca przychodzi ten spod lasu (ten co topi
w mule rzeki wszystkie suki rodzące się w oborze)
mówi że ciemna masa obsiadła wejście chałupy

na miejscu zastajemy potężny rój który wciska się
w szpary pod progiem

ojciec kropi go zimną wodą rój cichnie odnajdujemy
królową i przenosimy jej kruche ciało do wiklinowego
kosza *musisz być czuła ruchy niech będą powolne*

matkę otaczają pozostałe pszczoły zanosimy je
do chłodnej piwnicy ojciec przygotowuje ul dadanta
na ich przyjęcie w tym czasie wielokrotnie schodzę
do ciemnego wnętrza i słucham

Malgożata Lebda gimė 1985 m. Naujajame Sonče, užaugo Didžiosios Železnikovos kaime Beskidų kalnuose. Krokuvos pedagoginiame universitete įgijo literatūros teorijos ir audiovizualinių menų daktarės laipsnį. Dėsto to paties universiteto Žiniasklaidos studijų katedroje. Užsiima

alpinizmu, bėga ultramaratonus, organizuoja kultūros renginius, yra ekologijos aktyvistė. Šešių poezijos rinkinių autorė, tarp jų – *Matecznik (Bičių motinėlės akelė, 2016; K. I. Gałczyńskiego „Orfėjo“ premija), Sny uckermarkerów (Uckermarkerių sapnai, 2018; Gdynės literatūros premija, Sileziečio premijos*

konkurso finalininkė), *Mer de Glace* (2021, W. Szymborskos premija, nominuota Sileziečio premijai). Jos poezijos knygos išleistos serbų, čekų, italų, ukrainiečių, slovėnų kalbomis. Rengia pirmąją prozos knygą.

spietimasis: judesių struktūra

pas tėvą ateina tasai iš pamiškės (tas kur skandina
upės dumble visas atvestas tvarte kalytes)
sako trobos durys aplipusios tamsia mase

nuėję randame didžiulį spiečių besiskverbiantį
pro plyšius po slenkščiu

tėvas šlaksto šaltą vandenį spiečius tylą surandame
motinėlę ir perkeliame trapų jos kūną į vytelių
pintinę *turi būti atsargi judėk iš lėto*

motinėlę apspinta likusios bitės nunešame jas
į vėsų rūšį tėvas ruošia dadano avilį
joms priimti aš tuo metu kelis kartus nulipu
vidun į tamsą ir klausausi

Bibliografija

Bibliography

Nuo rugpjūčio iki rugpjūčio Lietuvoje išleistų poezijos knygų bibliografija

Bibliography of Poetry Books
Published in Lithuania from
August to August

Edmundas Atkočiūnas, *Nuojaautos slenkstį peržengus*: poezijos rinktinė, Vilnius: Homo liber, 2021.

Valdas Aušra, *Kas buvo užrašyta vakar*, Kaunas: Kauko laiptai, 2022.

Antanas Baranauskas, *Anykščių šilėlis*, sudarė Gytis Vaškelis, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2022.

Gintaras Bleizgys, *Procesija*, Vilnius: Asociacija „Slinktys“, 2022.

Vladas Braziūnas, *Laiko pralandos*: eilėraščių rinktinė, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2022.

Ramunė Brundzaitė, *Tuščių butelių draugija*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2022.

Alfonsas Bukontas, *Nežinoma žemė = Terra incognita*: poezijos rinktinė, Vilnius: Santara, 2022.

Neringa Dangvydė, *Kiaukuto nešėja*, sudarė Karolis Baublys, Utena: Kamonada, 2021.

Valdas Daškevičius, *Visas likęs laikas*: įvairių metų eilėraščiai, Vilnius: Asociacija „Slinktys“, 2021.

Viktorija Daujotė, *Takas paskui kalnas*, Vilnius: Homo liber, 2022.

Antanas Drilinga, *Saulės palydos*, Vilnius: Žuvėdra, 2021.

Egidijus Gaidauskas, *Kranto linija*, Kaunas: Kauko laiptai, 2021.

Sigitas Geda, *Laiškų namelis*: eilėraščių rinktinė, sudarė Uršulė Gedaitė, Vilnius: Alma littera, 2022.

Birutė Grašytė-Black, *Sumokėjau alyvmedžio lapais*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2022.

Jonas Jackevičius, *Kokteilis iš spinduliuotės*: poezija ir dailės kūriniai, Vilnius: Trys žvaigždutės, 2021.

Liudvikas Jakimavičius, *Paliktos paletės*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2021.

Jonas Jakštas, *Dangorykštės*, Vilnius: Homo liber, 2021.

Edmundas Janušaitis, *Vėjų gaudyklė*, Kaunas: Naujasis lankas, 2021.

Algimantas Kaminskas, *Skaudulėjimas, arba Trečias meilės žodis*, Vilnius: Homo liber, 2021.

Mindaugas Kirka, *Dangus užsitraukia ledu*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2021.

Rimantas Klusas, *Aidas tylos*, Kaunas: Pasaulio lietuvių centras, 2022.

Marija Meilė Kudarauskaitė, Vytautas Kudarauskas-Bunkus, *Lėto laiko glėbyje*, Vilnius: Homo liber, 2022.

Gvidas Latakas, *Salos*, Vilnius: Asociacija „Slinktys“, 2022.

Liutauras Leščinskas, *Skilusio akmens bliuzas*, Vilnius: Homo liber, 2021.

Literatūrinės slinktys: jaunųjų rašytojų ir dailininkų kūryba [Alina Borzenkaitė, Uršulė Toleikytė ir kt.], Vilnius: Asociacija „Slinktys“, 2021.

Ramūnas Liutkevičius, *Šokis įsuka šviesą*, Vilnius: Bazilisko ambasada, 2021.

Stasė Lygutaitė-Bucevičienė, *Dulkė saulės spinduly*, Vilnius: Homo liber, 2022.

Algimantas Mackus, *Žemės prarastis*, sudarė Ramūnas Čičelis, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2022.

Vytautas Mačernis, *Aš pažinau karalių tavyje*, sudarė Manfredas Žvirgždas, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2022.

Jonas Mekas, *Raštai*, T. 1: Poezija, sudarė Julius Ziz, parengė Donata Mitaitė, Vilnius: Odilė, 2021.

Giedrius Mickūnas, *Pakėliau balsą*, Vilnius: Homo liber, 2022.

Mindaugas Milašius-Montė, *Agar*, Vilnius: M. Milašius-Montė, 2021.

Daiva Molytė-Lukauskienė, *Kaligrafijos eskizai*, Vilnius: Homo liber, 2021.

Mūzos sode: JAV lietuvių poezijos pavasaris 2022, sudarė Sandra Avižienytė, Vilnius: Žuvėdra, 2022.

Dominykas Norkūnas, *Tamsa yra aštuonkojis*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2021.

Paulius Norvila, *Apie vieną tokį lokį*, Vilnius: Labdaros ir paramos fondas „Švieskime vaikus“, 2021.

Paulius Norvila, *Nebe*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2022.

Poetinis Druskininkų ruduo = Druskininkai Poetic Fall: almanachas, sudarė ir redagavo Vytas Dekšnys, Dominykas Norkūnas, Vilnius: Vaga; Druskininkai: Poetinis Druskininkų ruduo, 2021.

Poezijos pavasaris: almanachas, sudarė Aivaras Veiknys, Vilnius: Rašytojų sąjungos fondas, 2022.

Sigitas Poškus, *Prespapjė ir kiti dievo kiaušiniai*, Klaipėda: Eglės leidykla, 2022.

Eduardas Saprykinas, *Atsiprašome, prašome palaukti*, Vilnius: Asociacija „Slinktys“, 2022.

Česlovas Skaržinskas, *Tyka*, Kaunas: Kauko laiptai, 2022.

Skirtingi: eilėraščiai [R. Milerytė, D. Rekys, R. Makselytė ir kt.], sudarė Vytautas Kaziela, Utena: Kamonada, 2021.

Ramutė Skučaitė, *Buvau atėjus*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2021.

Ramutė Skučaitė, *Liepos mėnesį po liepa*: eilėraščiai vaikams, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2021.

Antanas Šimkus, *Vakaras dega*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2022.

Violeta Šoblinskaitė Aleksa, *Vaivory ribėjimas*, Vilnius: Spauda, 2021.

Jonas Strielkūnas, *Ta šalis*, sudarė Elena Baliutytė, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2022.

Vytautas Stulpinas, *Lėtoji*, Vilnius: Asociacija „Slinktys“, 2022.

Liūnė Sutema, *Neprijaukinama mirties*, sudarė Elena Baliutytė, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2022.

Šarūnas Šimulynas, *Australija*: poema, sudarė Regina Šimulynienė, Vilnius: Kūrybinės idėjos, 2021.

Dalia Tamošauskaitė, *Vėjai*, Vilnius: Versus, 2021.

Edvinas Valikonis, *Rūko dugnas*, Vilnius: Kitos knygos, 2021.

Tomas Vyšniauskas, *Vokais išvirkščiais*, Kaunas: Kauko laiptai, 2022.

Women are poems. Lietuva [Indrė Valantinaitė, Lina Buividavičiūtė ir kt.], sudarė Ieva Juodelytė, Vitalija Maksvytė, Vilnius: Dvi tylos, 2021.

Juozas Žitkauskas, *Dubeltavos išpažintys*: eilėraščiai džiūkiškai ir lietuviškai, Vilnius: „Naujosios Romuvos“ fondas, 2021.

6 japonų poetai: [Chiyo-ni, Taneda Santōka, Saitō Mokichi ir kt.], sudarė ir iš anglų k. vertė Alfonsas Andriuškevičius, Vilnius: Apostrofa, 2022.

Aidintys = ગદ્ય: jaunųjų Sakartvelo poetų antologija, sudarė Greta Ambrazaitė, vertė Greta Ambrazaitė, Dominykas Norkūnas, Vilnius: Asociacija „Slinktys“, 2021.

Genadij Aigi, *Nusilenkimas – giedojimui. Šimtas variacijų marių, totorių, udmurtų ir čiuvašų dainų temomis*, iš rusų k. vertė Antanas A. Jonynas, Čeboksarai: Free Poetry, 2020.

Gerardo Beltrán, *Iš Krabų ūko = Desde la nebulosa del cangrejo*, iš ispanų k. vertė Simonas Bernotas, Sigita Geda, Evelina Gužauskytė ir kt., Druskininkai: Poetinis Druskininkų ruduo, 2021.

Vlads Brazjūns, *Atmiņas pārliešana*: dzejas izlase. Sudarė Jānis Elsbergs, j latvių k. vertė Jānis Elsbergs, Indra Brūverē-Darulienē, Emija Grigorjeva ir kt. Ryga: Latvijas Rakstnieku savienība, 2021.

Semionas Chaninas, *Praleistos smulkmenos*, iš rusų k. vertė Marius Burokas, Vytas Dekšnys, Benediktas Januševičius, Rūta Mėlynė, Donatas Petrošius, Kaunas: Kauko laiptai, 2021.

Louise Glück, *Laukinis vilkdalgis*, iš anglų k. vertė Marius Burokas, Dominykas Norkūnas. Vilnius: Alma littera, 2021.

Paul Celan, *Kalbos grotos*, iš vokiečių k. vertė Linas Rybelis, Vilnius: Hieronymus, 2022.

Kjell Espmark, *Paukščių takas*, iš švedų k. vertė Zita Mažeikaitė, Vilnius: Hieronymus, 2022.

Louise Glück, *Viltinga ir skaisti naktis*, iš anglų k. vertė Marius Burokas, Dominykas Norkūnas, Vilnius: Alma littera, 2021.

Ted Hughes, *Varnas: iš Varno gyvenimo ir giesmių*, iš anglų k. vertė Marius Burokas, Vilnius: Rara, 2022.

Jaan Kaplinski, *Balti drugiai nakties*, iš rusų k. vertė Gediminas Pulokas, Kaunas: Kauko laiptai, 2021.

Maironis, Οι Φωνές της Άνοιξης, j graikų k. vertė Sotiris Souliotis, Salonikai: Saixpirikon, 2021.

Marcēlijs Martinaitis, *K. B. aizdomās turamais un citi dzejoļi*, sudarė Jānis Elsbergs, j latvių k. vertė Pēters Brūveris, Emija Grigorjeva. Ryga: Latvijas Rakstnieku savienība, 2021.

Ene Mihkelson, *Bokštas*, iš estų k. vertė Agnė Bernotaitė-Jakubčionienė, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2022.

Czesław Miłosz, *31 eilėraštis = 31 wierszy*, iš lenkų k. vertė Tomas Venclova, Vilnius: Apostrofa, 2022.

John Milton, *Prarastasis rojus*, iš anglų k. vertė Lionginas Pažūsis, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2022.

Grigorios Narekaci, *Sielvartingų giedojimų knyga*, vertė Sigitas Geda, 2-as patais. ir papild. leid., Vilnius: Odilė, 2021.

Mykolas Kleopas Oginskis, *Trokštu tikrų jausmų*, sudarė Virginija Kochanskytė, iš prancūzų k. vertė Raimonda Mineikienė, iš italų k. vertė Dovilė Varapnickaitė, iš lenkų k. vertė Juozas Šikšnelis, lietuviški poetiniai tekstai Lauros Gedgaudaitės, Vilnius: Petro ofsetas, 2021.

Pier Paolo Pasolini: *Mano laiko religija ir kiti eilėraščiai*, iš italų k. vertė Dainius Būrė, Vilnius: Odilė, 2021.

Kornelijus Platelis, *Alternating Masks*, į anglų k. vertė Jonas Zdanys, Black Spruce Press, 2021.

Vytautas Pliura, *Švelnumas pragare*, iš anglų k. vertė Marius Burokas, Gediminas Pulokas, Vilnius: Kitos knygos, 2021.

Motiejus Kazimieras Sarbievijus, *Silviludijios*, iš lotynų k. vertė ir parengė Eugenija Ulčinaitė, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2022.

Šokantis mistralis: šiuolaikinės prancūzų poezijos antologija, sudarė ir iš prancūzų k. vertė Dainius Gintalas, Vilnius: Asociacija „Slinktys“, 2022.

Teufelsdutzend: Lyrik aus Litauen, sudarė ir į vokiečių k. vertė Markus Roduner, Berlynas: KLAK Verlag, 2022.

Tomas Venclova, *Variation über das Thema Erwachen*, į vokiečių k. vertė Cornelius Hell, Miunchenas: Edition Lyrik Kabinett bei Hanser, 2022.

Imants Ziedonis, *Epifanijos*, iš latvių k. vertė Arvydas Valionis, Vilnius: Hieronymus, 2022.

Антология литовской поэзии, sudarė V. Asovskij

Кн. 1. *Роща Эвменид*: Владас Бразюнас, Томас Венцлова, Антанас А. Йонинас, į rusų k. vertė V. Asovskij, A. Gerasimova, V. Izegov, Čeboksarai: Free poetry, 2019.

Кн. 2. *Когда-то*: Доналдас Кайокас, Айдас Марченас, Гинтарас Патацкас, į rusų k. vertė V. Asovskij, A. Gerasimova, V. Izegov, G. Jefremov, Čeboksarai: Free poetry, 2019.

Кн. 3. *Самые простые заклинания*: Корнелиус Платялис, Римвидас Станкявичюс, Дайва Чяпаускайте, į rusų k. vertė V. Asovskij, A. Gerasimova, V. Izegov, Čeboksarai: Free poetry, 2019.

Аушра Казилюнайте, *Весна это и есть любовь*, į rusų k. vertė Anna Halberstadt, Andrej Sen-Senkov, Čeboksarai: Free Poetry, 2021.

XXXII Poetinio Druskininkų rudens aidai

The 32nd Druskininkai Poetic Fall, echoes of 2021

Poezijos kalėjime

XXXII Poetinis Druskininkų ruduo vyko 2021 metų rugsėjo 29 – spalio 4 dienomis. Nežinodami, ar tai nebus dar vieni išskirtiniai metai, ar bus galima dalyvauti poetams gyvai, pasirinkta kitokia renginio ir almanacho koncepcija: nuspręsta 2021 metų almanachą skirti pasaulio poezijos klasikais ir pakviesti daugiau nei paprastai lietuvių poetų.

Praėjusių metų PDR almanache spausdinami šių poetų eilėraščiai: Pēters Brūveris (Latvija; vertė Vladas Braziūnas), Inger Christensen (Danija; vertė Dovydas Grajauskas), Arkadij Dragomoščenko (Rusija; vertė Vytautas Dekšnys), Erich Fried (Austrija; vertė Antanas A. Jonynas), Juan Gelmán (Argentina; vertė Dovilė Kuzminskaitė), Dainius Gintalas (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Vladimír Holan (Čekija; vertė Almis Grybauskas), Liudvikas Jakimavičius (Lietuva; vertė Medeinė Tribinevičius), Aušra Kaziliūnaitė (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Giedrė Kazlauskaitė (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Kerry Shawn Keys (JAV / Lietuva; vertė Dominykas Norkūnas), Laima Kreivytė (Lietuva; vertė Ada Valaitis), Ene Mihkelson (Estija; vertė Agnė Bernotaitė-Jakubčionienė), Eugenio Montale (Italija; vertė Ramunė Brundzaitė), Frank O'Hara (JAV; vertė Marius Burokas), Tomas Petrulis (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Alvydas Šlepikas (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Violeta Šoblinskaitė Aleksa (Lietuva; vertė Medeinė Tribinevičius).

Festivalyje savo eilėraščius skaitė visi šie Lietuvos poetai, išskyrus V. Šoblinskaitę Aleksą, taip pat atvykę du užsienio poetai iš tų, kurių poezija spausdinta 2020 m. almanache: Arthur Sze (JAV; vertė Marius Burokas) ir Konrad Góra (Lenkija; vertė Vytautas Dekšnys).

Nuo 2015 metų festivalis „Poetinis Druskininkų ruduo“ yra tarptautinės poezijos platformos VERSOPOLIS dalis. „Versopolio“ šūkis: „Kur poezija gyvena“ (*Where poetry lives*). Jo tikslas – suteikti galimybę pasirodyti jauniems, kylantiems poetams ir leisti jiems būti išgirstiems už savo valstybės sienų. 2021 m. į PDR buvo pakviesti keturi projekto „Versopolis“ poetai: Raymond Antrobus (Jungtinė Karalystė; vertė Laura Kromalcaitė), Valentina Colonna (Italija; vertė Ramunė Brundzaitė), Olena Herasymiuk (Ukraina; vertė Vytautas Dekšnys), Olga Stehlíková (Čekija; vertė Vytautas Dekšnys). Kiekvieno iš jų kūryba išleista atskiru trikalbiu leidiniu: originalo, anglų ir lietuvių kalbomis. Į festivalį atvyko

In the Gaol of Poetry

The 32nd annual Druskininkai Poetic Fall (DPF) festival took place in 2021, between 29 September and 8 October. Unsure whether it would be another year of exceptional circumstances, and whether the poets would be able to participate physically in the scheduled events, the organizers chose a different concept for the festival and the anthology: the festival invited a larger than usual number of Lithuanian authors to attend, and the 2021 anthology was devoted to world poetry classics.

Poetry written by the following authors was published in last year's DPF anthology: Pēters Brūveris (Latvia, translated by Vladas Braziūnas), Inger Christensen (Denmark, translated by Dovydas Grajauskas), Arkadii Dragomoshchenko (Russia, translated by Vytas Dekšnys), Erich Fried (Austria, translated by Antanas A. Jonynas), Juan Gelmán (Argentina, translated by Dovilė Kuzminskaitė), Dainius Gintalas (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), Vladimír Holan (the Czech Republic, translated by Almis Grybauskas), Liudvikas Jakimavičius (Lithuania, translated by Medeinė Tribinevičius), Aušra Kaziliūnaitė (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), Giedrė Kazlauskaitė (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), Kerry Shawn Keys (USA/Lithuania, translated by Dominykas Norkūnas), Laima Kreivytė (Lithuania, translated by Ada Valaitis), Ene Mihkelson (Estonia, translated by Agnė Bernotaitė-Jakubčionienė), Eugenio Montale (Italy, translated by Ramunė Brundzaitė), Frank O'Hara (USA, translated by Marius Burokas), Tomas Petrulis (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), Alvydas Šlepikas (Lithuania, translated by Rimas Užgiris), and Violeta Šoblinskaitė Aleksa (Lithuania, translated by Medeinė Tribinevičius).

All the above-mentioned Lithuanian poets read their poetry at the festival, with the exception of V. Šoblinskaitė Aleksa, and two foreign poets from those published in the 2020 anthology: Arthur Sze (USA, translated by Marius Burokas) and Konrad Góra (Poland, translated by Vytas Dekšnys).

Since 2015, the DPF festival has been part of the international poetry platform Versopolis, which is represented by the slogan *Where poetry lives*. The project is aimed at giving a voice to young writers and

ir visuose renginiuose dalyvavo tik viena poetė – Olena Herasymiuk, kitų poetų eilėraščius skaitė vertėjai, taip pat buvo transliuojami specialiai festivaliui jų parengti įrašai.

Įvyko visi programoje numatyti festivalio renginiai: du almanacho poetų skaitymai, festivalio dalyvių, lietuvių poetų ir jaunųjų poetų skaitymai, mėgstamo eilėraščio skaitymai Druskininkų sanatorijoje „Dainava“ bei Čiurlionio muziejuje, taip pat trys renginiai Vilniuje – almanacho pristatymas, baigiamasis renginys Lietuvos nacionalinio muziejaus parodų erdvėje „Istorijų namai“ ir Baltijos šalių autorių skaitymai bei žurnalo „No More Amber“ žurnalo pristatymas „Paviljone“.

Penktadienio rytą poetai vyko susitikti su Druskininkų mokyklų mokiniais. Vėliau, pakėlus festivalio vėliavą, vyko diskusija tema „Poezijos kalėjime“, ją moderavo Dalius Jonkus, dalyvavo Virginija Cibarauskė, Laima Kreivytė, Gytis Norvilas, Kornelijus Platelis, taip pat festivalio svečiai.

Kaip ir kiekvienais metais, surengtas PDR almanacho bei kitų per metus išleistų knygų pristatymas ir mažoji knygų mugė; vedė Giedrė Kazlauskaitė ir Ieva Rudžianskaitė. Buvo pristatytos dvi parodos: Gedimino Sadausko paroda „Lukiškių skr. nr. 6“ ir Benedikto Januševičiaus – „50 Ričardo Šileikos portretų“. Penktadienio vakaro skaitymus vedė Birutė Black ir Aivaras Veiknys, skaitė Dainius Gintalas, Liudvikas Jakimavičius, Aušra Kaziliūnaitė, Kerry Shawn Keys, Laima Kreivytė, Tomas Petrulis, Alvydas Šlepikas. Jaunųjų poetų skaitymų vakarą vedė Laura Kromalcaitė ir Simonas Bernotas. Dar vėliau vyko Donato Petrošiaus vedamas renginys „Atviras mikrofonas“.

Šeštadienio rytą V. K. Jonyno namuose-galerijoje vyko dviejų eilėraščių – kito poeto mėgstamiausio eilėraščio ir savojo – skaitymai, juos tradiciškai vedė Ričardas Šileika ir Dainius Gintalas. Vėliau „Bubilo“ salėje vyko projekto „Versopolis“ poetų skaitymai, juos vedė projekto koordinatore Lietuvoje Rūta Elijošaitytė-Kaikaarė. Po jų ten pat vyko Poezijos popietė, kurią vedė Neringa Butnoriūtė, skaitė Eugenijus Ališanka, Sabina Brilo (Baltarusija), Juhasia Kaliada (Baltarusija), Liutauras Leščinskas, Ramūnas Liutkevičius, Solveiga Masteikaitė, Donatas Petrošius, Paulina Pukytė, Vytautas Stankus. Po kelerių metų pertraukos grįžo jaunųjų poezijos aptarimo renginys „Jauna poezija“.

Šeštadienio vakare įvyko iškilmingas baigiamasis poezijos vakaras. Vakara vedė Daiva Čepauskaitė ir Gytis Norvilas, skaitė Arthur Sze (JAV), Giedrė Kazlauskaitė, Konrad Góra (Lenkija). Buvo įteiktos Jotvingių ir Jaunojo jotvingio premijos. Jotvingių premija apdovanotas Dainius Gintalas – už įtaigų vaizduotės ir atminties proveržį poezijos knygoje „Vienos vasaros giesmė“ (Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2021). Jaunojo jotvingio premija paskirta Nojui Saulyčiui už atvirą, drąsą ir rizikingą poeziją debiutinėje knygoje „SMS gėlytė“ (leidykla „Kitos

the opportunity to be heard outside their native countries. Four poets from the Versopolis platform were invited to attend the DPF in 2021: Raymond Antrobus (United Kingdom, translated by Laura Kromalcaitė), Valentina Colonna (Italy, translated by Ramunė Brundzaitė), Olena Herasymiuk (Ukraine, translated by Vytas Dekšnys), and Olga Stehlíková (the Czech Republic, translated by Vytas Dekšnys). The works of all four were published in a separate trilingual book, with poems presented in the original, English, and Lithuanian languages. The festival was attended by only one of the poets, Olena Herasymiuk, while the works of the other poets were read by the translators; recorded readings by the other poets were shown during the Versopolis reading.

All the planned events of the festival took place: two readings of poets published in the anthology, readings by Lithuanian poets attending the festival, including a young authors' reading, the favorite poem reading at the Druskininkai health center Dainava and the M.K. Čiurlionis Museum. There were also three events in Vilnius: the launch of the anthology, the closing event in the House of Histories of the National Museum of Lithuania, and readings of Baltic authors and the presentation of the No More Amber journal at the Paviljonas venue.

On Friday morning, the poets went to meet schoolchildren at Druskininkai schools. Later, once the festival's flag was raised, a panel discussion entitled *In the Gaol of Poetry* was held, moderated by Dalius Jonkus, and featuring Virginija Cibarauskė, Laima Kreivytė, Gytis Norvilas and Kornelijus Platelis, as well as the attendees of the festival.

Just as in previous years, presentations of the DPF anthology and other books published during the year was organized, as was the mini-book fair, and new books were presented by Giedrė Kazlauskaitė and Ieva Rudžianskaitė. Two photography exhibitions were held at the festival: *Lukiškių Alley No. 6* by Gediminas Sadauskas and *50 Portraits of Ričardas Šileika* by Benediktas Januševičius. Birutė Black and Aivaras Veiknys presented the Friday evening readings, which featured Dainius Gintalas, Liudvikas Jakimavičius, Aušra Kaziliūnaitė, Kerry Shawn Keys, Laima Kreivytė, Tomas Petrulis and Alvydas Šlepikas. The young poets' evening readings were hosted by Laura Kromalcaitė and Simonas Bernotas. The night concluded with an open mic reading hosted by Donatas Petrošius.

Saturday morning began with readings of two poems: one by the reader and a favorite poem by another poet, which were held at the V. K. Jonynas house-gallery, moderated by Dainius Gintalas (his traditional partner in the event, Ričardas Šileika, was not in attendance). Later the Bubilas Hall welcomed readings of the Versopolis poets, hosted by the project coordinator in Lithuania Rūta Elijošaitytė-Kaikaarė. The subsequent Poetry Afternoon readings were held here too,

knygos“, 2020). Antano A. Jonyno prizas įteiktas poetei Ingridai Viluckytei; žurnalo „Nemunas“ prizas „Poezija mus vienija ir jungia“ – Eugenijui Ališankai; „Šiaurės vasaros“ Tropo premija – Linai Simutytei ir Mantui Balakauskui, o apdovanojimą „Žemaitės tašė“ Laima Kreivytė įteikė Aušrai Kaziliūnaitei.

Po apdovanojimų tradiciškai paskelbti ir apdovanoti anoniminių eilėraščių konkursų nugalėtojai. Eilėraščiai buvo rašomi trimis temomis – vieno eilėraščio, eilėraščio tema „Tankios tavo grotos eilutė“ ir humoringinio eilėraščio tema „Tai uždaryk mane, poezija“. Vėlai vakare vyko Domanto Razausko vedama *Pė DR diskoteka: 7–9 dešimtmečių aidai*.

Sekmadienį festivalis grįžo į Vilnių, čia PDR svečiai bei laureatai dalyvavo laureatų skaitymuose, kuriuos vedė Rimas Užgiris ir Rūta Elijošaitytė-Kaikarė. Pirmadienį kartu su Lietuvos rašytojų sąjunga kvietėme į Baltijos šalių autorių skaitymus bei žurnalo „No More Amber“ pristatymą.

presented by Neringa Butnoriūtė, where Eugenijus Ališanka, Sabina Brilo (Belarus), Juhasia Kaliada (Belarus), Liutauras Leščinskas, Ramūnas Liutkevičius, Solveiga Masteikaitė, Donatas Petrošius, Paulina Pukytė and Vytautas Stankus read their poems. After a several-year hiatus, the festival again held its discussion of young poets' work entitled *Young Poetry*.

The festive gala poetry evening took place on Saturday night. Daiva Čepauskaitė and Gytis Norvilas hosted the event, which included poetry readings by Arthur Sze (USA), Giedrė Kazlauskaitė and Konrad Góra (Poland). The Yotvingian and Young Yotvingian prizes were awarded: the Yotvingian Prize was awarded to Dainius Gintalas for his riveting display of imagination and memory in the poetry book *One Summer's Song* (Lithuanian Writers' Union Publishers, 2021). Nojus Saulytis received the Young Yotvingian Prize for his candid, bold and risky debut poetry book *SMS flower* (Kitos knygos, 2020). The Antanas A. Jonynas Prize was awarded to the poet Ingrida Viluckytė. The *Poetry Binds and Unites Us* prize, established by the cultural publication Nemunas, was awarded to Eugenijus Ališanka. The Trope Prize, established by the Nordic Summer Forum, was awarded to Lina Simutytė and Mantas Balakauskas. And the satchel of the Žemaitė Prize was awarded by Laima Kreivytė to Aušra Kaziliūnaitė.

As is the tradition, the ceremony concluded with awards given to the winners of the anonymous poetry contests, wherein the participants contended by submitting poems written based on three themes. The Saturday night DPF disco *Echoes of the 70s–90s* was hosted by Domantas Razauskas.

On Sunday, the festival returned to Vilnius, where the DPF guests were invited to attend readings by the festival's laureates, hosted by Rimas Užgiris and Rūta Elijošaitytė-Kaikarė. On Monday, the DPF festival, together with the Lithuanian Writers' Union, invited its guests to attend readings of Baltic authors and the presentation of the 'No More Amber' poetry journal.

DAINIUS GINTALAS

Dainius Gintalas gimė 1973 m. Slabadėlės kaime pietų Lietuvoje. Vilniaus universitete studijavo lietuvių filologiją ir Vilniaus dailės akademijoje – menotyra. Poetas, vertėjas, libretų autorius. Išleido keturias poezijos knygas suaugusiems: *Angis* (1997), *Boa* (2007, Jaunojo jotvingio premija), *Adatos* (2016, Metų knyga poezijos kategorijoje), *Vienos vasaros giesmė* (2021), ir dvi vaikams:

Duokit kelią Begemotui! (2019, Poezijos pavasario premija už eilėraščius vaikams), *Ajerų kisielius, arba varnos, varvekliai, varanai ir varlės* (2021, P. Mašioto premija už geriausią metų knygą vaikams ir paaugliams). Parašė libretų įvairaus žanro muzikiniams spektakliams. Iš prancūzų kalbos išvertė G. Debord'o veikala *Spektaklio visuomenė*, Lautreamont'o poemą *Maldororo*

giesmės, H. Michaux, B. Cendrars'o, R. Charo, A. Artaud ir kt. autorių poezijos. Sudarė ir išvertė šiuolaikinės prancūzų poezijos antologiją *Šokantis mistralis* (2022). Gyvena Vilniuje. Nuo 2000 m. savo sodyboje Širvintų rajone rengia neprofesionalių dailininkų sąskrydį „Maskoliškių meno frontas“, kurio metu parodos atidaromos tvarte įrengtoje galerijoje.

deklaratyvus

paskaitau vieną afrikietę, net sukrūpčioju
kokia kraupi poezija, pagalvoju
kokia neįauki

o kaipgi kitaip
gera poezija gąsdina

gera poezija – gyvenimo prakaitu
ir mirties šlapimu sulaistytą
elektros skydinę
prie kurios prisilietus rangos kraujagyslės
pulsuoja vyzdžiai
lyg išgyvenant pažeminimą

smala jau kunkuliuoja
tuoj į ją įkiš tavo pirštuką, miesčioni,
taip, taip, bijok geros poezijos
nes, matai, žmonės ne tik
skrenda į Bali
ir laižo ledus
žmonės laižosi žaizdas
vaikai uosto ne tik gėles
bet ir dujas
miega ne tik lovose,
bet ir tarp dviejų žemės kauburių

DAINIUS GINTALAS

Dainius Gintalas was born in 1973 in the village of Slabadėlė in western Lithuania. He studied Lithuanian philology at Vilnius University, and art criticism at Vilnius Academy of Art. He is a poet, translator and librettist who has published four collections of poetry: *Angis* (Viper, 1997), *Boa* (2007, winner of the Young Yotvingian Prize), *Adatos* (Needles, 2016, Poetry Book of the Year), and *Vienos vasaros giesmė* (One Summer's Song,

2021, winner of the Yotvingian Prize). He has published two collections for children: *Duokit kelią Begemotui!* (Make Way for the Hippo!, 2019, Poetry Spring Prize for children's poetry), and *Ajerų kisielių, arba varnos, varvekliai, varanai ir varlės* (Sweetflag Jelly, or Crows, Icicles, Monitor Lizards and Frogs, 2021, P. Mašiotas Prize for the book of the year for children and adolescents). He has written librettos for musicals of various

genres. Gintalas has translated *Society of the Spectacle* by Debord, Lautreamont's *Les Chants de Maldoror*, and poetry by Michaux, Cendrars, Char, Artaud and others. He has compiled and translated an anthology of contemporary French poetry (2022). He lives in Vilnius. He hosts a non-professional artists' gathering at a small farm in the Širvintos district called the Maskoliškės Art Front, where work is exhibited in a barn.

declaratory

I read an african woman poet and shudder
what dreadful poetry, I think
how unpleasant

and how different it is
to be terrified by good poetry

good poetry is full of life's sweat
and death's piss
it is an electrical switchboard
where contracting blood vessels
pulse visibly
as though suffering a humiliation

the tar is already bubbling
soon they will stick your finger into it,
philistine,
yes, yes, you must fear good poetry
because, you see, people don't
just fly to Bali
and lick ice cream
they also lick wounds
children don't just sniff flowers
but also sniff glue
they sleep not only in beds,

iš vienos pusės kauburys su mama, iš
kitos – su tėčiu

gera poezija dalyvauja orgijose
net apsiputojus tvatinasi
su įvairiausiais pavidalais, gamtos reiškiniams
pavyzdžiui, žaibais
tik įsivaizduok poezijos ir žaibo sueitį...
aišku, dar su paukščiais, augalais,
visa grybų karalyste,
vaiduokliais, driežais, žinduoliais
jai ne prie širdies sušukuoti grynaveisliai
jai patinka susivėlę sukrypę mišrūnai

gerai poezijai mielos visos iškrypimo formos
nes pabandyk ją uždaryti į kokią trigonometriją
ar Sandoros skrynią –
dar nesugalvotas toks keiksmazodis
kuriuo jina išsprogdis visas
ją veržiančias sienas

gera poezija dedasi tai gyvenimu, tai mirtim
ji tai deivė, tai giltinė –
kažkoks dantytas tarpas
atrodo, va, pralįsi, bet visada susikruvini

tuviai paskandinti degtinėj
indėnai uždaryti į konservus
banginiai ryja plastiką ir verkia vandenynuos
atogrąžos kraujuoja palmių aliejum
po kurį klampoja orangutanai –
šiandien patys liūdniausi poetai

poezija yra literatūros
ką ten literatūros, viso gyvenimo DNR
su visom kosminėm dulkėm
požeminiais bio archyvais
ir epigenetikos triukais

ji nepakaltinama, bet kada išsitrauks baltą bilietą
ji milžinė prieš įstatymą
niekas jos negali pasodinti, nuteisti myriop
visi kalėjimai jai – tik smėlio pilys
visi baudžiamieji būriai – tik alaviniai kareivėliai

but also between two mounds of earth,
on one side mama, on the other – papa

good poetry participates in orgies
thrashes around, all worked up,
with various incarnations, with natural phenomenon,
lightning, for example
just imagine poetry and lightning coming together...
of course also with birds, plants,
the whole kingdom of fungi,
ghosts, lizards, mammals
but she is not fond of groomed purebreds
she likes the dishevelled, crooked mixed breeds

all crooked forms are beloved to good poetry
because just try and confine it to any trigonometry
or Ark of the Covenant –
the curse word has not yet been invented
that she will invoke to explode
any walls closing in around her

good poetry gives life to some and death to others
to some she is goddess, to others, the reaper –
a toothed gap of some sort
that you always think you can squeeze through but inevitably leaves you
bloodie

the tuvans drown in alcohol
the indians are confined to reservations
whales swallow plastic and weep in the oceans
the tropics bleed palm oil
for orangutans to wade through –
today's most melancholy of poets

poetry belongs to literature
and what is literature but a lifetime of DNA
all that cosmic dust,
underground bio archives
and epigenetic tricks

she is not competent, will pull the exemption card in a heartbeat
she is colossal against the law
no one can detain her or sentence her to death
prisons are but castles made of sand,
firing squads—but tin soldiers

ji net negali nusižudyt
nes jei ir pabando, iškart pastoja
nuo to, kas ją žeidžia

nuo geros poezijos dažnai bandoma slėptis
nuo blogos – dažniausiai ne
ši – nekviečiamas baubas, apsikaišęs žibutėm
ana – žaizdota guodėja, ateinanti tik išsikvietus
bet nėra nieko baisiau
už blogos poezijos reanimaciją
ten siaubingi net ir visai nebaisūs demonai
o štai net patys baisiausi
geros poezijos demonai –
beveik angelai
jie draugužiai, su kuriais gali siaust naktimis
ir nardyt bedugnėm

nuo įtampos ten sproginėja šmėklos
nuolat pražysta ir miršta
mirimu į tave
įsismelkia
trapiausia pasaulių šviesa

she cannot even kill herself
and if she tries immediately falls pregnant
with anything that might try to harm her

people often try to hide from good poetry
from bad – not so much
one is an uninvited boogey-man, covered in liverwort
the other a wounded comforter, appearing only when called
and there is nothing more terrible
than the resuscitation of bad poetry
it makes even the most harmless demons horrible
and thus even the most horrible demons of good poetry
are downright angelic
companions with whom you can rage into the night
and dive into the abyss

spectres burst from this energy
bloom and die continually
and in death
pass on to you
the most fragile of the world's light

2021 m. Jaunojo jotvingio premijos laureatas

NOJUS SAULYTIS

Jo eilėraščiai spausdinami almanache, p. 112–121.

The winner of the Young Yotvingian Prize 2021

NOJUS SAULYTIS

His poems are published in this anthology, p.112–121.

Žurnalo „Nemunas“ prizų „Poezija mus vienija ir jungia“ apdovanotas

EUGENIJUS ALŠANKA

Jo eilėraščiai spausdinami almanache, p. 30–41.

Winner of the Nemunas Magazine Prize Poetry Binds and Unites Us

EUGENIJUS ALIŠANKA

His poems are published in this anthology, p. 30–41.

INGRIDA VILUCKYTĖ

*Viskas virsta trąša kitiems – kūnai, augalai... Mes norime, kad be trąšos
augtų gražiausios gėlės – bet taip gamtos tvėrinyje nebūna*
Birutė Mar

Man nereikia tavęs gelbėti,
nes nėra jokio pavojaus.
Smėlio ne daugiau iki pirmojo apgamo.
Ugnis – akmenų aptvare keipėja.
Niekas nedreba.
Nevirsta jokia pušis iš pado.
Nespurda net širdis.

Man nereikia tavęs gelbėti
nuo minus trisdešimt ir plius trisdešimt vieno lauke.
Kurukšetros mūšis jau įvykęs.
Skylių tiek pat,
kiek galinčių jas užtaisyti.
Visko tiek, kad užtenka.
Net vargo,
nuo kurio visai nepavargsti,
prieš pat pamatant nėgę,

nustojusią ieškot vandens,
kai ši prisimena
– jame ir esanti.

INGRIDA VILUCKYTĖ

Everything becomes a fertiliser to us all – bodies, plants... We want the most beautiful flowers to grow without it – but it's simply not so in the natural world.

Birutė Mar

I don't need to rescue you
because there is no danger.
The sand does not reach any further than the first beauty mark.
The fire – swooning in its stone enclosure.
Nothing is shaking.
No firs are toppling from the floor.
Not even a fluttering heart.

I don't need to save you
from minus thirty and plus thirty one outside.

The Kurukshetra War has already happened.
We have the same amount of holes,
as we are able to fix.
Everything is as much as is enough.
Even weariness,
which does not weary
when you see the lamprey

ceasing it's search for water
when this one remembers
– she is in it.

DAIVA ČEPAUSKAITĖ

Mūsų sporto salė
kažkada buvo bažnyčia.
Sportuoti tai netrukdė,
seniai žinojome, kad dievo nėra.
Salės gale, kur buvęs bažnyčios prieangis,
sienoje juodavo nedidelė niša –
švęsto vandens kamarėlė.
Kikendamos kišdavome ten ranką,
vaidindavom, kad vilgome pirštus,
prunkšdamos žegnojomės ir lėkėme
į savo sporto šventyklą.
Liauni ir lankstūs mūsų kūneliai
lyg rykštės laigė po aukštomis lubomis,
pusę treniruotės
nesiekdavome kojomis žemės,
buvome pakylėtos
ant lygiagrečių, buomo, ožio, tiltelio,
skriejome, šokome, vertėmės, sukomės,
ant delnų atsiverdavo
lygiagrečių nutrintos pūslės,
kraujuojančios stigmos,
jas užlipindavome talko ir seilių koše,
tada ant buomo –
Adomo šonkaulio,
jis buvo aptrauktas versta oda,
šiurkštus ir švelnus,
reikėjo žūtbūt išsilaikyti,
jautėmės lyg ką tik sutvertos,
po kojomis – jokios žemės,
tik siaura geležtė,
tada brežentinis akrobatikos takelis,
du salto su piruetu,
trys rondat flak
ir gausi nuodėmių išrišimą,

DAIVA ČEPAUSKAITĖ

At one time our gym
was a church.
This didn't stop us from training,
we'd long understood that God didn't exist.
At the end of the hall, where the church vestibule once was,
a small dark niche blackened the wall –
the holy water receptacle.
Cackling, we'd shove our hands inside
pretending we were wetting our fingers,
sniggering as we crossed ourselves then fled
to our sporting shrine.
Our bodies were slim, lithe,
like a birch whip gambolling across the high ceilings,
our feet not touching the ground
for at least half our training,
we were rapturous
on the parallels, the pike, the saw horse, the pommel,
we twisted, jumped, tumbled, and turned
upside down on our palms
the parallels abrading blisters
bleeding stigmata,
we'd stop them up them with a paste of chalk and saliva
then on the pike –
Adam's hipbone,
covered in tanned skin,
calloused but tender,
you had to right yourself immediately
we felt newly made,
no earth beneath our feet
just a thin wire,
then a tumbling mat,
two saltos with a pirouette
three roundoffs and a flik-flak
and you're absolved

o tada jau altoriaus link,
kur buvo dušai,
tamsiai žaliai nudažytose duryse
kažkas praurbino skylę,
ir po karšto vandens srove,
tirštų garų debesyje jausdavome,
kaip pro ją atsiveria dievo akis.
Dievo nėra, prisimindavom.
Tik akis,
kuri viską mato,
todėl nėra prasmės slėptis,
tegu ganosi,
nužiūri,
išgano.

then off you go to the altar
where the showers were
someone had drilled a hole
in the dark green painted doors
and under the stream of hot water
in the thick cloud of steam we felt
God's eye open.
God does not exist, we would recall.
Only the eye,
all seeing
so there is no sense in hiding
let it graze
notice,
save

SARA POISSON

Giesmė apie šunį

I

Už sekcijos stiklo, knygų lentynos priekyje,
priešais prieštarigai vertinamo
istorinio veikėjo statulėlę –
jos vaizdą išplaudavo stiklo blizgesys –
tėvas laikė vienintelę nuotrauką –
įsitaisiusių baltuos pataluos
juodmargės kalytės ir jos mažylio,
abu vienodom, vienu ritmu
pasišiaušusiom šukuosenom.
Grožėdamasis jomis tėvas
reikšmingai čepsėdavo.

Jei ką ir garbinome tais laikais,
tai tik tą niekad gyvai nematytą
šunišką madoną su kūdikiu.

Dar tą tėvo čepsėjimą.

II

Įsigijau tą gyvastį iš mėlynanosio
už nesuvalgytų priešpiečių pinigų.
Šuniuko pilvas – didesnis už jį patį,
meiliai šokinėdamas lašėjo ant grindų
tarsi ką tik nusunkta šlapia varškė.
Ausys kvėpėjo pieniškėmis dešrelėmis –
kvapu švelnumo, slaptos bėdos
ir neapibrėžtumo.

Mama išsyk suprato, kad pilnas kirmėlių,
pradangino šuniuką neva pas daktarus.
Niekada jo daugiau nebemačiau, o galvoju

SARA POISSON

A Song about a Dog

I

Behind a the cabinet glass, in the foreground of the book shelf,
in front of a little statue of a controversial
historical figure –
her image washed out by the lustre of the glass,
father had the only photograph:
settled into white bedding
a black and white bitch and her little youngster,
both the same, in one rhythm
hair dishevelled.
Father smacked his lips revealingly
when admiring them.

If we respected anything in those days
it was the never seen in the flesh
canine madonna with child.

And also father's lip smacking.

II

I got that living thing out of the blue
using money from skipped lunches.
The dog's tummy was bigger than the dog itself
and as it happily jumped around it dribbled on the floor
like wet freshly drained cottage cheese.
It's ears smelled of milky sausages –
a gentle, secret misfortune
indeterminate.

Mama understood at once it was full of worms
and the dog disappeared, supposedly to the vet.
I never saw him again and think
about him more often than I think about some people

apie jį dažniau nei apie kai kuriuos žmones
ar istorinius įvykius.

Jo balutes prisimenu tarsi ašaras,
nekaltumą, nepasiekiamą žmogui.

III

Nykštukinį šunį veždavomės kaiman autobusu.
Prieš tai mama jam suleisdavo raminamųjų.
Po kelionės į šonus jo kūną blaškydavo
paslaptį, bauginanti jėga.
Regis, ta pati, kuri kaime versdavo šunį išsivilioti karviašūdžiuose, –
juos dabar prisimenu
kaip tai, ko tikriausiai nebuvo.
Nešdavau tą smarvę
link upelio, skaliaudavau mėšliną kailį
lediniame vandenyje,
kol sustingdavo pirštai, pamėldavo lūpos.

Visa tai apramdydavo ilgesio karštį,
tapdavo nauja dienos tvarka,
keistai rasdavos vietos
neaiškos kilmės vilčiai.

IV

Sykį mačiau, kaip daili mergina,
užsimovusi ant baltos rankos
apgailėtiną plastiko maišelį,
gaudo nuo žolės
subjurusį šuns vidurių pasekmes.

Tą dieną nutariau, kad nėra teisinga
laikyti šunį, nesgi nėra gražu
taip gražiai aplinkui žaliuojant
patirti vidinių dalykų bjaurastį.

Kita vertus, teisingumas
dvokia chlorkalkė, graužia akis,
tiesa spaudžia ašaras,
o prieš bjaurų vidų – grožio labui –
galima tiesiog stipriai užsimerkti.

or historical events.
I remember his puddles as tears
innocent, unachievable by humans.

III

We would take that dwarfish dog to the countryside by bus.
Before leaving, mama would give him sedatives.
At the end of the journey the sides of his body would be filled with
a secret, terrifying strength.
That same strength, it seems, is what drove the dog to roll around
in the cowshit he'd find in the countryside –
it's likely I'm remembering this
not exactly as it was.
I carried that stinker
to the river, washed his manure covered coat
in the icy water
until my fingers froze and my lips were blue.

All this soothed the heat of longing,
became order in new day,
and curiously, hopes of unclear origins
would find their place.

IV

I once saw a graceful woman,
her white hand covered
in a lamentable plastic bag,
capturing from the grass
the nasty consequences of a dog's innards.

That day I decided it wasn't right
to keep a dog, because it's just not nice
in such beautifully verdant surroundings
to experience the horrid mess of inner things.

On the other hand, fairness
reeks of bleach, gnaws the eyes,
truth brings tears –
but against horrid insides, for the sake of beauty,
you can just close your eyes tight.

V

Turėjau šunį, kuris gaudė savo uodegą,
kaukšėjo dantimis tarsi būgneliais,
sukosi tarsi dervišas.

Buvo truputį gėlė, barstanti savo kvapą,
išpažįstanti aptakias žydėjimo formas,
kaukianti ir kvepianti į naktį
verksmą, dejonę,
graudžią muziką.

Jis buvo kai kas nematoma,
tik uždengta tuo, kas
lengviausiai sugaunama akies tinklaine.

Mano draugė sakė,
kad aname gyvenime šitas šuo
buvo žmogus, o jo siela
tokia pati kaip Van Gogho.

Sunku buvo su tuo nesutikti
matant šunėką su dviem
negyvais žiurkiukais nasruos –
laimikiu iš katinų kovos lauko –

tai iš tiesų reiškė jauną ir žiaurią,
dvigubą gyvenimo meilę,
mirtiną, šunišką meilę

ir netgi truputį daugiau.

V

I had a dog who chased his tail
teeth clattering like drums,
spinning like a dervish

He was a little flower, scattering scent,
professing sleek blossoms,
howling and scenting into the night
a cry, a moan
bitter music.

He was something unseeable,
coated in whatever is
most easily captured in the eye's retina.

My friend said
that in another life this dog
was a person and his soul
was one and the same with Van Gogh's.

It was hard not to agree
upon seeing the dog with two
dead rats in his snout –
booty from the cat war fields –

in reality it meant a love that was young and cruel,
a doubly-live love
a deathly, canine love

and maybe even a little more.

JURGITA JASPONYTĖ

Karantinas

Geltonos yra žemėj
lapkričio spalvos,
katė iš balutės laka –

truputį sulėtintas laikas,
truputį sutirštintos erdvės.

Man šiandien atrodo rytojus,
kuris iš tikrųjų – vakar.

Lapkričio tamsa išsikerojus,
tik šviečia geltoni lapai,

tik katė iš balutės ją laka
dabar
bet atrodo – vakar.

JURGITA JASPONYTĖ

Quarantine

The land is yellow
November colours
a cat laps from a puddle –

time a little slowed
space a little condensed.

Today seems like tomorrow,
but in truth – is yesterday.

November dark spreads
only the yellow leaves shine,

only the cat laps from the puddle
now
but it seems like – yesterday.

LAIMA KREIVYTĖ

Rasų radijas

Žinau, tu klausai Rasų radijo, nes tau patinka tos kapinės –
paslapčia prikeliančios mirusius,
įrašinėjančios jų pokalbių drebulių rievėse.
Mirę gyvieji ir gyvi numirėliai užmūryti atminties kriptose –
jokios sienos jų nesulaiko, net sapno.
Jie vaikšto kamuoliniais žaibais, degindami pėdas ir plaštakas.
Dabar jau žinai, kas šnabžda ir šniokščia čaižančiame radijo triukšme.

Žinau, tu klausai Rasų radijo visai nenorėdama –
tiesiog radai nuorodą, paspaudei ir išgirdai pažįstamą balsą.
Lauki, kol prabils kažkas kitas: kuriantis vyras, kalnus nuvertusi moteris.
Bet šį kartą pašnekovė esi tu – žvelgianti pro langą jūros spalvos akimis,
bandanti pratęsti horizontą iki begalybės.

Žinau, tu klausai Rasų radijo Vitebsko gatvės dirbtuvėje:
atėjai tapyti, baltos drobės bado akis, bet negali pradėti – ir įjungti kompiuterį.
Žinau, tu klausai Rasų radijo Karoliniškėse, aštuntame aukšte,
neatleistas iš darbo, bet ir nekviečiamas. Taip ir stumi dienas
rašinėdamas žinutes su daug spalvotų širdelių
pažįstamiems ir buvusiems draugams.

Žinau, tu klausai Rasų radijo nusiminus, vis iš naujo patirdama tai,
ko atšaukt neįmanoma, negalėdama nei atleisti, nei palikti,
draskoma pykčio ir ilgesio, vėl ir vėl grįždama į nusikaltimo vietą,
kuri buvo ir (negaliu išstart) – tebėra – meilės vieta.

Žinau, tu klausai Rasų radijo sustojus prie atsitiktinio kapo,
nes tiesiog pavargai. Saulė šlovina pavasarį, bet tu dar negali pakilti,
įsiliet į žydėjimo svaigulį.

Žinau, tu klausai Rasų radijo, nes nėra daugiau ko klausyti
kambaryje be lubų blyksint Grįžulo Ratams.

LAIMA KREIVYTĖ

Rasos radio

I know you listen to Rasos Radio because you like that cemetery –
secretly raising the dead
recording their conversations on the bark of aspens.
The dead living and the living dead are immured in the crypts of memory –
no walls can hold them, not even dreams.
They walk around holding globe-lightning, burning their feet and hands.
Now you know who rustles and murmurs in the beating pulse of radio noise.

I know you listen to Rasos Radio completely by accident –
you simply found a link, clicked it and heard a familiar voice.
You wait for someone else to speak: a creative man, a woman who conquers mountains.
But this time the guest is you – looking through the window with sea-coloured eyes,
trying to extend the horizon into infinity.

I know you listen to Rasos Radio in your Vitebsk Street workshop:
you came to paint, the white canvases trouble your eyes, but you cannot start—you turn
on your computer.

I know you listen to Rasos Radio in Karoliniškės, on the eighth floor,
not yet fired, but also uninvited. And so go the days
writing texts with many coloured hearts
to acquaintances and former friends.

I know you listen to Rasos Radio with despair, always experiencing anew
what is impossible to take back, unable to either forgive or forget,
torn by anger and longing, again and again returning to the scene of the crime
which was, and (I cannot say) still is, a place of love.

I know you listen to Rasos Radio when you stop by a random grave,
because you're downright tired. The sun welcomes spring, but you cannot leave yet
flow out into the blossoming intoxication.

I know you listen to Rasos Radio because there is nothing else to listen to
in your room without a ceiling where Ursa Minor sparkles.

GRETA AMBRAZAITĖ

intoksikacija

lėtai gurkšnokite biblioteką – žodžių svaigias mikstūras
jose veriasi laiko smegduobės – plūsta vanduo pro raides

VIII

skenduolius dugne pasitinka aštrus homero liežuvis, ir protai
išnyra jau apšlifuoti, su apsauginiais kultūros kiaukutais
vietoje tosto dar vienas poetas paskelbs paliksiąs valstybę
vietoje irklų kitas įbruks odisėjo įgulos kaukolių – kiaurą
kelionę mažosios jūrų pabaisos švilpaus pro jų akiduobes
troškulio šmėklos skvernų įsikibsi palaikęs burėmis –
dešimtį metų jos tau užstojo ateities perspektyvą, kol seklumojo
užspringai nuo gurkšnio pradėjusio pūt dioniso syvų

I

tada prasiskyrusi jūra pripratino gerklę skalauti lotyniškai
dar porą šimtmečių sąmonė viską atpildavo, neįstengdama
pripažinti tuo pat vandeniu vaikščiojus žmogų – tikrąjį žveją
žmogų ichthys, troškusį verstis masalu ne vien žuvims
bet ir maitvanagiams – po to žmogaus iškilimo pratrūko
šventųjų gyvenimų ir anonimų doktrinų potvynis, šiandien
iš mūsų burnų jau beveik išskalavęs jo kūno skonį

X

susidrumstė visas pasaulis, tai yra dabartinis visatos centras
lašas po lašo kaupėsi tirštosios blogio ir skystosios gėrio kronikos
rašytos tikėjimo brolių, be gailesčio ten supylusių kibirus prakaito
mainais į prabangią buveinę sielai dangaus išrinktųjų statinėse –
visai kaip ir tie poetai dulkinomis nugarėlėmis, net po mirties
tebelaukiantys progos iššauti, visai kaip senelio stipriųjų kolekcijos
buteliai – vien tik legendiniai, naujoviški, importiniai, kokių pas mus
nerasi, nors visą gyvenimą senis taip ir nedrįso nė vieno iš jų paragauti

GRETA AMBRAZAITĖ

intoxication

to slowly sip a library – an intoxicating mixture of words
and in them the sinkholes of time open up – water flows through letters

VIII

at the bottom the drowned men are greeted by Homer's sharp tongue and their minds
emerge already polished, with protective cultural shells
in the place of a toast one more poet will announce he will leave the country
in the place of an oar another will hand out the skulls of Odysseus' crew – the whole
journey small sea monsters will howl through their eye sockets
the spectre of thirst seizing skirts, taking them for sails –
for ten years they obstructed your view of the future until you ran aground
choking on a mouthful of decomposing Dionysian juice

I

then the parted sea trained the throat to gargle latin
a few centuries later and the mind regurgitated it, unable to admit
that a man walked on the same water – a true fisherman
human ichthys, wanting to trade bait not only for the fish
but also for the gryphons – after his resurrection a flood of saint's lives
and anonymous doctrines burst forth and today
we have nearly rinsed the taste of his body out of our mouths

X

the whole world muddled and this is the current centre of the universe
drop by drop the chronicles of evil and watery goodness accumulated
as written by believing brothers, without pity and with buckets of sweat
in exchange for the soul's luxurious abode inside the wine barrels of heaven –
exactly like those poets with dusty book jackets, even after death
still waiting for a chance to fire, just like grandpa's collection of fine spirits –
only the legendary ones, the newest ones, imported, the kind you'd never find at home,
though for his whole life the old guy didn't dare taste even one.

XIV

paskutinį kvapą senelis boccaccio išleido sekdamas pasakas aišku, nes buvo kone įtikėjęs, kad šitaip mirtis jį aplenksianti – net jeigu ji tėra dievo sūnaus metafora ar viso labo gerai pastatyta komedija su įtaigiom miško tankmės dekoracijomis, bent jau kol jų neišdaužė vergilijaus darbininkai: skieskite mirtį meile! – šūkavę užkulisuose, – tik nemišykite itališkojo ir angliškojo variantų moteriškų ir vyriškų klauzulių, šiaip ar taip, protas smogė romantikai, o tada romantikai išmetė jį už borto: prarastas rojus!

XXI

dabar kur pažvelgsi – žuvėdrom taškuota tamsa, pamėgta simbolistų

XIV

old boccaccio breathed his last breath telling tales, of course,
clearly because he believed that this way death would not take him –
that even if god's son was a metaphor or the whole thing was a very well-staged
comedy with an evocative dense forest mise en scene, at least until they're
destroyed by Virgil's henchmen: dilute death with love! they shout
from the wings, just don't mix the Italian and English versions,
feminine or masculine clauses, this way or that, the mind dealt a blow
to romanticism, and then romantics threw the mind overboard: paradise lost!

XXI

now wherever you may look is darkness dotted with gulls, beloved by symbolists

DAINIUS DIRGELA

sopa

tankios tavo grotos eilute
sopa bandant išsivaduot pro skylutę

salėje miškas
antenų

nukreiptų
ing viečnastį

ritasi viena ant kitos
banga po bangos

marijos radijas
įsiterpia į pirmąjį sakinį

valanda su rūta
maišosi su prieš srovę

radio london bbc
nuodija vremia

varnėnas iš inkilo
diskutuoja su latos radio

amerikos balsas
pritaria dainų dainelei

stambiu planu
pertraukia duokim garo

kažkam skamba varpai
kažkam ac/dc

DAINIUS DIRGELA

ache

oh how your dense prison poem
aches trying to escape through a little hole

in the hall a forest
of antennas

directed
*ing viečnastį*⁷

rolling one over the next
wave after wave

radio mary
interfering in *the first sentence*

an hour with rūta
mixing with the *against the current*⁸

radio london bbc
poison vremeja

a starling from a nesting box
chats away with *lato z radiem*⁹
voice of america
sings along to *little songs*¹⁰

*action plan*¹
is interrupted by *give them hell*¹²

for some the bell tolls
for some ac/dc

Mr DJ turns unseen
frequency dials

7 Polish, translates as «to eternity». This phrase is a fragment of the title of the works *The Gate Open to Eternity* (*Broma atverta ing wiecznastį*), by Roman Catholic priest Mykolas Olševskis/Michał Olszewski. This collection of religious texts for commoners was a very popular, if controversial, publication with at least 17 editions known. The language blends Lithuanian with numerous Latin quotes from the Bible (which are then paraphrased in Lithuanian) and numerous loanwords and barbarisms mainly from Polish, but also other Slavic languages and German.

8 Marijos Radijas (Radio Mary), «Pirmasis sakiny» (The First Sentence), «Valanda su Rūta» (An Hour with Rūta) and «Prieš srovę» (Against the Current) are all Lithuanian television and radio programmes or stations.

9 A polish radio station.

10 A type of "America's Got Talent" competition for children, hosted by Lithuanian National Radio and Television (LRT).

11 A radio show called "Stambiu planu" (Action Plan), aired on Lithuanian National Radio and Television (LRT).

12 A radio show called "Duokim garo" (Give them Hell) is one of the most watched shows in Radio and Television (LRT) history.

Vyr. Didžėjus sukioja nematomą
dažnių svirtelę

maigo nematomo
pulto mygtukėlius

bangos užlieja kiekvieną
kūno ląstelę

panardintas bedugnėn
regiu

salėje miškas
poetų

vieniems pdr
kitiems PoPa

mano antenos šerdis
skeldėja gergždžia

ir sopa

presses unseen
control room buttons

waves wash over every single
bodily cell

diving into the abyss
I see

a forest of poets
in the hall

for some it's pdr¹³
others it'll be PoPa¹⁴

the core of my antenna
cracks wheezes

and aches

13 PDR is the acronym for the Druskininkai Poetic Fall festival (Poetinis Druskininkų ruduo), for which this poem was written.

14 PoPa is an acronym for the Poetic Spring festival (Poezijos pavasaris), the sister event to PDR.

SARA POISSON

...) Būtent poezija,
nelyg pabūgęs paukštis besidaužanti
į perregimą stiklą, mus įtikina,
kad nemokame gyventi fantasmagorijoje.
Cz. Miłosz

Negalima

negalima vienoje lovoje miegot su šunim
jame esantis vilkas užuos
jūmyse besislapstantį kiškelį
po jūsų glotnia oda tūnanti beždžionė
pažadins visus kitus miegančius miško žvėris

o vis dėlto imate į lovą savo canis lupus familiaris
kartu su juo skendite gūdžiuos sapnų miškuos
po žvėries kvapo debesim bevardžiu
širdys purto tampo šokdina tvinksinčias gyslas
silpnescio kraujas veržias į stipresniųjų gerkles
be jokios baimės
be jokių negalima

o dar nederėtų tiek daug kalbėti apie kitas
gražesnes kvapnesnes švelnesnes žemes
kurių niekas iš mūsų neregėjome
ar žinome tik iš prakaituotų sapnų
paliekančių paskui save pagadinto oro
ar tarkime anglies dvideginio pėdsaką

tačiau jūs vis tiek plepate apie nematyta
deklamuojate keistai nutaisytais svetimais balsais
tarsi tardomi
o paskui slapčia visi jūs
poetai estetai klausytojai žiopliai
paukštyčiai pravirais balzganais snapais

SARA POISSON

*It is poetry precisely,
With its behaviour of a bird thrashing against the transparency
Of a window-pane, that tells us
That we don't know how to live in a phantasmagoria.*
Cz. Miłosz

You Cannot

you cannot sleep in the same bed with a dog
the wolf in him will smell
the hidden hare in you
the monkey lurking beneath your smooth skin
and will awaken all the other sleeping forest animals

but still you go to bed with your *canis lupus familiaris*
together you descend into the verdant dream forests
through clouds of indescribable animal smells
hearts beat pull leap veins throb
the weaker blood draws into the stronger throat
without fear
without prohibition

and it would not be right to speak so much about other
more beautiful, gentler and more fragrant lands
places none of us have ever seen
and know only from our sweaty dreams
leaving behind their soiled air
or rather a carbon dioxide footprint

but still you all yammer on about the unseen
declaim in strangely stripped and foreign voices
as though being interrogated
and then later, secretly, all you
poets essayists listeners fools
birds with wide open whitish beaks

tarsi smakai ryjate spalvotų
ekranėlių barstomą lesalą ar linksminatės
meistriško spuogų spaudymo vaizdo įrašais
tenkindami savo nenugalimą polinkį
į senutėlį beždžionišką
kito kūno artumą
ar smagumą įveikti
smulkias žemiškas kliūtis

ir žinoma nevalia bristi į tamsius rudens vandenį
su lapų kritulių gedulingom procesijom paviršiuos
šviesus kūnas pagaus mirties žvarbos
nebūtis šaltis taps jūsų šviesos dalininku
vyr. režisieriui pasirodysite vienas kritusių
šluote iššluojamų iš scenos

bet jūs vis tiek brendate į tą juodą veidrodį
plūduriuojate tarp mirties apragautų
pageltusių atsisveikinimo raštelių
toksai balzgas švariai nugražtas kaulas
visas nuogas ir visas aiškiai matomas
viską palikęs ir viskam pasiruošęs
visas toks „galima“
tik imk ir atrakink juo visa
ką svajojai sapnavai išgalvojai

gulp down the screen's
little scattered coloured seeds and diversions
the videos of masterful pimple popping
satisfying your irresistible inclination
to the ancient simian
closeness of another body
or the invocation of happiness
through small earthly impediments

and of course one must not wade into the dark autumn waters
with a mournful procession of fallen leaves on the surface the surface
a light body will catch its death
the cold of nonexistence will become your light's companion
and the artistic director will see you as one of the fallen
to be swept off stage with a broom

but still you wade into that black mirror
submerged amongst yellowed farewell notes
sampled by death
a sort of bleached bone gnawed clean
absolutely naked and clearly seen
forsaking everything and ready for anything
all that is "allowed"
just come and unlock all that
you imagined dreamed invented

Jotvingių premijos laureatai

Yotvingian Prize winners

1985 – Kornelijus Platelis	2009 – Valdemaras Kukulas
1986 – Vytautas P. Bložė	2010 – Viktorija Daujotytė
1987 – Bronius Kutavičius	2011 – Alfonsas Andriuškevičius
1988 – Alfonsas Nyka-Niliūnas	2012 – Rimvydas Stankevičius
1989 – Kazys Bradūnas	2013 – Jonas Kalinauskas
1990 – Henrikas Čigriejus	2014 – Gintaras Bleizgys
1991 – Henrikas Nagys	2015 – Rolandas Rastauskas
1992 – Donaldas Kajokas	2016 – Eugenijus Ališanka
1993 – Knuts Skujenieks	2017 – Gytis Norvilas
1994 – Sigitas Geda	2018 – Daiva Čepauskaitė
1995 – Sigitas Parulskis	2019 – Ramūnas Kasparavičius
1996 – Marijus Šidlauskas-Jonaitis	2020 – Alvydas Šlepikas
1997 – Antanas A. Jonynas	2021 – Dainius Gintalas
1998 – Marcelijus Martinaitis	
1999 – Nijolė Miliauskaitė	
2000 – Alfonsas Bukontas	
2001 – Jonas Strielkūnas	
2002 – Jonas Zdanys	
2003 – Vladas Braziūnas	
2004 – Stasys Jonauskas	
2005 – Tomas Venclova	
2006 – Kęstutis Navakas	
2007 – Almis Grybauskas	
2008 – Aidas Marčėnas	

Jaunojo jotvingio premijos laureatai

Young Yotvingian
Prize winners

1998 – Darius Šimonis
1999 – Gintaras Bleizgys
2000 – Gintaras Beresnevičius
2001 – Tomas S. Butkus
2002 – Gytis Norvilas
2003 – Agnė Žagrakalytė
2004 – Donatas Petrošius
2005 – Sonata Paliulytė
2006 – Vytautas Dekšnys
2007 – Benediktas Januševičius
2008 – Dainius Gintalas
2009 – Giedrė Kazlauskaitė
2010 – Antanas Šimkus
2011 – Marius Burokas
2012 – Indrė Valantinaitė
2013 – Ramunė Brundzaitė
2014 – Aivaras Veiknys
2015 – Mindaugas Nastaravičius
2016 – Nerijus Cibulskas
2017 – Vytautas Stankus
2018 – Greta Ambrazaitė
2019 – Ernestas Noreika
2020 – Ieva Toleikytė
2021 – Nojus Saulytis

Priedas

Appendix

PDR svečių eilėraščių vertimai į anglų kalbą

English translations of
poems by our guests

Aliis Aalmann

Estonia

come dance
drunk on birch sap
tipsy with summer nights
freckles glowing
like a flock of fireflies
come twirl
new rings on the lea and the year
from dust grey wigs for dandelions
we have this power to breathe with the field
to glide like rivers in pathways across
unkempt meadows
let us spit spells and spatter sparks
our hearts are the witch drums of solstice
listen. how the night
weaves a nest between lungs
how in the palms of our hands
morning blooms
and
in our eyes
fresh flame ignites from glowing embers

the lake

if not for you I'd have a lake. I'd
creep over the pines like a gleaming morning
I'd crochet myself in frost-form between two
worlds. I'd capture all the flying
goldfish and the heart's desires. if not for you
this lake would belong to me. these fish
would be mine. go
gather the remnants of you. settle at a place
where my name is unknown
on the foggy bed of foam flowers
without you I desire to be

wind

when i'm at sea
do not approach me, wind
you sweet swayer of swings
you darling rippler of locks
there are trees to bend on land
fields to billow in waves
leave the sea for me
let me scull and row
leave the fish and the gulls
the whales and seaweed
go about vast meadows
ample leas
dance in stone circles
comb the forest
leave the sea for me

Translated by the author

Elvīra Bloma

Latvia

Images Deleted from My Phone

the corner of the white floor at the bar
a toe
the moment just before
where an event hall is empty
a drawing for a poster
the changes are mine
new year's
on the roof of an abandoned building
with former
drug addicts
who knows what it's going be like this year
us drinking the liquidy rust
of strong tea
us tearing down a hovel
us wading through
the lungs of
moldy books
dark photos with
shadows hard to
make out
that's when I was assailed
with a sudden
confession of love
I didn't know what to say
I wanted to sink
down six floors
into the silky soil
"this guy's
got it all wrong"
I thought feverishly
"yet another
friend lost"
thundering
fireworks
like a cracking tree
literally right
next to our heads
I am afraid of heights
he holds me
I don't know what this year will be like
a ton of selfies
(my disproportionate face)
goats
(ruminating)
The party bum
(proof
that an event has gone well)
portraits of juris kunness
and walt whitman next to one another
(they look alike)
a mirror selfie
(fuck that dress)
a photo of a photo from
some exhibit
a woman next to a Singer
sewing machine

behind her a sign
 (it must have been
 embroidered)
 "there is nothing a
 woman can do – her fate is to love
 and to suffer too"

Here you can listen to the sound of WI-FI

it sounds like a radio for aliens
 I like the base
 I want to hear pores open and close
 it sounds like *Depeche Mode* and *crystal
 castles*
 this guy is a legend
 I want to hear how plaster peels off
Yeah Science, Bitch
 it sounds like grasshoppers applauding and
 wailing in rapture, their little legs flexing and
 cracking like soft and fluffy popcorn
 "oh, nooooo" (a scream vanishes in the
 distance)
 however it does sound better than the con-
 nection tone for landline internet
 unusual
 nice
 but cold
 I want to hear how a tomato ripens
 why can you hear an airplane in the back-
 ground?
 I hear how he's downloading something from
pornhub
 you are all infected
 brutal
 simply no
 I want to hear colors
 honestly, it sounds good

I was bothered by the following questions today

1. How can I deny that everything else exists, except for snowmen?
2. Why does the body remind one of a fragrant truffle?
3. Do flies have faces?
4. Why don't birds learn from their mistakes?
5. Why do I really want something sweet right now?
6. Why do the Georgians have such a cool alphabet?
7. Why do these sorts of monkeys exist? So their attacker would die of laughter?
8. Who is that "fellow poet" mentioned in the dedication of a poetry book I bought recently in London?
9. Why did I say thank you to the man, who let me cut ahead of him in line?
10. How do women normally greet their husbands after they return from prison?
11. Why does the body remind one of a pile of drying straw?
12. How can I go on living? No, nothing bad happened to me, I just want to know how can I go on living?
13. Why did a munitions depot blow up in Kazakhstan?
14. What did I get this zit from this time?
15. Is the desire to clean the stairwell a sign of old age?
16. If I was a rich art collector, would the first work I'd buy be Brekete's "If you are reading this, you will die in one minute"?

P.S. It is simply wrong to laugh about animals. Even if they don't care. Never do that!

Translated by Jade Will

Krzysztof Czyżewski

Poland

zhęgáryshki (embers)

17 stycznia / january

when you reach the top
you still don't know who you are
only when you go down

16 listopada / november

there was Gienia once
orphaned the light
lies on the road

10 listopada / november

we fall into the sky
in the water mirrors on the earth
looking for a passage

11 stycznia / january

there is a swing
within us rocked by the wind
from the other shore

15 stycznia / january

go out to the garden
over the threshold over I to the edge of the
forest
without knocking enter

15 października / october

early morning the smallest
you live day and night saving
on the smallest poem

16 listopada / november

don't wait for death
ask her to dance with you let her
wait until you are done

21 marca / march

put your fear in my hand
the depths of the lake will take us
the other shore will bind us

22 września / september

in the pantries of eyes
light picking fruits
for a night's rest

19 lipca / july

brush and stone
stays on the stone wakes
the heart by sleep

28 października / october

one minute
stope go to the side
let the road go on

30 lipca / july

someone casts a shadow at us
the light that breaks the goadki
of those blind to you

an apprentice of silence

1. he returned

to the valley of the people
expecting that as before
he will read them poems and write a book

silence
blew from him

2. once

they told him there were poems better than his
from Undersky's pen from a house of pickers
of two of the same snowflakes where with her husband
and three children under the watchful eye of the meadow
she explores the art of ikebana
as soon as they showed him the eagle's path to her house
he left them behind unprepared
fell off the ridge and no one
no longer expected him
with better poems

suspicion was put between the fairy tales
that he lives in the body of a snow panther
tearing poets on the eagle's path
apparently she was seen curled up at the feet
of the Undersky
grazing in the meadow

3. now

among the words of the people
he is making up his silence
he had never lived like this before just by listening
communing so closely that he speaks to them
stony mute
without breaking their confession they go with him to the river
follow the flight of the owl go under the language of truth through the arc of light
into a handshake sleeked by the cat purring
beyond the horizon to the edge of the word that stirs up
the other

meanwhile he takes the strings off the lyre and hands out the books
he puts his finger to the lips of the poems he raises the silence
anyone can come into it and say something
with every word heard
the poet's fame grows

Translated by the author

the clown's tear

is unbearable to the sleepless
who keep vigil while darkness falls on
Skakun's bridge
blasted in defence of Bucha

it rolls down the face
of an Earth bloodied
with the pained grimace of Irpien

Denizens of Earth, dip your nib in it
this ink writes the truth still
the word shot down along with the body of
Kharkiv

forget about your reasons
they know their heart is right
the defenders of Kyiv
stand eye to eye with the clown
he bows down not to statesmen
he stays put *tut* – against the tide – on the
bridge of Zaporizhia
for before him he sees
the pregnant woman on a stretcher
and the mayor of Hostomel

he winds the dead's light in the tear's shroud
he flows along the wrinkle of the Dniepr into
the nation's heart
he marches towards you, along the Greek
shores of Odessa

he snakes his way through your dreams
all the way to Rome
bearing a betrayed Crimea

he bears the tear of a child who isn't Ivan's
in whose name everything was permitted
and so the Russians
shot up a kindergarten in Starobielsk

he will not renounce faith
as he bends over each one buried
in the ruins of Kherson

he reaches further than does the beast's
power
from the hell of the open sky, he marches
towards you
along the *rozbombiony* bridge of Europe
in the tear of the Everyman
he carries the morality play's cry
from Mariupol

the one from Aleppo Sarajevo Warsaw
the one from Guernica Grozny and Masada
he bears the nursing home for the elderly
killed in Kremlinna

you, tied up in your ties,
fear the clown
and like China you turn a blind eye

with false weight you detach beauty
from the good, orphaned from truth
you lose track of the meridian from Cher-
nivitsi

you say he left the clown
behind, the Jew
from Kryvyi Rih

but this tear in the recurring tragedy
who would dare wipe it from the face
chained by the mute cry of Babi Yar

that one marches toward you
not reading from a script
he tells about Russia

make room for him, let him enter your heart
the one who sees darkness clearly and
kneels
by the dead waiting in line for bread in
Chernihiv

the clown's tear
transforms the Earth, the *peremoha*
marches from Ukraine

Translated by Diana Kuprel

*The Polish original uses
three Ukrainian words: *tut* =
here, and refers to Zelensky's
declaration that he will stay in
Ukraine to fight; *rozbombiony* =
bombed out; and *peremoha* =
a long- and hard-fought victory
in a battle that will go on.

**The Ivan is a reference to
Ivan Karamazov in Dos-
toyevsky's novel, *The Brothers*
Karamazov.

Shota Iatashvili

Georgia

The Aviator

He flew off and turned out to be right:
They praised him, blessed him, bowed their
head for him.
He flew off again, and again turned out to
be right:
They accepted him and didn't grudge him
bread, water and
A comb for his wing and plumage.
He flew off a third time and this time, too, he
turned out to be right:
They put up with him, tolerated him.
He flew off a fourth time and turned out to be
in the wrong:
They called him a silly plagiarizer of an
angel.
But he still flew off a fifth time —
They fired at him,
They killed him.

Money

My money is beautiful.
Like having a flower, a tree, the sky,
"Gioconda",
These are beautiful things,
But my money is beautiful, too.
It lies in my pocket and I can touch it —
It's little and much loved.
It's so enchanting without being coy,
I can show it to you again and again,
And I can fix it to my buttonhole like a tulip.

My money,
My money...

This is a colourful performance,
This is a poor decoration,
This is the shiny skin of non-existence.

I will strip it away and enter into existence,
where there is a flower, a tree, the sky,
"Gioconda".

I shall enter.
I shall enter.

A ticket for me,
And a ticket for you — be my guest.

You know, life is beautiful,
If you attain it with beautiful money.

When I become an old man,
I think I shall give my beautiful money
To the museum of life
As a permanent exhibit.

People will come and enjoy
Looking at my beautiful money.

They will stand there for a long time, excited,
Then they will go home and think about it,
What's good about it,
When you have a beautiful life,
A beautiful house,
A beautiful poem.

They will think about it,
What's good about it,
When your money is as beautiful
As your pregnant wife.

Drawing a Line between Meteorology and Poetry

I
Finally one should refuse to use
Words denoting elemental phenomena,
Especially when depicting
Human spiritual experiences and frames of
mind.
Poetry of the present and the future must be
able to do without.

II
I watch through the window.
The rain rains in poems sung for the thou-
sandth time,
The snow snows in poems sung for the
thousandth time.
I go outside.
There's nothing poetic about the wind.
It just makes my trousers flap,
Strikes my face and confuses my thoughts,
Which pretty well confirms
My theoretical deliberations:
Poetry and meteorology
Have over time come to quarrel with each
other,
And now's the time for them
Each to mind their own business.

III
My grandmother (on my father's side),
Mariam Iatashvili,
Was a meteorologist.
My grandfather (on my mother's side),
Parmen Rurua,
Was a poet.
Since childhood the things that sounded
most poetic to me

Were the names of various types of cloud.
 My grandmother would point to the sky and
 teach me,
 "Cumulus, stratocumulus."
 But a lot of time passed after that.
 And today I,
 However regrettable and odd it may be,
 Am coming out with an exposé
 Of the unpoetic nature of meteorology
 And the unmeteorological nature of poetry.

IV
 I expect you realise,
 This is no easy subject.
 All the more so if you've written lines, like:
 "The wind is in the soul, o watery-eyed
 Maria,
 The wind is in the soul, whether it's dark or
 day-long light..."
 And quite a few similar other things.
 Yes this is no easy subject.
 But I am nevertheless doing this
 So that in future life and poetry
 There should be no rain falling from my
 eyes,
 No snow falling on my hair,
 No wind lurking in my soul.

V
 I wrote this poem
 As a weather forecast for poetry
 And I walked out into the street,
 Where an unpoetic wind
 Flapped my trousers and
 Hit my face.

Translated by Donald Rayfield

I got tangled in your unkempt hair
 but then you shaved your head and left
 as I barely escaped
 the hairdresser's huge broom.

Several years later
 I was hanging loose on one of your
 already grown braids,
 but you whipped me off with the other.

Later I tried to turn
 into a drop of shampoo,
 and I managed to do it, too,
 but with a hot shower
 you washed me out
 of your gold-tinged hair.

And when the water's high pressure
 diluted your body's sacred dirt
 and was washing me away towards the
 greedy
 open mouth of the shower's floor,
 I was surprised to see one hair reach out
 to me
 and I grasped hold of it as though
 it were the truth.

The slim spring dress
 around your body
 amazes me
 as if your soul was wrapped
 in a winter coat.

You know, I suppose
 metabolism doesn't
 just take place in the organism.

You know I suppose
 elements of your dress
 are mixing with your blood
 and carbohydrates are
 your feather-coat cloud.

This is chemistry, not eroticism.

This is chemistry, maybe even aesthetics,
 but in no way
 an imaginative confession of love.
 This diffusion of dress and soul
 is explained by my chemistry book.

Don't tell me I'm a vulgar chemist.

I know already
 that my yellow shirt is
 an uncensored yellow
 and has not even a trace
 of diffusion with the fury of Van Gogh's
 Sunflowers.

Translated by Tim Kercher

Julia Stakhivska

Ukraine

Tender is the Night

The night is lined with yellow lantern satin.
The lanterns have replaced old trees, and now
one might think this is their afterlife:
distilling juices of electric currents,
occasionally creaking and gathering together
local ants,
throwing themselves against our green
window-panes
at full speed, like phosphoric hornets,
and then dropping onto the sills, barely alive.
At night all the bodies tighten up and grow
nacre,
so they can hide in their shells, like inside a
coffin.
The day resembles shallow water,
with empty turtle shields in the sand.

Rings

Is the tree fed up with growing?
Is it tired of leaning down,
of pushing and pulling the accordion of its
branches,
of adjusting birds' nests,
of splitting, falling and bending during a
storm?

Is it tired of blooming loudly, to the best of
its ability,
of growing leaves in silence,
of conducting photosynthesis, of trembling,
of not trembling,
of bearing fruit despite its wooden
sense of honour,
of shrinking,
of resting in peace under the tombstone of
a stump?

What a cuckoo thought as it was flying
overhead...

Home

This red-brick building is towering above the
river.
The narrow gravel path embraces the wedge
of the lawn like you embrace me –
the yolk of light acquires round shape
inside the bird of the day.

A shivering wind runs along the spine of the
library;
pages wobble like unspoken words, and
there are olives
in the umbilical cord of the dish on the
table's abdomen.

The barriers will soon fall, and the ink-black
cuttlefish of the night will enshroud us
in a cloud of illusions.
And then there will be nothing left
but the touch of letters.

Coastline

Everyone can see the victims rising from the
bottom
of their faces.
The parents' submarines are stained with
silt;
they have mussel-like eyes and rusty
eyebrows.

The coastline... a dream... the edge of foam
moves up the rocks and falls down suddenly
along an embarrassingly straight line.

And then reality begins to resemble
a locked greenhouse
where one can grow the vine of suffering
in an old porcelain pot;

where magnificent peacocks of sorrow strut
into the harbours of hands and the wrists of
rivers,
and a smile betrays itself like a bow
that launches a playful arrow.

Orpheus

Dawn sand gets into my eyes, and I can't
figure out
whether the hill of a heel is real or it was
the white llama of a leg that flashed in the
distance.

Orpheus convenes the creatures as best
he can:
sometimes with the blues—
so much water saturates his sounds—
sometimes with a shining metallic blade,
and then moles burrow further:
there's such a powerful force in this depth.

"Let each of us be the one whose heart he
owns,"
we heard one fine afternoon
when a fox admired its sly fur coat
and a mouse shook like a jelly bean.

And now he is sitting like a lost soul
overwhelmed with the weight of the hearts
inside him, stones in the stream.

Ghosts

Still the same landscape, but the undertones
of the chill are slightly bluish.

Morning mists are getting more and more
challenging.

Steel hawks take off – we can't see them,
these fighter jets,
but they are there, behind the clouds. Like
ghosts.

And below, the same comely sky – alpine
meadows with lamb-like clouds,
and the wind, a cold shepherd, forms a flock
out of them.

Not that we are scared, not at all.

On somebody's windowsill, a watermelon
displays its green eye.

Your mother plays Bach. The tireless church-
goer...

Only at night does somebody eat the heart
with a tiny spoon

that clinks as it touches the plate's bottom.

*Translated by Anatoly Kudryavitsky
First published in "The Frontier" anthology
of Ukrainian poetry, Glagoslav Publications,
2017*

Amaranth

You –
sleepyblossomed manychannelled
thunderlivid meadowknitted
oceanvisaged sickleselvedged
solarpotent ovalweathered
spiritsated waterscripted
forestsabled brittlewaisted
drizzlecrested bonfirefeathered
charcoalrocky crystalstocky
gold-junked fruit-trunked
aspenmurmur pleasurebreasted –
unmine

You are like a day
spent in an orchard
before it fruits

Translated by Andrea Brady

Shanti

out of an everlasting blue theme
a green lightning springs from above
pierces into the sand and sprouts
from the smiling mouth of little Shanti

the suffering God shines from this mouth
and through the thatched roof her dark pupils
reach towards banana trees

they set her up on a filthy litter
and she clasps the thin cripply hands
and with even thinner voice she says: thank you

thank you for bringing blue seeds
and green leaves in your eyes:
the smile is all I will ever give the world
my note in the everlasting blue theme

Shantivanam, Tannirpalli, Tamil Nadu, 2002

the day the Moon was bombarded

not a sound was heard
not a slat was shaken

the Sun just blinked
and the daily share of insignificant ones
perished in the dust

the flies are almost as content
as the scientists
and their fat children in the supermarket

the research continues
and optimists consider extending their families

9th October 2009

(from *Needlestack*, 2011; transl. with Robin Parmar)

three in the morning

give the monkeys what they want,
change the rhythm, change it now,
if music is what you want;
stick to the pattern and you'll lose it,
sing to beasts when the forest sleeps,
drink your measure and you'll drown;
let the water gods be washed in wine,
dine with gods, shout at lords,
abide to gods and eat their liver,
feel how they shiver inside;
change the music and yourself with it,
give the monkeys what they want
and leave the poem incomplete

maple wood for Stradivari

Stradivari's nephew writes to his uncle from Bosnia:
which maple tree am I to choose?
Stradivari writes to his nephew from Cremona:
such a trunk you ought to find
which fought for its life on its own,
not a maple from a maple forest,
but a tree in a forest mixed,
on a soaring cliff,
a maple grown in utmost hardship,
for that's a proper maple,
it has strength,
such a strength
that one day
after a lot of deafness
and a lot of giving up
in a song it will resound

we erected ourselves
and kept on erecting
building and ruining systems
giving birth to Darwins
and killing gods
2001 faded too
and we finally achieved
the self reduced to a selfie
to a captured tiny self:
the crown of speculation
visible nothingness
and a good reason for that monkey
to wave imperiously
and smash those bones
but this time with a guffaw:
capture me if you can

(from *Until Your Eyes Burn Off*, 2017, transl. by author)

PDR ekspertų taryba / The DPF Board:

Kornelijus Platelis (pirmininkas / chairman), Vladas Braziūnas (pavadootojas / vice-chairman), Eugenijus Ališanka, Marius Burokas, Daiva Čepauskaitė, Vytautas Dekšnys, Dainius Dirgėla, Rūta Elijošaitytė-Kaikaarė, Uršulė Gedaitė, Dainius Gintalas, Antanas A. Jonynas, Giedrė Kazlauskaitė, Kerry Shawn Keys, Andrius Mosiejus, Dominykas Norkūnas, Gytis Norvilas, Donatas Petrošius, Ričardas Šileika, Alvydas Šlepikas, Ieva Toleikytė, Rimas Užgiris, Agnė Žagrakalytė.

Rengėjai / Organizers:

Poetinis Druskininkų ruduo, centras „Dainava“ /
Druskininkai Poetic Fall, Centre "Dainava"

Pagrindiniai festivalio rėmėjai / Main festival sponsors

Rėmėjai ir partneriai / Sponsors and partners

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

Lietuvos
nacionalinis
muziejus

